

ZPRÁVY

komise pro soupis stavebních, uměleckých
a historických památek král. hlav. města Prahy.

Pořádají:

Inž. Jan Herain, prof. Dr. K. Chytil, Dr. Luboš Jeřábek
a arch. prof. Rudolf Kříženecký.

Za redakci odpovídají:

Prof. Dr. K. Chytil a Dr. Luboš Jeřábek.

Svazek první.

Table des matières.

Introduction.

Mémorandum du Comité restreint de la »Commission de conscription« concernant les propositions qui ont été honorées d'un prix dans le concours pour la régulation du quartier »*Malá Strana*« (Petite Ville).

Plan de la régulation du quartier *Malá Strana* (Petite Ville).

Historique de la Commission pour la conscription des monuments d'architecture, artistiques et historiques de la Ville Royale de Prague. Par JUDr. Fr. Herman.

Le couvent de St. Nicolas dans le quartier *Staré Město* (Vieille Ville). Ecrit par Jean Herain, ingénieur et »conservateur impérial et royal« (inspecteur des monuments historiques).

Illustrations.

Supplément: Procès-Verbaux de la »Commission de Conscription« depuis l'année 1900 jusqu'à l'année 1903. Rassemblés et mis en ordre par Dr. F. Herman.

Introduction.

Par cette publication, notre Ville Royale de Prague rentre enfin dans les rangs des cités avancées qui protègent les arts et qui, depuis de longues années, font connaître, non seulement à leur propres populations, mais aussi à l'étranger, les trésors les plus rares de leurs villes, leurs monuments artistiques et historiques.

Dans cet ordre d'idées, la Ville Royale de Prague était bien la débitrice d'autres villes de l'étranger, quelque fois même plus pauvres qu'elle, qui l'avaient devancée dans cette activité.

C'est en premier lieu l'ancien siège de la civilisation européenne, la Ville de *Paris*, à laquelle Prague est redevable de nombre de publications artistiques et archéologiques, qui, pendant de longues années, par une attention cordiale et quelque fois même touchante, nous ont été envoyées sans interruption ni relâche.

Ce sont, outre de nombreuses et grandes monographies, »*Les Rapports de la Commission du Vieux Paris*«, luxueusement édités par la Ville de Paris et envoyés régulièrement pendant des années aux Archives et à la »*Commission de Conscription*« de la Ville Royale de Prague.

Mais, naturellement, sans un échange qui pourrait au moins approximativement les équilibrer.

Aussi d'autres villes, surtout en Allemagne, nous faisaient parvenir pendant des années de pareilles publications artistiques, dont le besoin se faisait vivement sentir aussi chez nous, mais jamais n'avaient été réalisés.

C'est alors que la *Commission de Conscription de la Ville Royale de Prague* vota avec empressement, dans la séance du 22 mai 1902, la proposition d'un de ses membres, le conseiller municipal Mr. le Dr. Luboš Jeřábek, de publier autant que possible déjà l'année suivante les »*Rapports de la Commission de conscription de la Ville Royale de Prague*«, sur le modèle des Rapports de »*la Commission du Vieux Paris*«, publiés par la Ville de Paris.

En conséquence de ce vote, »*la Commission de conscription*« s'adressa au Conseil municipal et lui demanda de subventionner cette entreprise par laquelle Prague, qui est obligée d'envoyer ses rapports en échange, doit être convenablement représentée à l'étranger.

Ce caractère représentatif de ces publications a été si bien compris par le Conseil municipal de la Ville Royale de Prague, qu'il vota déjà dans sa séance du 5. Septembre 1902 une subvention annuelle de 3000 Couronnes, ce qui en assura la publication régulière.

Après, les séances de la »*Commission de conscription*« en fixèrent approximativement le programme et l'étendue.

En principe, il fut arrêté que, outre les importantes questions actuelles et l'inévitable historique de l'activité de la »*Commission de conscription*« jusqu'à présent, l'attention principale doit être dirigée sur ces monuments de Prague qui sont menacés de disparaître partiellement ou totalement, ou qui ont été déjà atteints d'un tel sort. Ensuite il a été décidé de publier, outre les procès-verbaux des séances de la Commission, successivement les reproductions et les mesures exactes des monuments d'architecture remarquables de Prague, exécutées déjà pendant plusieurs années aux frais de la Commission par l'architecte et professeur R. Kříženecký.

Un comité de rédaction, composé de M. M. le professeur Dr. Charles Chytil, directeur du Musée des arts industriels, l'ingénieur Jean Herain, inspecteur des monuments historiques, Dr. Luboš Jeřábek, homme de lettres et conseiller municipal de la Ville Royale de Prague, l'architecte Rodolphe Kříženecký, professeur à l'Ecole Polytechnique de Prague, et c'est ce comité qui, en présentant cette publication à tous ceux, qui s'intéressent aux monuments historiques de Prague, espère qu'elle sera accueillie et comprise avec les mêmes sentiments qu'elle a été conçue et exécutée.

Prague, le jour de l'an 1904.

La Rédaction.

Obsah:

Úvod.

Pamětní spis užšího výboru »*Soupisné komise*« o návrzích v konkursu na upravení Malé Strany cenou poctěných. Podává referent Dr. Luboš Jeřábek 7

Plán úpravy Malé Strany (za stránkou 45.).

Dějiny komise pro soupis stavebních, uměleckých a historických památek král. hlav. města Prahy. Píše JUDr. Fr. Herman 46

Klášter sv. Mikuláše na Starém městě. Napsal inž. Jan Herain, c. k. konservátor 59

Vyobrazení.

* * *

Příloha: Protokoly »*Soupisné komise*« od roku 1900 až do roku 1903.

Upravil Dr. F. Herman.

ÚVOD.

Publikací touto vstupuje nyní i královská naše Praha v řadu pokročilejších z uměnilovných evropských obcí, jež po drahná léta již *pravidelnými, bohatě ilustrovanými a vypravenými zprávami* seznamují nejen vlastní své obyvatelstvo, ale hlavně i *vzdálenější cizinu* s nejvzácnějšími poklady měst svých, *uměleckými a historickými jich památkami*.

Královské hlavní město Praha ve směru právě naznačeném byla dosud jen mnohonásobnou *dlužnicí* jiných, v této činnosti ji předstihnuvších — někdy ovšem mnohem zámožnějších — měst ciziny.

Jest to zejména dávné sídlo evropské kultury a vzdělanosti *Paříž*, již Praha dluží a vděčí za bezpočet uměleckých a archaeologických publikací, jež s pozorností srdečnou, ba někdy až pohnutlivou po dlouhou řadu let nepřetržitě a neúnavně spřáteleným městem tím byly nám zasílány.

Jsou to mimo četné veliké monografické, několikráté do roka vycházející *Zprávy pařížské »Commission du Vieux Paris«*, nákladem města Paříže skvěle vypravené a vydávané a po léta již archivu i »Soupisné komissi královského hlavního města Prahy« zasílané.

Ovšem *bez výměny* za publikaci *alespoň přibližně* rovnocennou.

Také z jiných, zejména z některých říšských německých měst docházela po léta řada umělecky vypravených občasných publikací podobných, jichž potřeba i u nás sice dávno živě cítěna, ale *ve skutek neuvedena*.

»Soupisná komisse královského hlavního města Prahy« s radostí proto uvítala návrh řádného svého člena, obecního staršího pana Dra Luboše Jeřábka ve schůzi dne 22. května 1902 učiněný, aby dle možnosti již příštím rokem byly vydávány »*Zprávy soupisné komisse královského hlavního města Prahy*«, a sice dle vzoru zpráv »*Commission du Vieux Paris*«, vydávaných nákladem obce města Paříže.

V důsledku usnesení toho obrátila se »Soupisná komise« i na sl. radu městskou se žádostí o finanční podporu nákladného podniku takového, nutnou již vzhledem na *žádoucí pěkný vnější vzhled* publikace, již Praha — při nezbytnosti obvyklé vzájemné výměny zpráv takových — i *před cizinou slušně měla býtí representována.*

Tento representační ráz publikace této radou městskou královského hlavního města Prahy správně vystižen a oceněn, tak že již ve schůzi rady městské dne 5. září 1902 odbývané odhlasován stálý roční příspěvek 3000 korun. Tím zajištěno i pravidelné vydávání těchto zpráv. Ve schůzích pak »Soupisné komise« usnesení tomu brzy následujících stanoven přibližně jich program a rozsah.

Usneseno pak zásadně, aby mimo důležitější otázky časové a nezbytný historický přehled o dosavadní činnosti »*Soupisné komise*« hlavní pozornost byla věnována památkám pražským, *jimž hrozí částečné neb úplné zničení*, neb takovým, jež osudu takovému *již propadly*. Dále pak stanoveno, aby vedle protokolů o schůzích komise byly postupně uveřejněny i *vyobrazení a výsledky přesného měření vynikajících architektonických památek pražských*, prováděného již po několik let na útraty komise p. architektem prof. R. Kříženeckým.

Záhy pak zvolena i zvláštní komise redakční, sestávající z pp. prof. Dra Karla Chytila, ředitele Umělecko-průmyslového musea, konservátora, inženýra Jana Heraina, Dra Luboše Jeřábka, spisovatele a člena sboru obecních starších král. hlav. města Prahy, archit. Rudolfa Kříženeckého, profesora na české technice, jež předkládá nyní hotovou publikaci tuto vlídnému posudku všech, již o památky pražské se zajímají, s upřímným přáním, aby našla všude tolik lásky a porozumění, s jakým byla myšlena a pracována.

V PRAZE, na Nový rok 1904.

Redakce.

PAMĚTNÍ SPIS

UŽŠÍHO VÝBORU

»SOUPISNÉ KOMISSE KRÁL. HLAV. MĚSTA PRAHY«

O NÁVRZÍCH V KONKURSU

NA UPRAVENÍ MALÉ STRANY

CENOU POCTĚNÝCH.

PODÁVÁ REFERENT

D^R. LUBOŠ JEŘÁBEK.

*Slavné
praesidium rady král. hlav. města Prahy!*

Ing. Jan Herain, c. k. konservátor a obecní starší král. hlav. města Prahy, Dr. Karel Chytil, ředitel Umělecko-průmyslového musea a docent na vysokém učení Pražském a Dr. Luboš Jeřábek, obecní starší král. hlav. města Prahy, jako členové užšího výboru zvoleného slavnou »Soupisnou komisí« ku prozkoumání projektů na upravení *Malé Strany*

pokládají si za zvláštní čest předložiti slavnému praesidiu výsledek porad a úvah svých o těchto projektech, byvše k tomu dekretem slavného praesidia z prosince roku minulého zvláště vyzváni. Zároveň mají za povinnost prohlásiti, že při posuzování projektů a prací těch byl jim směrodatným nejen šetrný ohled na vzácné historické a umělecké památky, malebná zákoutí a skupiny Malé Strany a péče o zachování starobylého a krásného jejího rázu, nýbrž i *hluboké přesvědčení*, že zachování památek těchto a jich upravení co *nejméně násilné* — tedy každé přílišné regulování vylučující, — jest jak pro obec Pražskou, tak i pro jednotlivce regulací takovou zvláště intereso- vané, z *finančních i hospodářských důvodů* nejpříznivější, zároveň i nejméně nákladné.

Vždy náležitě byly vzaty v úvahu poměry skutečné nutnosti komunikační, zároveň ale i *typický ráz* Malé Strany jako čtvrti — nikoliv obchodní a průmyslové, — *nýbrž obytné*.

V nejdůležitější pak otázce upravení Malé Strany, totiž budoucího osudu ostrova Kampy bylo směrodatným stanovisko širší »Soupisné komise«, jež *kategoricky* protestovala proti každému i *částečnému* pokusu ku zasypání Čertovky neb zvýšení nynějšího niveau ostrova Kampy směřujícímu.

Stanovisko to jest tím správnějším, čím více na jevo vychází, že zasypáním Čertovky nelze docíliti ani podstatně větší plochy zastavitelné, nehledě ani na značné obtíže právní povahy. Vzhledem k uvedenému nepřihlíženo vůbec a *zúmyslně* ku projektům, jež se zasypáním Čertovky počítají. Návrhy ty považovány a priori *za naprosto zavržitelné*.

V Praze, dne 20. ledna 1902.

Jednotlivé ulice a prostranství.

Chotkova ulice. Šeríková ulice. Všehrdova ulice až k ulici Říční.

I. *) Projekt tento ponechává ulice tyto v dosavadní šíři.

II. Dtto.

III. Dtto.

IV. Dtto.

Celková úvaha.

Ku provedení doporučuje se projekt I. Na náměstí před mostem krále Františka budiž za účelem prohloubení prospektu na Petřín zřízena buď řada pilonů neb alej topolová.

Vstup na Petřín.

I. Navrhovatel zřizuje v ose ulice Chotkovy široké, jednoramenné schodiště, s povýšeným elipsovým bassinem, do něhož ústí řada kaskád uzavřených dvojramenným schodištěm a končí jakýmsi prostranstvím, řešeným pro monumentální skupinu.

II. Navrhuje zřízení dvouramenného schodiště v polooblouku příčně na osu ulice Chotkovy umístěné a sice poněkud jednoduššího, avšak projektu I. valně podobného tvaru.

III. Projekt tento nevzat v podrobnější úvahu.

IV. Dtto.

Celková úvaha.

Myšlénka projektu I. a II. jest odporučením hodna. Budiž však předmětem zvláštního konkursního řešení.

*) K vůli lepšímu přehledu označeny projekty při popisu cenou počtené dle pořadí cen udělených římskými číslicemi I., II., III., IV. Celková úvaha pak obsahuje konečný posudek užší komise.

Říční ulice.

I. Projekt tento rozšiřuje ulici vesměs na 15 m, a sice na útraty bloku XXV. a XXIV. a zrušuje při domě čp. 440 bývalý, velice malebný »Špitál« a kostel sv. Jana »Na Prádle«, vede pak dále mezi blokem XXIV. a XXV. 14 m širokou ulicí do ulice Všehrdovy.

II. Rozšiřuje ulici Říční na 14 m. Širší část dolní mezi řekou a Všehrdovou ulicí ponechává beze změny a zachovává zajímavý kostel sv. Jana »Na Prádle« s celým malebným jeho okolím. Kolem budovy této vedena krátká ulice do nově upravené ulice Všehrdovy, čímž skupina tato dojde značnějšího uplatnění.

III. Rozšiřuje ulici Říční na 14 m a to pouze v střední části. Při vyústění ulice této zřizuje se proti kasárnám Újezdským větší prostranství menším pomníkem zdobené. Rovněž zřizuje se malé prostranství i při části ulice na řeku hraničící. Kostel sv. Jana se zachovává, avšak »Špitál« se ruší.

IV. Nepřináší v této věci žádného pozoruhodného návrhu. Kostel sv. Jana i se »Špitálem« připojují se tu prostě ku stavebnímu bloku.

Celková úvaha.

Proti rozšíření ulice na 15 m, jak v projektu I. navrženo, není námitek, avšak nutno co nejenergičtěji se ohraditi proti rušení malebného zákoutí, které tvoří kostel sv. Jana se zajímavou budovou Špitálskou.

Ulice budiž jinak upravena dle projektu druhou cenou počteného, a to nejen z důvodů estetických, nýbrž i hospodářských. Upravení dle projektu III. nelze doporučiti nejen pro nevhodnost bloků tu navržených, ale i pro přílišnou nákladnost provedení. Projekt IV. nevzat tu vůbec v úvahu.

Újezd.

I. Ulice v projektu tomto rozšířena na 18,5 m, a sice na útraty domů čp. 422, 423, 424, 425 a 426, dále domů čp. 451, 452, 453, 454 na straně pravé, směrem k náměstí Radeckého a domů čp. 406, 405, 401, 400, 399, 398, 397, 396 na straně levé.

Místo kasáren Újezdských navržena monumentální budova, k níž připojen dům čp. 412. Kostel sv. Vavřince při čp. 553 se nezachovává.

Tak zv. »Četnická kasárna« zůstávají neporušeně zachována.

II. Újezd rozšířen zde na úkor těchže domů na 19 m.

Na místě Újezdských kasáren zřizují se dva bloky domovní, dělené schodištěm na Petřín vedoucím, jímž zároveň rozšířen prospekt na stávající již budovu »Sokola« Malostranského. Schodiště toto jest zároveň i částečným prodloužením Říční ulice. Četnická kasárna zůstávají podmienečně zachována. Kostel sv. Vavřince při čp. 553 i v tomto návrhu se nezachovává.

III. Rozšiřuje Újezd až k »Zbrojnici« stejně jako v projektech předešlých. Na místě kasáren Újezdských, a sice bez použití vedlejšího staveniště čp. 412 navržena budova monumentální. Okolí »Zbrojnice« ruší se vůbec.

Domy čp. 451, 452, 453 se regulují zcela. Budova »Zbrojnice« uvolňuje se na straně severozápadní, domy pak čp. 454, 455 a částečně šikmě přeříznutý dům čp. 453 připojují se k táhlému obdélníku domů, který s čp. 457 (Malostranské gymnasium) tvoří i nyní úzký blok, táhnoucí se po celé délce ulice Novodvorské.

Zároveň pak *řežou* se na protější straně nevalně pěkné domy čp. 401, 400, 399, 398, 397, 396, 391, 390, 389, jakož i *částečně budova německého učitelského ústavu* čp. 528, čímž tato část Újezdu rozšiřuje se značně na *straně levé* (směrem ku náměstí Radeckého). Také zde není zvláštního návrhu ohledně kostela *sv. Vavřince*.

Proti ulici Novodvorské zřízeno dosti rozsáhlé prostranství a dále i pěkné schodiště na Petřín vedoucí, a sice na nároží proti tak zv. »Četnickým kasárnám«.

IV. Rozšiřuje Újezd podobným způsobem, ponechávaje tak zvaná »Četnická kasárna« *neporušena*.

Celková úvaha.

Žádný z projektů nelze celkově doporučit.

Rozšíření Újezdu až k Zbrojnici lze doporučit, a sice až na 19 m, poněvadž rozšíření neděje se tak na úkor nějaké cenné památky a lze je bez velkých obětí provést.

Jediný veliký blok na místě Újezdských kasáren a domů čp. 412 lze doporučit jen tehdy, bude-li věnován umělecky cenné budově, jinak odporoučí se návrh II., který zřizuje zde dva menší bloky se schodištěm proti ulici Říční směrem k Sokolně.

Rovněž nelze doporučit zřízení velkých bloků na straně levé proti Zbrojnici.

Za každou cenu však dlužno doporučit šetření a zachování tak zv. »Četnických kasáren«, dříve kostela *sv. Marie Magdaleny*.

Ze stanoviska téhož sluší i schváliti mohutnou výhybku uliční proti budově této, navrženou v projektu II.

Zároveň třeba v úvahu vzíti i uvolnění a zachování a možno-li i slušné opravení historicky i umělecky cenného kostela *sv. Vavřince*. Rovněž možno ze stanoviska estetického co nejlépe doporučit uvolnění severní strany budovy Zbrojnice na místě bezcenných domů čp. 451, 452 a částečně i čp. 453, čímž monumentální budova ta na malebnosti a pěknosti silhouetty valně získati může, nehledě k tomu, že v ulici tak táhlé přerušování podobné jest vždy vítaným.

Při nutném rozšíření Újezdu v těchto místech nebude vyžadovati úprava tato sama pro sebe zvlášť velikých finančních obětí.

Všehrdova ulice a s ní současně projektované nové ulice mezi ulicí Říční, »Zbrojnicí« a Újezdem.

I. Prvá část ulice u kostela *sv. Jana* rozšířena na skutečné *náměstíčko*, a sice na útraty celé bývalé budovy »*Špitálské*«. Další část ulice až k »Zbrojnici« rozšířena na 14 m, ostatní část ulice ponechána v dosavadním stavu v šíři někde i 7 m.

Budova »Zbrojnice« se zachovává v dosavadním stavu. Na stranu k Újezdu navržena *vhodná a velice pěkná úprava této krásné budovy*. Z ulice Všehrdovy vede autor mezi bloky VIII. a IX., XI. a XII. nové dvě ulice, prvou 12 m, druhou 15 m širokou a sice z *nově* navržené pobřežní ulice, na samém pobřeží Čertovky projektované.

II. Všehrdova ulice v projektu tomto z nynějšího svého směru přesunuje se podstatně směrem k řečišti Čertovky, a sice přes zrušené domy čp. 446, 447, 448, 449, 450 (zahradka »Zbrojnice«), 458 (zahradka Chotkova), domy 464, 468, 469, 470 (Nosticova zahradka), 486 (zahradka hraběte Bouquoye).

Ulice takto upravena na jednu z hlavních komunikačních tříd Malé Strany a rozšířena na 18,6 m až 19 m.

Zároveň i značně prodloužena, neboť ústí kolem paláce dříve hraběte Hrzana čp. 490, zahradou konventu Maltéžského čp. 485 a dále přes domy »V Lázních« a »U Štejníců« čp. 286, 55 a 56 do ulice Mostecké, a sice v šíři 15 m. Ulice tato v takovémto upravení nedotýká se více budovy Zbrojnice.

Současně s ulicí Všehrdovou, kterou prodlužují, zřizují autoři paralelní *ulici novou*, vedoucí podle lince *Špitálské budovy* čp. 440 malým obloukem ku hlavnímu pavillonu »Zbrojnice« a odtud pak, jednak směrem nynějšího zaústění Všehrdovy ulice na Újezd, jednak kolem hlavního traktu »Zbrojnice« směrem na dům čp. 458 (palác Chotkův), kdež ústí do nové ulice z Újezdu přes čp. 451 ku nové »Pobřežní« ulici směřující.

Mezi touto ulicí nově povstala a ulicí podél Čertovky zřizují se dva bloky, z nichž onen proti »Zbrojnici« má býti zastavěn domy pouze dvoupatrovými. Nová ulice tato má býti 12 m široká a vedou z ní kol bloku dvě *nové* krátké ulice k ulici Pobřežní

Aby pak bylo umožněno dostatečné místo k frekvenci dosavadní, zřizuje projekt v rohovém pavillonu paláce hraběte Michny (»Zbrojnici«) *loubí a podjezd*.

Protější domy čp. 431, 433, 434, 435, 547 zůstaly ušetřeny, jakkoliv nemají valné ceny, ani historické, ani umělecké (z nich pouze čp. 431 a 433 jsou nové).

»Zbrojnice« pak sama na projektu doplněna *severním křídlem* obdobným krásnému křídlu jižnímu a obklopena parkem. Strana její k Újezdu nezůstala ušetřena, nýbrž ruší se a splývá s novým stavebním blokem.

III. Rovněž v tomto projektu dosavadní ulice *posunuta* silně na pravo k řečišti Čertovky a zřizuje se tu (stejně jako v projektu II.) při počátku jejím větší *prostranství* kol kostela *sv. Jana*, povstale zrušením bývalé budovy *Špitálské*, a sice v šíři 15 m. Ulice tato ústí především na větší prostranství před hlavním pavillonem střední budovy »Zbrojnice«, kterouž autor správně o jedno křídlo (jako v projektu

druhém) rozšiřuje. Dalšího spojení odtud získává se jednak směrem k Nebovidské ulici, a to *podjezdem* skrze umělecky málo cenný palác hraběte Chotka; jednak dosavadním směrem ze Všehrdovy ulice na Újezd.

Značné soutěse zde se vyskytující odpomáhá autor tím způsobem, že navrhuje tu demolování tří umělecky bezcenných domů čp. 434, 435 a 547, načež pak ulice ta kolem nově postavených domů čp. 431, 433 a 430 vede na Újezd. Proti Zbrojnici zřízen pak nový blok, a sice směrem ku Čertovce.

IV. Zachovává úplně nynější směr ulice Všehrdovy, rozšiřuje ji však poněkud v části pod Zbrojnici a ještě více v části mezi hlavním pavillonem »Zbrojnice« a Újezdem, kdež ulice rozšiřuje se na útraty této vzácné památky.

Celková úvaha.

Žádný z projektů cenou poctěných nedoporučuje se k celkovému provedení.

Pokud Všehrdovy ulice samé se týče, lze z projektu II. cenou poctěného doporučení zachování kostela sv. Jana „Na Prádle“ a „Špitálské“ budovy jej obklopující, jakožto malebné a zajímavé části této, na památky mnohem chudší části Malé Strany.

Naproti tomu z projektu Balšánkova možno doporučení provedení stavebního bloku VIII., zejména pokud se týče pobřežní jeho partie, avšak v rozměrech o něco menších, než na projektu tom naznačeno. Zvláště pak důležitým jest malebné řešení této pěkné partie pobřežní.

Prodloužení Všehrdovy ulice, jakožto pobřežní ulice, kolem Čertovky až do ulice Mostecké ústí, lze pro obtížné provedení (právnícky dosah obtížného výkupu fideikomissních pozemků padá zde těžce na váhu) jen až k zahradě hraběte Chotka doporučení, a sice tak jak navrženo též v prospektu I.

Za to však zahrada hraběte Chotka sama, — a sice nejen jakožto fideikomissní objekt obtížněji prodejný, nýbrž i jako plocha zahradní budiž nejen z estetického ale i zdravotního zájmu v nynějším stavu zachována.

Proti vedení nové ulice kolem zachovaného traktu „Špitálské“ budovy směrem ku hlavnímu traktu „Zbrojnice“ není z estetických důvodů žádná zásadní námitka, poněvadž tímto upravením nepoškozuje se žádná cenná památka a bude eventuelní provedení takové pouze věcí finančního výpočtu.

Co pak se týče prodloužení Všehrdovy ulice směrem k domu čp. 458 (Chotkův palác), jak v obou projektech se navrhuje, nelze proti němu žádných námitek činiti.

Jest jen k nepochopení, že tato ulice dále ve směru ulice Nebovidské nebyla prodloužena, a sice na útraty umělecky úplně bezcenného paláce Chotkova čp. 458. Tím by i značné frekvenci — Újezdu zejména vedením komunikace Maltézským náměstím — silně se odlehčilo; náklad pak vedený odpovídá by prospěchu skutečnému.

V případě obtížnosti provedení doporučuje se alespoň zřízení jednoho nebo dvou podjezdů objektem tím, jak v projektu III. (arch. Kříženeckého)

správně navrženo. Vzhledem k tomu však, že ve všech návrzích s jinými daleko cennějšími fideikomissními objekty při regulaci se počítá, jest šetření tohoto umělecky bezcenného fideikomissního objektu zjevem přímo nepochopitelným.

Tímto směrem dala by se při možném rozšíření Prokopské ulice při čp. 376 a 293 docílití důležitá, účelná komunikace až k mostu císaře Františka beze ztráty cenných uměleckých památek.

Co se týče skupiny Zbrojnice, sluší uvítati v projektu I. zdařilý návrh upravující část na Újezd směřující.

Možno pak se vysloviti i pro návrh ve variantě téhož projektu navržený, kterým zřizuje se nové jižní křídlo úplně odpovídající stávajícímu dvornímu křídlu na Újezdě.

Naprosto třeba však vysloviti se proti zrušení celé této proti Újezdu směřující části ve prospěch nějakého nového stavebního bloku, jak navrženo v projektu II. a III.

Naproti tomu ale třeba vítati návrh na symetrické doplnění hlavního (středního) traktu paláce dříve hraběte Michny novým severním křídlem a přiměřeného upravení okolí parkem tak jak navrženo v projektu II. Ba doporučovalo by se park již vzhledem ku krásné budoucí silhouetě paláce prodloužiti až k řečišti Čertovky, čili krátce ponechati stávající sad Zbrojnice v nynějším jeho rozsahu a zříditi z něho jeden z nejkrásnějších komunálních parků pražských.

Rovněž doporučuje se eventuelní zřízení loubí v křídle tohoto paláce na Všehrdovou ulici přiléhajícího, pakliže by toho komunikace nezbytně žádala.

Proti ulici vedoucí přes čp. 451 navržené ve II. a III. objektu třeba se vysloviti z toho důvodu, že by na dráhná léta sloužila jen zadním traktům domů z Novodvorské ulice sem vedoucích.

Projekt čtvrtý nebyl zde vzat v podrobnější úvahu vzhledem k tomu, že neuvádí zde žádné nové myšlenky.

Nově navržené ulice a budovy pod Petřínem.

I. Projekt I. zřizuje *novou* ulici od monumentálního schodiště na Petřín vedoucího. Ulice ta vedena jest za nynějšími kasárnami, ba vlastně již od prodloužené ulice Petřínské a má jí býti docíleno přístupu jednak k zadní části kasáren (po případě k monumentální budově sem projektované), a budově Malostranského »Sokola«, jakož i projektantem sem navrhovaného panoramatu.

Ulice tato prodloužena dále za blok XXXXVIII. až k samému vzdělávacímu ústavu učitelskému. Pouze při pravé straně této ulice směrem ku kostelu Panny Marie Vítězné navrhuje se pět menších domů.

II. Od monumentálního schodiště výše popsaného navržena rovněž nová ulice, horizontálně vedoucí a sice přes čp. 404 a částečně i přes parcely Seminářské zahrady,

dále k čp. 452 kol německého gymnasia až za kostel Panny Marie Vítězné; odtud do ulice Karmelitské. Projekt nenavrhuje zde domy rodinné, za to však zřizuje na protější straně poměrně velké bloky.

III. Projekt tento nenavrhuje nad kasárnami žádnou ulici a činí tak teprve v části Petřina proti »Zbrojnici«. V části této navrhuje se proti Petřínu menší domky rodinné se zahradami.

IV. Nenavrhuje nad kasárnami žádné ulice. Teprve v prodloužení Všehrdovy a Novodvorské ulice zřizuje pod Petřínem *novou* obloukovou ulici. Ulice tato navrhuje se celkem asi jako v projektu I.

Celková úvaha.

Zřízení ulice pod Petřínem v zásadě se doporučuje. Budiž vedena od monumentálního schodiště, nejdále však ku linii vytvořené prodloužením ulice Novodvorské. Ulicí touto docílí se snadného přístupu jednak k zadní části navrhované sem monumentální budovy, ku „Sokolně“ a ku novým blokům proti „Zbrojnici“ navrhovaným.

Další vedení ulice této směrem ke kostelu Panny Marie Vítězné neposkytlo by žádných výhod, poněvadž ulice ta vedla by kol zadních traktů různých učilišť a ústila by mimo to znova na Újezd. Naproti tomu třeba zvláštní důraz na to klásti, že neodporučuje se, aby proti „Zbrojnici“ byly zřizovány velké domovní bloky, nýbrž naopak jen domy rodinné se zahradami, jak částečně již, a sice velice správně, navrženo v projektu druhém a třetím.

Karmelitská ulice a Tržiště.

I. V prvním projektu zůstává ulice ta vůbec nezměněnou až na dům čp. 379 a 376. Projekt tento nezastavuje úplně průlom »U Klíčů« tak, jak v projektech ve zvláštním konkursu cenou poctěných navrženo.

II. Návrh tento taktéž uřezává dům čp. 372 a zastavuje průlom »U Klíčů« *ve smyslu projektů v konkursu na dům »U Klíčů« cenou poctěných.*

III. Dtto. Zastavuje v celém rozsahu průlom »U Klíčů«.

IV. Dtto. Rovněž zastavuje průlom »U Klíčů« a *zachovává* čp. 372.

Celková úvaha.

Odporčuje se ponechání dosavadního stavu i s ponecháním celé původní konstelace. Tedy i domu čp. 299, jakož i neodkladné zastavení prů-

lomu „U Klíčů“, a sice dle projektů svého času ve veřejném konkursu cenou král. hl. města Prahy poctěných. Žádoucím jest i zachování domu protějšího čp. 372, vzhledem k tomu, že zbourání domu toho dočasně není nutným, nehledě ani ke zbytečným nákladům.

Nebovidská ulice. Harantova ulice. Pelclova ulice.

I. Dle návrhu tohoto zůstává ulice Nebovidská v části, jež vede kol místodržitelské tiskárny, zcela nezměněnou.

Teprve v části další, jež vede směrem k Maltézskému náměstí kol domu čp. 387, rozšiřuje se na 12 m. Zároveň navrhuje se tu úplné přestavění domu čp. 387 též *do ulice Harantovy* vedoucího, čímž *ulice Harantova* rovněž na 12 m se rozšiřuje.

Nosticův palác a domy čp. 460 a 467, jakož i čp. 461 zůstávají nezměněny.

Tím zůstává nezměněna i *ulice Pelclova*.

Podmínečně a jen in eventum navrhuje se částečná regulace místodržitelské tiskárny, až ku traktu z *ulice Nebovidské*, čímž ulice tato téměř v celé délce byla by na 12 m rozšířena.

II. Návrh v projektu tomto učiněný *zásadně* se zamítá jako nepřipustný a odpadá tudíž bližší jeho popsání.

III. Dle tohoto návrhu při části rohového domu čp. 459 ulice Nebovidská rozšířena a sice na úkor tří domů čp. 462, 461 a 460, a vedena odtud dále směrem k Maltézskému náměstí. Nedaleko odtud opět rozšířena částečným regulováním místodržitelské tiskárny a domu čp. 387 na 13 m.

Pelclova ulice zůstává zachována.

Naproti tomu *Harantova ulice* rozšířena na úkor Rohanova paláce na 12 m.

IV. Projekt tento vzhledem k učiněným již návrhům nebyl popsán a neodporučuje se.

Celková úvaha.

Třeba doporučiti co nejšetrnější upravení uvedených ulic. Jen částečné rozšíření a pouze jen *Nebovidské ulice* lze přijati, a sice pro ten případ, kdyby šlo o prodloužení této ulice navrhovaným podjezdem skrze Chotkův palác směrem ku Zbrojnici. Avšak i tu budiž šetřeno *všechnějších* částí budovy bývalého kláštera Dominikánů, nynější to místodržitelské tiskárny. Rozšíření *Harantovy ulice* na úkor paláce Rohanova se odmítá jakožto projekt na drahnou dobu neuskutečnitelný.

Ulice Novodvorská.

I. Rozšířena v návrhu tomto na úkor domů čp. 462, 463, pak domu čp. 464 (zahrady paláce hraběte Chotka) na 18 m a prodloužena takto až ku Čertovce, kterážto překlenuta širokým mostem. Ulice tato má v budoucnosti tvořiti široký příjezd ku třem budovám monumentálním v parku na Kampě umístěným, z nichž nejzazší leží v prospektu této ulice.

II. Projekt tento rozšiřuje ulici výše zmíněnou pouze na 16 m a to na útraty těchže domů a tvoří ulice tato rovněž hlavní příchod ku trojdílné, dvěma kolonádami spojené budově monumentální na Kampě umístěné.

III. Rozšířena v projektu tomto na 17 m, a sice opět jako hlavní přístup k monumentální budově poněkud v pravo od této ulice situované.

IV. Ulice Novodvorská rozšířena zde pouze na 15 m, a sice opět jako hlavní příjezd k monumentální budově, jež leží hlavním svým traktem v prospektu této ulice. Čertovka překlenuta v těchto místech mohutným obloukem 45 m širokým.

Celková úvaha.

Odporčuje se ponechání této ulice v nynější šíři.

Rozšíření její další směrem k Čertovce je žádoucí jen pro ten případ, kdyby došlo skutečně ku stavbě monumentální budovy na Kampě, čímž uspoří se výkup objektů čp. 462, 463, 464 a celé zahrady paláce hraběte Chotka, jež za každou cenu budiž v celku svém ušetřena.

Nosticova ulice.

I. Rozšířena zde na 12 m na úkor domů čp. 464, 469 a 468, čímž ničí se řada soukromých zahrad a zřizuje se tu nový XI. označený blok domů.

Nosticova zahrada se v této části zachovává. Domy na protější straně k Maltézskému náměstí zůstávají beze změny.

II. I tu zřizuje se domovní blok na místě čp. 464, 469 a 468 a jich zahrad.

Ulice Nosticova rozšiřuje se takto na 11 m a sice též na úkor Nosticovy zahrady. Domy na protější straně v tomto projektu se zachovávají.

III. Navrhuje na místě části domů čp. 469 a 470 a Nosticovy zahrady, dále i na Kampě, veřejný park.

IV. Zřizuje na těchže místech blok domovní jako v projektu I. a II.

Celková úvaha.

Zřízení domovního bloku v těchto místech nelze vůbec doporučiti.

Pouze snad řadu nízkých rodinných domů se zahradami bylo by možno tu navrhovati.

Zachování Nosticovské zahrady před i za Čertovkou a jízdárny čp. 468 nutno co nejdůtklivěji doporučiti.

Návrh projektu třetího, který na místě domů čp. 469 a 470 a Nosticovské zahrady zřizuje veřejný park, bylo by z estetických a zdravotních důvodů vítati. Obtížným jest tu ovšem finanční i právní dosah navržené úpravy.

Maltézské náměstí.

I. Zůstává v projektu tomto nezměněným až na severní část, kdež navržena nová, 10 m široká ulice, vedoucí přes domy čp. 293, 274 k ulici Mostecké.

II. Navrhovatelé ponechávají náměstí nezměněné v celém jeho rozsahu až na severní stranu, kdež řežou se domy čp. 293, 292 a dům čp. 290, 291 proti kostelu Maltézskému. U domu čp. 475, dále u domu čp. 473, 476, 478, 481 a ob roh u čp. 482, jakož i u přestavěných domů čp. 290 a 291 navrhuji se podloubí.

III. Projekt tento zachovává celkem půdorys náměstí až na dům čp. 473 nezměněným. U domu čp. 292 na straně severní zřízen k domům čp. 275, 276 v ulici Mostecké dvojitý podjezd, který blíží se k ose ulice Josefské. Domy čp. 293, 292 a částečně i domy 290 a 291 se řežou.

IV. Zachovává celé náměstí nezměněným i s domy čp. 290 a čp. 291.

Celková úvaha.

Upravení náměstí odporčuje se dle projektu druhého.

Zároveň i provedení navržených tu podloubí. Domy čp. 291 a 290 buďtež však jen v případě prokazané komunikační nutnosti odbourány.

Z projektu třetího sluší doporučiti nikoliv navržené tu zvláštní půdorysné řešení náměstí Maltézského, za to ale velice šťastně navržený průchod z náměstí Maltézského směrem k ulici Josefské.

Projekt čtvrtý lze doporučiti jako návrh eventuelní pro ten případ, kdyby nebylo v úmyslu zříditi podloubí jak v projektu druhém navrženo a podjezd k ulici Mostecké.

Prokopská ulice.

Veškery projekty řežou více méně domy čp. 293, 376, proti čemuž není námitek.

Celková úvaha.

Třeba tu jen znova doporučiti zachování po případě i restaurování kostela sv. Prokopa a krásných starých domů čp. 297, 296, 295.

Nová ulice za palácem hraběte Bouquoye.

Všechny projekty navrhují tu souhlasně prodloužení stávající slepé uličky za palácem hraběte Bouquoye přes část majetku hrab. Nostice čp. 470 dále mostem na Kampu.

Celková úvaha.

Proti zřízení ulice této není celkem námitek, neboť může státi se tak nevelkým nákladem bez porušení cenných památek, avšak ulice tato bude teprve tehdy účelnou, dojde-li vůbec k vystavění monumentálních budov na Kampě.

Velkopřevorské náměstí.

I. Projekt zachovává náměstí Velkopřevorské *úplně* intaktním a zřizuje pouze proti domu čp. 490 (palác hraběte Hrzana) novou, 8 m širokou uličku, patrně jen pro pěší, se schodištěm k ulici Saské směrem na menší věž Mosteckou, jež pak kol věže této přes dům čp. 455 (»U Štejníců«) do Mostecké ulice ústí.

II. Také zde zachovává se náměstí *úplně* a pouze domem čp. 484 (Malý Bouquoyův palác) zřizuje se *průchod* pro pěší vedoucí směrem k Nosticovu paláci a jižnímu cípu Maltézského náměstí.

III. Projekt tento reguluje téměř zúplna domy čp. 482, 483 stejně v dům čp. 484 s velice cenným štítem do náměstí Velkopřevorského a zřizuje tudy ulici 10 m širokou, vedoucí sem od paláce hraběte Nostice. Ulici této padají za oběť i zadní trakty Bouquoyova paláce. Proti domu čp. 490 zřizuje projekt novou, silně stoupající ulici 11 m širokou směrem ku malé Mostecké věži.

IV. Ponechává náměstí *úplně nezměněným*.

Celková úvaha.

Odporuje se netknuté zachování Velkopřevorského náměstí, tak jak v projektu I. a II. z větší části, a ve IV. vůbec navrženo.

Provedení nákladné a silně stoupající a po případě i schodištěm opatřené uličky směrem k menší Mostecké věži pro značné finanční obtíže se ne o d p o r u č u j e, zejména i pro nemožnost prodloužení této ulici přes četné fideikomissní objekty (Bouquoyův, Nosticův, Choťkův fideikomiss) směrem k mostu Františkovu.

Co nejenergičtěji třeba sluší protestovati proti navrženému v jednom z projektů zrušení domu čp. 484. Dům tento, zdobený velice cenným štítem, podstatně přispívá k uzavřenosti jednoho z nejzajímavějších a nejpůvabnějších malostranských náměstí.

Demolování domů čp. 482, 483 vzhledem ku právě již uvedenému sluší odmítnouti jako bezúčelné a zbytečně nákladné.

Naproti tomu možno doporučiti zřízení průchodu pro pěší domem čp. 484, jak v projektu II. jest naznačeno.

Zvláště pak žádoucím jest zřízení malého parku (po případě hřiště pro mládež) v nádvoří obecního domu čp. 476 „U sedmi čertů“, čímž by získáno bylo i vhodné místo pro menší pomník.

Lázeňská ulice.

I. Zůstává z větší části v návrhu tomto nezměněnou. Zajímavé domy čp. 289, 285, 284, 287 zůstávají zachovány.

Domy čp. 290, 291 se přestavují za účelem rozšíření ústí této ulice do náměstí Maltézského, rovněž přestavují se domy čp. 286 a 55 a sice hlavně za účelem rozšíření uličky Saské.

II. Také dle tohoto projektu domy čp. 290 a 291 mají býti přestavěny za účelem rozšíření ústí ulice Lázeňské do náměstí Maltézského a sice na 14 m. Ostatní část ulice se zachovává.

Toliko při vústění do ulice Mostecké rozšiřuje se ulice Lázeňská na úkor domu čp. 55 na 8 metrů. U domu čp. 285 zřizuje se za účelem vylehčení frekvence *loubí nárožní*, čímž největší úžina velice se rozšiřuje.

III. Také zde domy čp. 290 a 291 částečně se řežou. Rovněž i cenné domy čp. 285, 284 a také dům čp. 283, tak že na levé straně ulice směrem k Mostecké ulici zachovává se pouze dům čp. 282 v stavu nynějším.

Dům »U Štejníců« čp. 55 demoluje se úplně za účelem zřízení rampy na most Karlův a prostranství před věží Mosteckou.

IV. Zachovává ulici Lázeňskou zcela netknutou. Řeže pouze při konci ulice této směrem k ulici Mostecké domy čp. 286 a čp. 55 a sice nepatrně. Rozšiřuje též v místech těchto a sice na úkor obou výše jmenovaných domů i uličku Saskou.

Celková úvaha.

Rozšíření ulice Lázeňské vzhledem k možnosti spojení náměstí Maltézského s ostatní částí Malé Strany průchodem — tak jak navrženo v projektu III., není nutným a třeba doporučiti konservativnější návrhy v projektu I. a IV. obsažené, při čemž třeba se vysloviti — v případě prokázané potřeby — pro zřízení loubí v domě čp. 285. Regulaci cenných domů čp. 285, 284 a také domu čp. 283 nelze doporučiti.

Mostecká ulice.

I. Domy v Mostecké ulici na pravé straně od mostu Karlova se vesměs zachovávají.

Na straně levé od mostu řeže se téměř polovice domu čp. 55 (»U Štejníců«), čímž ulice Mostecká v této části až k ulici Lázeňské rozšiřuje se na 17 m.

V další části ulice, směrem k náměstí Radeckého upravují se nepatrně domy čp. 282—281, 280, 279, 278 a 277.

Domy čp. 293, 292, 294 v projektu tomto se ruší a částečně i přestavují, neboť navržena zde přes parcely výše zmíněné *nová 10 m široká ulice z Maltézského náměstí do této části ulice Mostecké vedoucí.*

II. Ulice Mostecká po obou stranách v projektu tomto zůstává *netknutou.*

III. Až na zbourání domu čís. pop. 55, o němž výše již zmíněno, zůstává ulice Mostecká i v tomto návrhu netknutou.

Domem čp. 275 a 276 jakož i čp. 292 navrhuje projektant *průchod* v prodloužení ulice Josefské směrem k náměstí Maltézskému.

IV. Nepopsán zevrubněji vzhledem k učiněnému již návrhu.

Celková úvaha.

Bezpodmínečné zachování ulice Mostecké, tak jak v projektu druhém a třetím navrženo co nejdůtklivěji se odporučuje a nelze proto schváliti jakékoliv byt i sebe podřízenější regulování domů čp. 276, 275, 274, 273 v ulici této, jak v projektu I. navrženo, ba není žádoucím ani navržené přestavění domů čp. 293, 292, 294 v ulici Mostecké, jimiž má býti vedena nová, 10 m široká ulice, spojující ulici tuto s náměstím Maltézským.

Naproti tomu lze odporučiti zřízení průchodu domy čp. 275, 276 a 292, jimiž zřizuje se nové spojení z náměstí Maltézského směrem k ulici Josefské. Budiž však zde alespoň z části zachována soukromá zahrada při domě čp. 292 („U zlatého křížku“).

Okolí věže Mostecké.

I. Projekt odbourává části domu čp. 55-III. »U Štejníců« a malou část domu čp. 56 a tvoří jednak ohoz kol věže, kterou z větší části při domu čp. 56-III. uvolňuje, jednak vede od mostu uličku směrem k ulici Lázeňské skrze části domů »U Štejníců« a »V Lázních«.

Ulice tato dle projektu jest 8 m široká a ústí do ulice Lázeňské. Z ulice té zřizují se schůdky do stávající uličky Saské.

Domy čp. 75-III., 76 (dům »U tří pštrosů«) s renaissančním štítem (soupisnou komissí chráněný), dále čp. 77 a 78, 82, 83, 84 (soupisnou komissí chráněné) ponechává projekt tento úplně intaktní. Naproti tomu ruší se dům čp. 80-III.

Rovněž domy čp. 59, 58, 54, tvořící nejbližší okolí věže v ulici Mostecké, zůstávají netknuty.

II. Projekt tento užívá dosavadních schodů s mostu k ulici Lužické vedoucích jakož i malé uličky Saské k vylehčení živé passáže mostu Karlova a zřizuje přes část domu čp. 55 »u Štejníců« ulici novou, 15 m širokou kolem presbyteria Maltéz-

ského kostela na Velkopřevorské náměstí a dále — jak ostatně již výše popsáno — přes zahrady k ulici Všeřdově vedoucí.

Část nároží domu čp. 75 v ulici Míšeňské se uřezává. Dům čp. 76 »U tří pštrosů« se zachovává netknutým; dům čp. 78 se uřezává z jedné třetiny; čp. 77, 82, 83 se řezou, ovšem nepatrně, za účelem rozšíření ulice Lužické.

Domy čp. 82, 83, 84 (hájeny soupisnou komissí) se zachovávají, naproti tomu dům čp. 80 se ruší. Dům v ulici Mostecké čp. 59 se zachovává, v čp. 58-III. zřizuje se malé loubí; čp. 54-III. a 53-III. zůstávají netknutými.

III. Projekt III. odbourává za účelem zřízení *průchodu* menší věží Mosteckou, kol věže úplně domy čp. 56 a dům čp. 55 »U Štejníců« a zřizuje místo domů těchto volné prostranství se stoupající rampou z ulice Lázeňské na Kamenný most vedenou, se schody k ulici Mostecké.

V prodloužení příjezdu od náměstí Dražického k mostu vedeného zřizuje novou 11 m širokou ulici směrem na osu domu čp. 490-III. na náměstí Velkopřevorském (druhdy palác hraběte Herzana). Domy čp. 75 a 76 se zachovávají; čp. 78 se částečně uřezává, čp. 77 zůstává netknutým, čp. 82 a 83 částečně řezou se ku rozšíření ulice Lužické; čp. 84 zůstává intaktní. Čp. 80-III. se zrušuje jako v projektu I.

IV. Nevzat zde v podrobnější úvahu.

Celková úvaha.

Menší věž mostecká nebudiž probourána.

U sousedního domu „U Štejníců“ odporučuje se naproti tomu snesení později vystavěného třetího poschodí, čímž docílí se malebného pohledu na menší věž mosteckou. Střecha domu toho budiž upravena v souladu se slohem budovy a vyzdobena snesenými před léty krásnými lomenicemi.

Proti odlehčení značné komunikace mostu Karlova a ulice Mostecké, jednak přes náměstí Dražického a pozemek Anglických panen za podmínek později vyčtených, jednak rampou od mostu k ulici Saské, jakož i proti částečnému odbourání zadního traktu domu „U Štejníců“ za tímž účelem jakož i části domu „V Lázních“ není námitek.

Rovněž nikoli proti zřízení průchodů domem „U Štejníců“ k ulici Saské. Zachování domu čp. 75-III. jest bezpodmínečné, domů čp. 77, 78, 82, 83, 84 v nynějším půdorysu velice žádoucí. Dům čp. 80 může býti jako bezcenný obětován účelům regulačním.

Ostrov Kampa.

I. Přes rameno Čertovky poblíže Řiční ulice zřizuje se kamenný most zároveň s vodní uzavírkou.

Ostatní část, totiž zahrada »Zbrojnice«, pekárna, zahrada a mlýn Odkolkův proměňují se ve veřejný park, v němž umísťují se tři monumentální budovy,

a sice dvě menší jakožto kulisa ku ideálnímu na místě Odkolkova mlýna navrženému votivnímu chrámu. Pobřeží řeky zdobeno tu pěkně komponovaným schodištěm.

Nosticova zahrada až sem se táhnoucí značně se reguluje a sice v šíři 3—18 m za účelem zarovnění ulice U Sovových mlýnů. Dům čp. 501 v zahradě této se zachovává.

Zajímavý barokní dům čp. 510 a domy okolní rovněž zachovány. Stejně i dům čp. 506.

Naproti tomu navrženo radikální přestavění západní řady domů na Kampě, jež děleny tu ve dva bloky č. II. a III.

Malebně situovaný dům čp. 493 sice se zachovává, za to však terasa domu toho se zastavuje a tím dům ten doplňuje.

Ulice Hroznová se rozšiřuje na 10 m. Na pobřeží Vltavy navrženo zřízení parku, jehož pokračováním jest *malý sad* při pobřežní části ohrady Pinkasovy.

Pinkasův dům čp. 515 se zachovává a umísťuje se rovněž v malém parku. V části pobřežní severního cípu ostrova zřízena přes nynější ohradu nová ulice a sice od nynějšího dřevěného mostu mírným obloukem ku severnímu cípu ostrova vedoucí, v její pak prodloužení navržen most k ulici Cihelné a nově projektovanému Nábřeží.

II. Čertovka i v tomto projektu uměle se uzavírá. U Říční ulice překlenuje se mostem.

Celá jižní část ostrova Kampy a sice až ku domu čp. 506, který se zachovává, proměňuje se v park, v jehož severní části směrem k budově Zbrojnice umístěny rovněž tři monumentální budovy veřejné kolonádou spojené.

Dům čp. 501 v zahradě Nosticově se zachovává. Zahrada tato i tu částečně se reguluje ku zarovnění ulice U Sovových mlýnů.

Mlýn Odkolkův se zrušuje.

Čp. 506 naproti tomu se rovněž zachovává. Na pobřeží Vltavy až ku severnímu cípu ostrova zřizuje se rovněž úzký, táhlý pruh parku.

Stávající skupiny domů na Kampě úplně se přestavují (i zajímavý dům čp. 510) v novou skupinu domů s podloubími kol pěkného náměstíčka věží zdobeného. Chodníky kol náměstí zvýšeny. Rovněž podlahy obytných částí domu.

Domy na straně západní jsou proti můstku z Velkopřevorského náměstí protunuty ulicí, jež rozšiřuje se v náměstíčko, stromy zdobené.

Podlahy veškerých domů na Kampě a chodníky opatřeny jsou cotou 191·25 (uliční cota 190·25) nad hladinou moře.

Podél pobřeží ostrova Kampy až k mostu Karlovu a dále mezi 5. a 6. obloukem mostním ku severnímu cípu ostrova vedena *nová* ulice k novému nábřeží u bývalých domů Hergetových a sice směrem přes most k čp. 102 v ulici Cihelné.

Dům čp. 515 »Pinkasův« se zrušuje a umístěn tu menší blok domovní (rovněž i zde cota 191·25).

Blok tento a sice směrem k řece Vltavě obklíčen zahradou.

III. I tento projekt navrhuje veřejný park v celé téměř jižní polovici ostrova Kampy a zřizuje v něm jedinou budovu monumentální a to ve středu většího prostranství, s hlavní fačadou k řece obrácenou. Na volné prostranství toto, parku prosté, ústí pak ulice U Sovových mlýnů, jež zachovává nynější zakřivení své. Dům čp. 506 se zachovává i zde; rovněž i nynější tvar náměstíčka na Kampě. Pouze vyčnělé domovní trakty domů čp. 508, 509, 510, 511 směrem k řece se regulují.

U řeky zřizuje se mírně stoupající rampa vedoucí k můstku a novému nábřeží u domů Hergetových čp. 102 atd. zřízeného.

Na severním cípu Kampy zrušuje se dům čp. 515, i zřizují se tu dva menší domy v zahradách.

IV. V návrhu tomto část Čertovky u Říční ulice v značné šíři se překlenuje a zřizuje se tu i přes překlenutou část park a sice v pokračování parku na místě bývalé zahrady »Zbrojnice«.

Táhlá monumentální budova zřizuje se rovněž v parku tomto a sice v hlavním traktu v ose nynějšího Odkolkova mlýna.

Dům čp. 506 se zrušuje.

Skupiny nynějších domů na Kampě se přestavují úplně a sice ve dva podélné úzké bloky domovní.

Severní cíp ostrova Kampy, avšak jen podél Čertovky, se několika domy zastavuje.

Nosticova zahrada v celku se zachovává. Na pobřeží Vltavy zřizují se úzké pruhy parku.

Celková úvaha.

Zřízení parku veřejného v celé jižní polovici ostrova Kampy a navržené niveau (cota 190·25) celého ostrova Kampy zásadně a zároveň co nejvřeleji se doporučuje. Rovněž i zřízení pobřežních parků před skupinou domů čp. 508—514, jakož i v ohradě před domem čp. 515. Zde jest žádoucím i zachování řady velice dekorativních skupin i jednotlivých stromů, jež ku malebnému rázu těchto míst velmi podstatně přispívají.

Naproti tomu netřeba zásadně hájiti zachování domu čp. 506.

Umístění monumentální budovy do jižního cípu ostrova Kampy a sice do parku sluší jen schvalovati, za místo to sluší doporučiti místo při řece nedaleko mlýna Odkolkova. Při tom třeba se vysloviti pro budovu dělenou, po případě kolonádami spojenou, aby tak získány byly zajímavé průhledy na ostatní pobřežní části Malé Strany.

Co se týče přestavby domů kol nynějšího náměstíčka na Kampě, třeba se vysloviti pro nejkonservativnější návrh v projektu I. obsažený. Budtež však respektovány i zde poměry výškové jakož i zvýšené coty podlahové a chodníkové pro případ inundace.

Naproti tomu lze připustiti částečné zastavění severního cípu ostrova Kampy, avšak jen v úzkém pruhu podél Čertovky a třeba se zde vysloviti.

pro nevysoké a nízké budovy, dělené, asi v typu úzkých domů protilehlých, v ulici Lužické ležících.

Těž i větší budova musila by býti podobně řešena.

Větší část ohrady tesařské dosud zde se nalézající budiž změněna v park neb soukromnou zahradu.

Zadní trakty domů čp. 508—514 na Kampě, k Vltavě obrácené, třeba dle zvláštních návrhů upravit, aby přizpůsobovaly se co nejdokonaleji k zajímavému svému okolí a poskytovaly ladný a estetický pohled z řeky.

Nosticova zahrada budiž i v této části neporušenou zachována i se zahradními jejími stavbami.

Kol zahrad ještě stávajících třeba doporučiti zřízení mříží, místo nynější zdi, třeba i proti příspěvku se strany obce a to v zájmu zdravotním i estetickým.

Zachování Čertovky budiž považováno za *conditio sine qua non* a komisse výslovně tu prohlašuje, že ku jiným plánům zrušení Čertovky navrhuje vůbec ani nepřihlížela.

I z důvodů hospodářských zasypání to se neodporučuje, neboť nebude jim docíleno větší zastavitelné plochy. Z důvodů právnických jsou zde právní poměry velmi spletité (fideikomissní objekty), zároveň pak i finanční obtíže velice značné.

Z estetických pak důvodů jest každé jiné řešení nepřijatelné.

Lužická a Míšeňská ulice.

I. Lužická ulice v projektu tomto zůstává v první třetině své, a sice od mostu Karlova až ku počátku ulice Cihelné, úplně v čarách svých nezměněna.

Rovněž ulice Míšeňská. V další třetině ulice Lužické zůstává zahrada i zeď kláštera *Anglických panen* zachována.

Naproti tomu regulují se domy protější čp. 105 až 110, čímž se ulice tato ze 6 m na 11,5 m rozšiřuje.

V další části na místě nynějšího obecního domu čp. 111, který sáhal dříve až k samému pobřeží řeky, zřizuje se monumentální budova jakéhosi »Spolkového domu«.

Z domů pak čp. 113, 114, 116, 117 zřizuje se menší obecní park o 4 polích s centrální skupinou. Park ten hraničí na rampu ku nově projektovanému mostu vedoucí, jež zřízena býti má na místě uličky *Pavelské*.

Z této uličky pak vede široké monumentální schodiště k trojhrannému bloku projektované sem »Galerie národní«, jež hraničí mimo ulici Lužickou i do nově sem navržené ulice mezi blokem XVI. a XVIII. a na ulici U Železné lávky.

Na protější straně dům čp. 118 na nároží ulice Letenské »U zlaté lodi« určen ku přestavění a dnešní ohrada před domem čp. 112 proměňuje se v parcelu zahradní.

Domy čp. 526 a 124 i se zahradami mají býti rovněž přestavěny a sice v nový blok čis. XXXIII. Nárožním pak domem čp. 124 vedena sem nová ulice z ulice Letenské proti silnici pod Letnou šikmo ústící.

Konečně navrženo tu zrušení a přestavění ohrady a zahrady Valdštýnské čp. 17 v nový blok uliční ku východní straně Valdštýnské zahrady přilehlý čis. XXXIV.

Na místě části vojenských pekáren a zásobáren čp. 125 navržen blok čis. XVIII.

II. Návrh tento ruší částečně domek čp. 78 na počátku ulice Lužické. Ostatní část této ulice až ku vyústění ulice Míšeňské se zachovává.

Ulice Míšeňská na severní straně a sice domy čp. 66, 67, 68, 69 a tak zvaný »Vysoký dům« čp. 92 se regulují, čímž ulice rozšiřuje se ze 7 m na 12 m.

Domy na Čertovku ústící a sice od čp. 84 až do čp. 99 se vesměs zachovávají.

V zahradě Anglických panen čp. 43 zřizují se tři stejné bloky se čtyřmi novými ulicemi vesměs do ulice Lužické ústícími.

Rovněž úplně se ruší domy čp. 105 až 110 a zřizuje se tu nový blok domovní. Opodál pak na malém prostranství u řeky před obecním domem jednak z plochy pobřežní, jednak z části obecního domu zřizuje se další nový blok.

Konečně pak na místě domů čp. 113, 114, 116, 117 zřizuje se třetí blok, jenž hraničí již na projektovanou rampu k nově sem navrženému mostu.

Na západní straně ulice Lužické úplně regulován dům čp. 112 s vedlejší ohradou i s domem čp. 118, jež vesměs přivtěleny k novému čtyřhrannému bloku. Zároveň regulovány i domy čp. 119 a 120 (kn. Taxis) tím, že projekt na polední straně těchto domů proráží ulici a částečně u čp. 120 ruší i zahradu.

Na místo vojenských pekáren čp. 125 zřizuje se veliký domovní blok (eventuelně) podélní ulicí ve 2 menší bloky rozdělený.

Z domů čp. 526 a 124 a z domů čp. 123, 122 a 121 (obecní dvůr) zřizuje se další blok trojhranný, ohraničený na severozápadu nově proraženou ulicí přes obecní dvůr i podél zahrady Valdštýnské, směrem k ústavu slepců vedenou. Na místě nynější ohrady, tvořící součást paláce Valdštýnského, navrhuje projekt samostatný blok třemi ulicemi (Valdštýnskou, Klárovem a dnešní prodlouženou Letenskou) ohraničený.

Na stranách Valdštýnské a prodloužené ulice Letenské navrhuje projekt nevelké stromořadí. Na ose pak projektované sem větší budovy a sice proti ústavu slepců navržena pěkná loggie.

III. V projektu tomto regulují se v ulici Lužické částečně domy čp. 78, 82, 83 a 86.

Domy na Čertovku ústící — vyjímaje domy čp. 101, 102 — se zachovávají. Přes dům čp. 91 veden rozšířený přístup k novému mostu na Kampě.

Hraniční zeď u čp. 43 (Anglických panen) se zachovává po celé délce.

Domy čp. 105—110 se regulují a ulice tak ze 6 m na 11,5 m se rozšiřuje. Zároveň navržen zde nový, velmi příhodný blok s vlastním dvorem na straně východní, »Cihelnou ulicí« ohraničený.

Na místě domů čp. 111, 113 a 114 zřizuje se další blok, sáhlající až k novému nábreží.

Západní část ulice s domy čp. 112 a 118 se zachovává.

Na místě domů čp. 117 a 115 zřizuje se v ose nového mostu *mohutná kolonáda s terassou*, dvěma schodišti přístupnou. Na místě bývalých vojenských pekáren čp. 125 zřizuje se nový blok. Rovněž navržen tu další ještě blok mezi ulicí Letenskou a ulicí nově přes obecní dvůr kolem Valdštýnské zahrady na Klárov vedenou.

Mezi ulicí Valdštýnskou a »Klárovem« a nově prodlouženou ulicí Letenskou navržen další pravoúhlý blok a sice opět na místě bývalé ohrady paláce Valdštýnského.

Mezi zahradou Valdštýnského paláce a nově prodlouženou ulicí Letenskou navržen spojovací ulička přes bývalé konírny palácové, tvořící nyní součást ohrady Valdštýnské.

IV. Projekt tento zachovává ulici Míšeňskou netknutou.

V Lužické ulici řeže domy čp. 83 až 93.

Blok domovní, a sice domy čp. 103 až 110 úplně se ruší a projektant zřizuje zde monumentální budovu veřejnou, umístěnou v prostranném parku až k řece se táhnoucím.

Uliční čára u domů čp. 118, 526 a 124 poněkud dále se posunuje.

Domovní blok mezi nově prodlouženou ulicí Letenskou, nynější Letenskou ulicí a ulicí Lužickou zřizuje se jako v projektu III.

K bloku na místě ohrady Valdštýnské čp. 17 připojuje se valná část uličního pozemku z Klárova, čímž náměstíčko toto proměňuje se v ulici.

Na místě domů čp. 113, 114, 116, 117 zřizuje se domovní blok na nově sem projektované nábřeží hraničící.

Místo skupiny domů čís. 125 (vojenské pekárny) zřizuje se 5 hranný blok domovní.

Celková úvaha.

Zachování Lužické ulice v prvé její třetině, rovněž celé Míšeňské ulice, dále i domů na Čertovku vedoucích se bezvýjimečně doporučuje a sice dle návrhů projektu prvního.

Rovněž doporučuje se zachování náměstíčka v ulici Lužické a sice podél fronty domů čp. 91—101 se táhnoucího i s jeho stromořadím.

Zachování neztenčené plochy zahrady Anglických panen, jak v prvním projektu navrženo, třeba z důvodů finančních, právních, estetických i zdravotních doporučiti.

Z důvodů estetických a zdravotních jest však žádoucím zřízení mříže místo vysoké ohradní zdi na místě tom.

Zřízení bloku na místě domů čp. 103—110 navrhuje se dle projektu třetího po případě čtvrtého.

Rovněž záhodno doporučiti zachování uliční čáry u domu čp. 112 i se zahradou na severní straně. Zahrada tato budiž proměněna dle možnosti buď v malý park neb ve hřiště pro mládež.

Na místě domů čp. 111, 113, 114, 116 a 117 doporučuje se zřízení budovy veřejné, nanejvýš však jednopatrové, se střechou hojně zdobenou a pěknou silhouetou poskytující, což jest nezbytnou podmínkou zachování průhledu na krásné pozadí Hradčan i Malé Strany.

Vždy budiž však budova tato umístěna ve veřejném neb soukromém parku. Rovněž i všechny části domů v bloku na místě čp. 125 zřízeného musí býti nejvýš dvoupatrové. Část však bloku do ulice U Železné lávky vedoucí, může býti poněkud výše držena.

Zřízení bloku mezi ulicí Letenskou, prodlouženou ulicí Letenskou na Klárov ústící a bloku zřízeného na místě Valdštýnské ohrady čp. 17 doporučuje se ku provedení buď dle návrhu druhého nebo třetího.

Cihelná ulice a nově navržené nábřeží.

I. Domy čp. 101 a 102 (Hergetovy) dle návrhu tohoto zůstávají státi.

Naproti tomu zrušeny všechny ostatní části Hergetovy ohrady.

Dům čp. 548 zachován, k němu pak navržen menší dům na straně jižní, a sice přímo proti středu bloku čís. XIV., o němž již při ulici Lužické bylo zmíněno

Kol domů právě zmíněných vedou *nově* navržené krátké uličky k novému nábřeží, které s Kampou spojeno kamenným mostem, k němuž kol čp. 515 (Pinkasův dům a ohrada) vede obloukovitá cesta od dřevěného můstku z ulice Lužické pod Karlovým mostem k severnímu cípu ostrova.

Toto nově projektované nábřeží vedeno jest pak přímočárně až k nově navrhovanému mostu od Rudolfiny sem vedenému. K mostu tomuto navržené nábřeží mírně stoupá, a sice od coty 190'70 až ku cotě 192'30, ustupujíc tu v střední část až na 17 m proti předešlé šíři pobřeží.

U nového mostu nezřizuje se žádné nové prostranství a nábřeží probíhá pak dále obloukovitě při cotě 189'53 (Strakovo nábřeží).

II. I projekt tento úplně ruší domy čp. 101 a 102 a zároveň celou ohradu Hergetovu.

Rovněž i dům čp. 548 a celou Cihelnou ulici. A sice zřizuje v místech těch zmíněné již dva bloky domů do ulice Lužické vedoucích.

Na místě nynější ulice Cihelné navržen před oběma bloky malý, táhlý park, před ním pak nábřeží 22 m široké s podběžím 10 m širokým.

Zde ustupuje nábřeží to silně proti bývalému pobřeží. Na nábřeží navrženo stromořadí.

Před mostem od Rudolfiny vedeným zřízeno elipsovité prostranství, z něhož vede rampa stromy zdobená (výše již uvedená při ulici Letenské).

K nábřeží takto projektovanému vede pak z ostrova Kampy most a mírně stoupající cesta vedená sem z jižní části ostrova mezi 5. a 6. blokem mostu Karlova.

III. Zrušuje částečně dům čp. 101 a celý dům čp. 102 i s ohradami. Rovněž i dům čp. 548 a s ním i Cihelnou ulici a zřizuje před blokem v ulici Lužické navrženým dosti značné prostranství.

K nábřeží podobně jako v projektech předešlých zřízenému vede 11 m široký most z Kampy, k němuž upravena cesta z jižní části ostrova mezi 4. a 5. obloukem mostu Karlova.

Nábřeží vede přímočárně k novému mostu s mírným stoupáním od coty 191.0 ku 192.5 a probíhá dále kol Strakovy akademie.

Před mostem zřízeno větší prostranství s kolonádou v ose mostu.

IV. Dům čp. 101 v projektu tomto zůstává zachován a ku staveništi jeho připojena nepatrná část ze staveniště čp. 102.

Dům čp. 102 s ohradou, dále dům čp. 548 a celá Cihelná ulice se ruší a zřizuje se tu rozsáhlý park s monumentální budovou ve středu. K nábřeží stejně provedenému, jako v projektech předešlých, veden most 14 m široký, jenž má spojení na Kampu mezi 4. a 5., 6. a 7. obloukem mostu Karlova.

Nový most nevede se však přímočárně v ose ulice Letenské, nýbrž směrem na střed bývalých vojenských pekáren.

Při vyústění mostu zřizuje se 50 m široké obdélné náměstí s parkem a monumentálně myšlenou budovou v ose mostu, z něhož rozbíhá se komunikace vidlicovitě k ulici Letenské a ulici U Železné lávky.

Celková úvaha.

Domy číslo pop. 101 a 102 třeba půdorysně zachovati, poněvadž tvoří celek souvislý s malebnou částí domů u Čertovky (u Lužické ulice) ležících.

Proti zrušení domů čp. 548 a ohrady Hergetovy není z estetického důvodu rovněž žádných námitek.

Provedení odporučuje se však jen tehda, bylo-li by přikročeno ku postavení monumentální budovy situované v těch místech, jak v projektu III. a IV. je navrženo.

V případě tomto odporučuje se umístiti budovy tyto do veřejného neb soukromého parku, jak v projektu IV. navrženo. Jinak však odporučuje se upravení této části dle projektu I., zejména pro případ, že by ku stavbě monumentální budovy v těchto místech dojíti nemělo.

Zřízení mostu přes Čertovku z Kampy na nábřeží odporučuje se však s přáním, aby most ten co nejvíce přízpůsoben byl malebnému, charakteristickému svému okolí. Na nábřeží nutno zříditi stromořadí.

Prostranství před mostem budiž upraveno buď dle projektu II., bude-li most veden v ose ulice Letenské aneb dle výborného návrhu v projektu IV., bude-li most veden v ose středu bývalých pekáren, kterýžto směr mostu, jakož i upravení předmostí jako v projektu IV. navrženo, z estetických důvodů vřele lze doporučiti.

Ulice u Železné lávky.

I. Domy nově zde postavené se zachovávají. Proti Strakově Akademii doplňují se 5 nově projektovanými domy, jimiž má býti zakryt ošklivý pohled na zadní části zmíněných domů.

Na levé straně ulice zřizují se na bývalých vojenských pekárnách 2 bloky výše již (při ulici Lužické) popsané.

II. Nové domy i zde zůstávají a na zadní jich části zřizuje se rovněž pět nových stavenišť většího rozměru, a sice až k čp. 567. Blok na levé straně ulice popsán při ulici Lužické.

III. Návrh tentýž.

Navržená nová staveniště sahají až ku zadní části čp. 567.

IV. Návrh týž.

Navržená nová staveniště sahají až ku zadnímu traktu domu čp. 568.

Celková úvaha.

Odporučuje se pro pravou stranu této ulice směrem od lávky upravení dle projektu II. po případě III., dle nichž největší část zadních částí domů u Strakovy Akademie bude zakryta. Třeba však partii tuto také zvláštní skizzou vyřešiti, a to zejména za účelem stanovení poměrů výškových zvláště u řeky, již vzhledem k nižším pavillonům Strakovy Akademie. Při těchto nižších stavbách třeba zvláště příznivě vyřešiti partie střech domovních, při čemž buďte i střechy pokud možno mansardami neb vyššími lomenicemi zdobeny.

Ulice pod Bruskou a část Chotkovy ulice.

I. Dům čp. 131 »Ústav slepých« zůstává v návrhu tomto nezměněn. Přestavěním domů čp. 149 (vojenské »Monturs-dépôt«, blok domovní čís. XXXV.), jakož i navrženým přestavěním kasáren pod Bruskou na blok čís. XXXVI. rozšířena ulice tato ze 7 až 11 m na 18 m až 20 m.

Následovní domy a sice čp. 133, 134, 135, 136, 137 vesměs se regulují a ruší. Domy však čp. 145 a 147 se zachovávají a s nimi i staré »zámecké schody« a »stará zámecká cesta«.

Naproti tomu navrhuje se přestavění domu čp. 536 a rovněž zastavuje se staveniště vedle domu dříve Rožánkova, čímž úplně dostaven blok XXXVII.

Domy čp. 143 a 144 se ruší.

II. Budova čp. 131 »Ústav slepých« i zde se zachovává a proti Strakově akademii doplněna cípem zahrady. Kasárna čp. 132 úplně se ruší a navrhuje se tu

proražení ulice 14 m široké, vedoucí ob roh k »Strakově akademii«. Po obou stranách ulice této navrhuje se nové domy. Přestavěním nynějšího t. zv. »Monturs-depot« čp. 149 rozšířena ulice na 19 m.

Domy čp. 133 až 137 mají býti přestavěny. Rovněž tak i domy čp. 141, 142, 143.

Dům čp. 144 se ruší. Dům čp. 536 naproti tomu úplně přestavuje se a reguluje. Rovněž i čp. 607 (bývalý Rožánkův dům), čímž ulice tato se rozšiřuje. Zároveň i zahrádky před domy těmi se rozšiřují.

Tím obnovuje se i bývalý, nyní valně pokažený prospekt na nejmalebnější části král. hradu.

III. Ústav slepců čp. 131 i v tomto návrhu se řeže a sice ve směru domů u Železné lávky, čímž zároveň se rozšiřuje náměstí Klárovo.

Rovněž domy čp. 132 až 137 se vesměs řežou a přestavují. Taktéž i protější dům čp. 149 (t. zv. »Monturs-dépôt«).

Domy čp. 141 a 142 se zachovávají. Naproti tomu domy čp. 143, 144 se ruší. Dům čp. 536 se přestavuje.

Domy čp. 551, 538 a 607 se zachovávají.

Navrženým přestavěním domů čp. 145 a 146 rozšiřuje se silnice Chotkova na 18 m.

Přes dům čp. 141 vedeno pak příkré schodiště k Chotkově zahradě.

IV. Ústav slepců čp. 131 nezměněně tu zachován, avšak dům čp. 132 (Vojenská kasárna) v projektu tom se přestavuje a vedou se tudy monumentální schody do zahrady pod baštou XIX., z níž zřizuje se veřejný park. Ulice rozšiřuje se tu na 15 m.

Domy čp. 142, 143 a 144 se ruší. Taktéž i dům čp. 536.

V ose ulice pod Bruskou zřizuje se monumentální k Chotkovým sadům vedoucí schodiště, po obou pak stranách jeho zřizují se dva stejné domy vzájemně podobného půdorysu.

Domy čp. 551, 538 a staveniště vedle Rožánkova domu proměňují se v domky rodinné.

Dům čp. 607 se zachovává. Dům čp. 145 se částečně přestavuje a čp. 146 se zachovává.

Celková úvaha.

Zachování domu čp. 131 (Ústav slepých) se odporučuje již se zřetelem k u c e n n é j e h o k a p l i.

Jinak by nebylo žádných námitek proti navržené radikálnější regulaci v projektu III., čímž by značně rozšířeno bylo náměstí Klárovo. Rozšíření ulice pod Bruskou přestavěním domů čp. 149 a 142 až na 18 až 20 m se odporučuje. Zároveň pak odporučuje se i provedení monumentálního schodiště do správně navrženého sem veřejného parku pod baštou XIX.

Zachování domů čp. 145, 147 a 148 a starých zámeckých schodů jakož i staré zámecké cesty v nynějším jejich půdorysu důrazně se odporučuje. I tu bylo by žádoucím ohrazení zahrad těchto mřížemi a nikoli zdmi.

Proti přestavěním domů čp. 133 a 137 není námitek, žádoucí však, aby domy ty byly nízké, nejlépe rodinné, aby nebyl tak zastaven pohled na zelenou stráň za nimi se nalézající. Totéž platí o domech na protější straně. Schodiště k Chotkovým sadům vedené, lépe však dekorativní kaskáda, napájena odtokem rybníčku v sadech těchto v místech těch navržená, provedeny budtež jen tehdy, lze-li je provésti monumentálním způsobem a sice jakožto krásný prospekt ulice pod Bruskou.

Co se týče upravení domů čp. 536, 551, 538 a 607, tu dlužno rozhodnouti se pro projekt II., který reguluje též tak zvaný Rožánkův dům a i vedlejší parcelu, čímž možno aspoň v budoucnosti docílití lepšího pohledu na část Jeleního příkopu a pražského hradu, který nyní stavbou tou jest zohyzen a znemožněn.

Zároveň se odporučuje v místech těch zřízení rodinných domů na místě nynějších činžáků. Při tom budtež fasady domů těchto též směrem k vyšší části Chotkovy silnice vyřešeny.

Zastavění protější straně u čis. 146 nebudiž nikdy dopuštěno, tato pak budiž vysázena lesním stromovím.

Letenská ulice.

I. Oettingenův palác čp. 34 v projektu tomto vzdor regulační čáře stavebním úřadem dané se zachovává.

Domy čp. 29, 32 a část Augustiniánského kláštera čp. 38 se regulují. Parcela č. kat. 14 dle návrhu toho rovněž má býti zastavěna.

Stejně reguluje se i bývalý hr. Westphalenský palác čp. 25, čímž rozšiřuje se ulice na 14 m.

Zahrada při paláci knížete Taxise se přímočárně reguluje a část jí obětována na rozšíření ulice.

Naproti tomu knížecí paláce Taxisův a Windischgrätzův čp. 112 se zachovávají.

Dům »U zlaté lodi« čp. 118, obecní dvůr a sousední domy čp. 121, 122, 123 a 526 se částečně přestavují. Obecní dvůr pak čp. 121 obětován téměř zcela otevření nové ulice, těmito místy již v 17. století vedoucí.

II. I v tomto návrhu Oettingenův palác čp. 34 se zachovává a v přízemním jeho traktu na ulici Letenskou sousedícím zřízen průchod pro pěší. Za to však oblouk podjezdový v projektu tomto se ruší, rovněž i zadní trakt tohoto paláce, jímž částečně vedena nová ulice přes dvory kláštera Anglických panen směrem ku náměstí

Dražického. Aby kontinuita kláštera toho aspoň částečně byla zachována, navrhuji se v projektu přes ulici tuto dva obloukovité přechody.

Části zahrady klášterní, současně i domy čp. 605, 606, 525, 524, 594, 593 proměňují se stejně jako v ulici Lužické ve dva stavební bloky. Jedním z bloků těch zastavuje se i část zahrady knížete Taxise.

Domy čp. 120 a 119 (paláce výše zmíněné) se zachovávají.

Naproti tomu však domy čp. 118, 122, 123, 526 se regulují a přestavují. Dům čp. 121 (obecní dvůr) také v tomto projektu obětován nově navržené ulici. U cípu parcely této zřizuje se malý park.

III. Palác Oettingenský v projektu tomto tedy, odlišně od návrhů výše zmíněných se reguluje a podjezd jeho se ruší, čímž ulice Letenská rozšiřuje se na 12 m. Při nutné přestavbě paláce toho pomýšleno na loubí, k dalšímu ulehčení komunikace v místech těch.

Parcela čp. 14 se úplně zrušuje a reguluje se částečně i zadní trakt kláštera Anglických panen. Také v tomto projektu vedena jest nová ulice 10 m široká k náměstí Dražického, a sice mohutným podjezdem vedoucím skrze jeden z traktů klášterních.

Na místě domů čp. 29—32 v ulici Letenské, jež projekt úplně ruší, zřizuje se *menší náměstí* pravoúhlé, 40 m široké a 55 m dlouhé, čímž dociluje se *zajímavého pohledu* na presbyterium kostela sv. Tomáše.

Dům čp. 525 a zahrada Taxisova se regulují. V zahradě této navržen malý rodinný domek.

Další část ulice Letenské se nereguluje a pouze dům čp. 121 obětován nově navržené ulici, výše již popsané.

IV. Oettingenský palác dle návrhu tohoto přestavuje se zcela a sice dle schválené čáry stavebního úřadu; domy čp. 29—33 více méně se regulují. Rovněž reguluje se dům čp. 525, čímž dociluje se šířky 16 m.

Zahrada při čp. 120 (palác knížete Taxise) má býti dle projektu tohoto zcela zastavěna; domy čp. 122, 123 a 526 jen částečně se regulují.

Domy čp. 119 a 120 se zachovávají. Dům čp. 118 »U zlaté lodi« též z části se reguluje.

Celková úvaha.

Zachování přední části Oettingenského paláce v celém rozsahu jest bezpodmínečné. Proti částečné regulaci zadního traktu téhož paláce (čp. 34), jak v projektu II. a III. navrženo, není zásadních námitek, rovněž nikoli proti dobře možnému a účelnému provedení průchodu pro pěší tak, jak v projektu II. navrženo. Vždy ovšem třeba zachovati malebný podjezd ku sv. Tomáši, jak v projektu I. navrženo.

Navržené proražení ulice k náměstí Dražického přes dvory kláštera Anglických panen na náměstí Dražického vedoucí se odporučuje. Treba však šetřiti stávajících budov klášterních a nutno dbáti tu toho, aby

zachována byla kontinuita kláštera s rozsáhlou jeho zahradou. Tato budiž bezpodmínečně zachována nejen v důležitém zdravotním zájmu Malé Strany, nýbrž i pro obtížnost a nákladnost eventuelního jejího vykoupení.

Ohrada čp. 14 (číslo 42/1) v ulici Letenské budiž regulována jen na tolik, kolik toho ku zřízení nově navrhované sem ulice jest zapotřebí. Ostatní část budiž proměněna v malý park, aby tu byl zachován pohled na zadní trakt a střechy kláštera Anglických panen.

Domy čp. 29 až 33 možno obětovati nejlépe — ukáže-li se potřeba jejich regulování z důvodů komunikačních býti nutnou, — upravení menšího náměstí tak, jak v projektu třetím jest navrženo, čímž docílí se nového pěkného pohledu na presbyterium kostela sv. Tomáše, jednak i možnost obklopení této části kostela buď malým parkem neb hřištěm pro mládež.

Zachování zahrady knížete Taxise u čp. 120 jest v celém jejím rozsahu žádoucím, a má-li býti částí této zahrady proveden chodník pro pěší, budiž tento upraven takovým způsobem, aby aspoň část stromoví mezi ním a ulicí byla zachována.

Proti částečnému regulování domů čp. 122 a 123 není zásadních námitek, budtež však zachovány i v případě proražení nové ulice přes dům čp. 121 jejich pěkné zahrady spolu se zahradními stavbami i pavillyony.

Ulice Letenská budiž však vůbec jen tehdy regulována, dojde-li skutečně k provedení mostu od Rudolfiny k ulici Letenské vedoucího, jinak veškerý a to značný náklad na úpravu této ulice byl by zbytečným mařením peněz. Treba tudíž především zjistiti, zdaž o zřízení tohoto mostu vážně se jedná.

Na místě domu čp. 525 odporučuje se zřízení některé budovy komunální, jež by slušnou fagadou a přiměřenou výškou poněkud korigovala nepěkný vzhled ulice, povstavši postavením banálních činžáků čp. 593, 594, 605, 606.

Valdštýnská ulice a Valdštýnské náměstí.

I. Až na navržený v projektu tomto stavební blok XXXIV. zřízený na místě hrab. ohrady Valdštýnské, ostatně výše již popsány, zůstává náměstí toto i ulice v nynějším stavu.

II. Dtto.

III. V projektu tomto regulují se částečně domy čís. 150, 151 a 152.

IV. Dtto.

Celková úvaha.

Odporučuje se zachování ulice v nezměněném nynějším stavu.

Tomášská ulice.

- I. Zůstává nezměněna až na navržené zrušení domu čp. 27 (hostinec »U Schnellů«).
- II. Dtto.
- III. Dtto.
- IV. Dtto.

Celková úvaha.

Veškeré projekty, jak výše zmíněno, odbourávají dům čp. 27 „U Schnellů“ za účelem získání nového pohledu na kostel sv. Tomáše. Návrh tento vřele se doporučuje. Budiž však důtklivě dbáno toho, aby zabezpečen byl při bourání a zároveň na odbourané části i slušně upraven byl krásný sousední dům barokní čp. 26.

Josefská ulice.

- I. V projektu tomto zůstává nezměněna.
- II. Dtto.
- III. I zde zůstává nezměněna až na část domu čp. 46.
- IV. Také i tu nenavrženy žádné změny.

Celková úvaha.

Odporčuje se nezměněné zachování, po případě znovu obnovení původní fasády u čp. 42.

Sněmovní ulice a Sněmovní náměstí.

- I. Dle návrhu tohoto ulice Sněmovní i náměstí zůstávají úplně nezměněny až na dům čp. 163, který se reguluje za účelem rozšíření ulice.
- II. Dtto až na změnu při ulici Thunovské podrobněji uvedenou.
- III. Navrhuje nezměněné zachování ulice i náměstí.
- IV. Dtto.

Celková úvaha.

Odporčuje se nezměněné zachování Sněmovní ulice i náměstí a to i s domem čp. 163 vzhledem k nepatrné frekvenci této ulice.

Malostranské náměstí.

I. Zůstává v projektu tomto půdorysně netknutým; v čp. 35, 36, 37 *obnovují se bývalá loubí.*

Průlom »U Klíčů« se zastavuje menším domem jen na náměstí Malostranské vedoucím. Naproti tomu úplně zastavuje se Malá Karmelitská ulice.

Domy čp. 6, 7, 518, 34, 36, 37, 272, 298, 267, 265, 262, 261 se zachovávají. Rovněž domy čp. 2, 3, 4 a 5.

II. Projekt II. navrhuje totéž. Šetří a zachovává nad to úplně uličku Malou Karmelitskou.

Průlom »U Klíčů« zastavuje se tu dle projektů v konkursu cenou královského hlavního města Prahy poctěných.

III. Dtto.

IV. Navrhuje totéž až na nepatrnou odchylku.

Celková úvaha.

Zachování Malostranského náměstí v nynějším půdorysu a tvaru jest bezpodmínečné, rovněž zachování domů soupisnou komisí chráněných a veškerých loubí zde stávajících. Znovuotevření loubí ve všech projektech při čp. 35, 36, 37 navržené se co nejvřeleji doporučuje.

Pro případ příští možné opravy domu a fasády čp. 38 (záložna Malostranská) bylo by žádoucím, aby otevření loubí i pro tento dům v polohopisném plánu bylo zakresleno, aby tak bývalý ráz náměstí znovu byl obnoven.

Třeba však klásti tu důraz na neodkladné znovuotevření loubí v bývalé Malostranské radnici, jakož na znovuobnovení věžních ozdob na domě tom dle původních plánů.

Zastavení průlomu „U Klíčů“ navrhuje se dle výsledku konkursu obcí Pražskou před několika lety vypsánoho tak, jak v projektu II., III. a IV. naznačeno.

Zachování Malé Karmelitské uličky a loubí proti kostelu sv. Mikuláše jakož i rázu tamních domů bezpodmínečně se navrhuje.

Malostranské náměstí.

I. Projekt nenavrhuje žádné změny.

II. Dtto.

III. Řeže částečně méně cennou starší část budovy c. k. místodržitelství a zřizuje při domě čp. 203 loubí. V levém koutě náměstí mezi domy 258 a 259 proráží podjezd, jímž vede komunikaci tramwayovou do uličky vybourané na místě domu čp. 302 na Tržišti.

IV. Zachovává náměstí netknutým.

Celková úvaha.

Odporčuje se neporušené zachování náměstí tohoto.

Proti částečnému odbourání méně cenné části místodržitelské budovy není námitek. Šetření dlužno toliko dolní část, počínaje od portálu proti zemskému domu umístěného. Eventuelní zřízení podloubí v čp. 203 možno vždy doporučit.

Projekt komunikace levým koutem náměstí postranním traktem budovy hlavního vojenského velitelství z estetického stanoviska, pokavad šetřeno jest domu čp. 259 a ostatní fasády výše zmíněné budovy čís. 258, jest esteticky nezávadným.

Posouzení technické stránky návrhu toho není však úkolem a předmětem úvahy této komise.

Thunovská ulice.

I. Zůstává v projektu tomto až k domu čp. 179 (palác hraběte Osvalda Thuna) neporušeně zachována.

Dům čp. 181 s pěknou lomenicí v ose ulice Thunovské navržen k přestavění, čímž ulička tato ze dvou na sedm metrů se rozšiřuje. Ostatní část až k zámeckým schodům zůstává nezměněnou.

II. Projekt II. rozšiřuje ulici tuto z 5 na 9 metrů a sice až k domu čp. 179 a zřizuje tu obloukové spojení mezi domy čp. 8 a 10, 6 a 176.

Dům čp. 181 reguluje se zde rovněž. V další části zůstává ulice nezměněnou. Navrhuje dále i přestavění domu čp. 183.

III. V návrhu tomto reguluje se Thunovská ulice mezi Tomášskou ulicí a Sněmovní ulicí a sice na úkor domů čp. 9, 10, 176 a rozšiřuje se na 10 metrů.

V části další a sice od Sněmovní ulice až k domu čp. 179 zůstává ulice tato v nynější šíři. V části další *šetří se dům čp. 181*, naproti tomu však bezcenný zadní trakt budovy místodržitelské a dům čp. 182 se regulují, čímž rozšiřuje se ulice na místě tom na 7 metrů.

IV. Projekt řeže rovněž domy čp. 9, 10 a 176 až na šíři 10 m. Dům čp. 181 regulován rovněž, čímž i část ulice rozšířena na 10 m. Zbývající část ulice zůstává v nynější šíři zachována.

Celková úvaha.

Proti částečnému regulování domů čís. pop. 9 a 10 a části domu čís. 176 není námitek, rovněž nikoli proti zřízení oblouků spojovacích mezi domy 8 a 10, 6 a 176, naopak získá se jimi malebného pohledu.

Naproti tomu třeba protestovati proti regulaci starého renesančního domu čp. 181 vzhledem ku možnému rozšíření této ulice

o zadní umělecky bezcenný trakt místodržitelského paláce, tak jak v třetím projektu navrženo; při tom však nutno dbáti toho, aby pěkný barokní dům čp. 202 v Zámecké ulici při bourání zůstal zachován. Schvaluje se další neporušené zachování Thunovské ulice a zámeckých schodů.

Zámecká ulice.

I. Nenavržena žádná změna.

II. Dtto.

III. Dtto.

IV. Dtto.

Celková úvaha.

Odporčuje se nezměněné zachování této ulice, zvláště čp. 202.

Nerudova ulice.

I. V projektu zůstává neporušenou vzdor navrženým tu již čarám městským stavebním úřadem, které dlužno naprosto ignorovati.

II. Dtto.

III. Dtto.

IV. Dtto. Zřizuje příkré schodiště od nynější kašny v ulici této, zahradou kláštera Redemptoristů směrem ku hradnímu náměstí vedoucí.

Celková úvaha.

Komise trvá na bezpodmínečném zachování půdorysu a rázu Nerudovy ulice a veškerých cenných domů v ulici té se nalézajících a nemožno doporučit ani návrh projektu IV., který zřizuje příkré schodiště ke hradnímu náměstí.

Janský vršek, Janská ulice a Šporkova ulice.

Komise vyslovuje se vůbec *proti každému měnění* nynějšího stavu těchto zajímavých ulic již vzhledem k příkrému terainu a nemožnosti oživení těchto ulic nějakým jejich regulováním a rozšiřováním. Dále i proto, že ulice tyto chovají v sobě řadu cenných, »Soupisnou komisí« hájených domů.

Vzhledem k tomu nepouští se užší komise vůbec do rozboru detailních návrhů v projektech obsažených.

Břetislavova ulice a Vlaská ulice.

I. Domy čp. 517, 309, 308, 307, 306, 305, 304, 303 v nynější ulici Břetislavově a domy čp. 330, 328, 350, 352, 353, 356, 357, 359, 360, 363, 364 na pravé straně ulice Vlaské, dále domy čp. 348, 349, 591, 354 na levé straně Vlaské ulice navrhuji se ku přestavění.

Nynější ulice Břetislavova úplně se zastavuje a otvírá se tu ulice *nová* a sice v lici domů ulice na Tržišti směrem k domu čp. 312 na Janském vršku a jmenuje se opět ulicí Břetislavovou.

Mezi ulicí touto a ulicí Vlaskou zřizuje se trojúhelníkovitý blok; okolní ulice a sice nově nyní navržená ulice Břetislavova i ulice Vlaská rozšiřují se proponovanou regulací a přestavbou na 12 m.

II. Projekt tento demoluje a přestavuje tytéž domy a zřizuje podobný trojúhelníkový blok mezi nově zřízenou ulicí Břetislavovou a ulicí Vlaskou. Nová Břetislavova ulice má zde šíři jen 11 m a ulice Vlaská jen 10—12 m.

III. Návrh tento zachovává nynější Vlaskou ulici celkem v nynějším půdorysu; přestavuje však domy čp. 348, 349, 356, 357, 359, 360, 362, čímž dociluje se částečného rozšíření ulice Vlaské a sice proti domům čp. 358 a 361.

Nynější Břetislavova ulice se na obou koncích zastavuje úzkými domy tak, že nynější její prostora tvoří jakýsi dvůr spojený s Janským vrškem a Tržištěm, přístupný dosti prostrannými podjezdy na protilehlých stranách.

Domy čp. 303 až 312 a dům čp. 517 se přestavují a vedena tudy z Tržiště a z malého náměstíčka — nově povstalého zbouráním domu čp. 302 v levo za budovou generálního velitelství — nová, hlavně elektrické komunikaci sloužící mající ulice, probíhající dále směrem k domu čp. 312 na Janském vršku (ulice vedena od čp. 302 až ku čp. 312), jejímž dalším pokračováním jest *nynější* v části této zachovaná Janská ulice.

Ulicí touto vedena jest elektrická dráha dále ku Strahovu.

IV. Dospívá celkem k těmž téměř resultátům, jako projekt II. cenou poctěný.

Celková úvaha.

Žádný z návrhů se neodporučuje. Komise žádá co nejkonservativnější upravení této části města, zejména pokud se týče levé strany Vlaské ulice mezi paláci Schönbornským a Lobkovicovým.

Dále i co nejrigorosněji odporučuje se zachování domů soupisnou komisí zde chráněných.

Na udržení domů mezi Vlaskou ulicí a Břetislavovou ulicí, jakož i na zachování domů v Břetislavově ulici až na dům čp. 303 komise ne trvá.

Uskutečnění elektrické dráhy v těchto místech se neodporučuje, jakkoliv provedení její v projektu III. pěkně jest řešeno, neboť technicky nelze právě snadno ji provést a sotva by byla valně výnosnou.

Pak i provedení dráhy té zejména z estetických důvodů vzhledem k možnému porušení krásných zahrad pod Úvozem jest nepřipustno.

Tržiště.

Ve všech čtyřech téměř projektech až na malé změny výše již uvedené zůstává v nynějším stavu a půdorysu zachováno.

Celková úvaha.

Nezměněné zachování půdorysu i rázu tohoto náměstí komisí se odporučuje.

Poznámka redakce.

Vzhledem k tomu, že promemoria právě uvedená dovolávají se na několika místech i budov »Soupisnou komisí« chráněných, pokládá redakce za nutné, uveřejniti zde původní — již v roce 1901, a sice před vypsáním konkursu na regulaci Malé Strany konservátorem p. inženýrem Janem Herainem sestavený a členy komise ředitelem prof. Drem K. Chytilém a Drem Lubošem Jeřábkem doplněný a širší »Soupisnou komisí« po té znovu přehlédnutý — seznam historicky i umělecky cenných domů na Malé Straně. Zároveň i těch ulic a prostranství, jež v celku svém chráněny býti mají. Budovy tyto i ulice také v příloženém plánu zvláště jsou označeny.

Seznam

ulic, veřejných prostranství, domů a památek na Malé Straně,
které dle návrhu Soupisné komise
v nynějším rázu i půdorysu zachovány býti mají.

I. Ulice a prostranství.

1. Mostecká ulice.
2. Malostranské náměstí (horní a dolní).
3. Nerudova ulice.
4. Thunovská ulice.
5. Sněmovní ulice.
6. Valdštýnské náměstí.
7. Valdštýnská ulice.
8. Vlaská ulice.
9. Karmelitská ulice.
10. Maltézské a Velkopřevorské náměstí.
11. Lázeňská ulice.
12. Celý tok Čertovky.

* * *

Niveau pobřeží malostranských *nebudiž* zvyšováno na niveau *špatně založených ostatních nábřeží pražských*, aby nebyl ohrožen malebný vzhled této nejkrásnější části města.

II. Loubí.

Buděž zachována všechna loubí na Malé Straně, zejména ale u všech domů na Malostranském náměstí na straně jižní, východní a severní se znovuzřízením loubí v průlomů »U Klíčů«.

III. Jednotlivé památky.

1. Budova místodržitelství čp. 1, totiž ona samostatná část budovy v dolejší části, která tvoří samostatný celek do ulice Sněmovní, Thunovské a Malostranského náměstí.
2. Dům čp. 6 »U Montagů«.

3. Šternberský palác, čp. 7 (Malostranské náměstí a Thunovská ulice).
4. Dům čp. 518 na rohu Malostranského náměstí a Tomášské ulice *spolu s loubím*.
5. Bývalá radnice čp. 35, Malostranské náměstí; *staré bývalé loubí budiž opět otevřeno*, čímž se komunikace rozšíří. (Obecní.)
6. Dům čp. 36 »U Splavinů« i s loubím. (Obecní.)
7. Dům Petzoldův čp. 37. *Loubí budiž zde znovu obnoveno*.
8. Kavárna Radeckého čp. 5 a všechny ostatní domy před kostelem sv. Mikuláše.
9. Zvonice u sv. Mikuláše, věž, čp. 556. (Obecní.)
10. Bývalý palác Senftenberský, čp. 259 (Malostranské náměstí a Tržiště).
11. Dům čp. 261, Malostranské náměstí a Tržiště.
12. Dům čp. 262, Malostranské náměstí a Tržiště (barok a empir).
13. Dům čp. 265, Malostranské náměstí a Tržiště (dům Palliardiho, barok a empir). (Obecní nadace.)
14. Domy čp. 267, 268, 272, Malostranské náměstí a Karmelitská ulice.
15. Palác Kounický, čp. 277, Mostecká ulice.
16. Dům čp. 278 »U tří červených srdcí«, Mostecká ulice.
17. Domy čp. 279 a 282, Mostecká ulice.
18. Domy čp. 47, 53, 54, 58, Mostecká ulice.
19. Mostecká věž velká, čp. 57. (Obecní.)
20. Mostecká věž nižší. (Obecní.)
21. Dům čp. 76 »U tří pštrosů«, Lužická ulice a Dražického náměstí.
22. Dům čp. 84, Lužická ulice.
23. Dům čp. 90, Lužický seminář (roh Lužické a Míšeňské ulice).
24. Dům čp. 34, Oettingenský palác, Josefská ulice. (Obecní.)
25. Dům čp. 120, palác knížete Taxise (Letenská ulice).
26. Dům čp. 154, palác hraběte Kolovrata (Valdštýnská ulice).
27. Celý komplex paláce hraběte Valdštýna, čp. 17, Valdštýnské náměstí.
28. Domy čp. 153, 155, palác knížete Fürstenberga, *s úplným zachováním zahrad, logií a altánů a všech zahradních staveb a okras*.
29. Domy čp. 158, býv. palác hraběte Palfy-ho, a čp. 162, palác hraběte Ledebura (Valdštýnská ulice).
30. Domy čp. 13, 15 a 16, Tomášská ulice, s deskou V. J. Tomáška *i s loubím*.
31. Dům čp. 22, Tomášská ulice.
32. Dům čp. 26 »U zlatého jelena«, nejkrásnější dům barokní v Tomášské ulici.
33. Dům čp. 165 (česká renaissance), Sněmovní ulice.
34. Dům čp. 171, Sněmovní ulice.
35. Dům čp. 174 (barok), Sněmovní ulice.
36. Dům čp. 175 a fara čp. 177, Sněmovní ulice.
37. Dům čp. 180, palác hraběte Osvalda Thuna, Thunovská ulice.
38. Dům čp. 193, palác hraběte Thun - Hohensteina, Thunovská ulice a Zámecké schody.
39. Dům čp. 184, Thunovská ulice.
40. Dům čp. 181, Thunovská ulice.
41. Dům čp. 199, Thunovská ulice.
42. Dům čp. 202 (barok), Zámecká ulice.

43. Dům čp. 256, Morzinský palác, Nerudova ulice.
44. Domy čp. 206 (rokoko), 207 (rokoko), 209 (barok), 210, 211 a 213 (barok), 214, palác hraběte Thuna, 220, 221, 222, 232 a 233 (s deskou Nerudovou), 235, 236, 240, 242, 244, 249 — vesměs v Nerudově ulici.
45. Budětež zachovány *všechny zadní části domů a zahrad vedoucích na Zámecké schody, na rampu a na Hradčanské náměstí.*
46. Dům čp. 230 v Úvoze a naproti krásný barokový rohový dům (čp. 171).
47. Dům čp. 320 (barok), Šporkova ulice.
48. Dům čp. 321, sirotčí ústav spolku sv. Nothburgy, Šporkova ulice.
49. Dům čp. 335, Vlaský sirotčinec, Vlaská ulice, *jížní strana s kaplí.*
50. Dům čp. 347, palác knížete z Lobkowiczů, Vlaská ulice.
51. Dům čp. 331 (rokoko, kdysi Anselma Luragy), Vlaská ulice.
52. Dům čp. 361 (červené srdce, barok, kdysi Bartoloměje Scottiho) Vlaská ulice.
53. Dům čp. 365, Tržiště a Vlaská ulice, palác hraběte Schönborna *i se zahradními stavbami.*
54. Domy čp. 303 a 367, Tržiště.
55. Dům čp. 373, Karmelitská ulice, *i se zahradními stavbami a dvorním portálem*
56. Dům čp. 374 (barok, s deskou spisovatele Douchy), Karmelitská ulice.
57. Domy čp. 378, 379, 382 (barok), Karmelitská ulice.
58. Dům čp. 295, Prokopská ulice, a zadní část domu čp. 376, roh Prokopské ulice, totiž kaple sv. Prokopa.
59. Domy čp. 284, 285 a 289, Lázeňská ulice.
60. Dům čp. 287, převorství Maltézů, Lázeňská ulice.
61. Domy čp. 479 a 477 (barok), Maltézské náměstí.
62. Dům čp. 485, velkopřevorství, Velkopřevorské náměstí.
63. Dům čp. 484 a 486, palác hraběte Buquoye (zadní část do Nostické ulice) *i se zahradními stavbami.*
64. Dům čp. 490, bývalý palác hraběte Hrzána s renaissančním portálem, Velkopřevorské náměstí.
65. Dům čp. 489, mlýn, Velkopřevorské náměstí.
66. Dům čp. 471, palác hraběte Ervína Nostitze, Maltézské náměstí do Nebovidské ulice, *se zahradou i zahradními stavbami.*
67. Domy čp. 465 a 466 »U dvou hrdliček«, Nostitzova ulice.
68. Dům čp. 388, t. zv. *Četnická kasárna na Újezdě* (bývalý kostel sv. Máří Magdaleny), a čp. 459 (fond bývalé místodržitelské tiskárny), roh Nebovidské a Novodvorské ulice.
69. Dům čp. 450, bývalý Michnův palác, nyní Zbrojnice na Újezdě.
70. Románský kostel sv. *Jana Křtitele »Na Prádle«* čp. 440 s bývalým malostranským špitálem.
71. Dům čp. 510 na Kampě.

Dějiny »Komise pro soupis stavebních, uměleckých a historických památek« král. hlav. města Prahy.

Píše JUDr. Fr. Herman.

Ve schůzi rady král. hlav. města Prahy, konané dne 11. dubna 1893, učinil zvěcnělý městský radní p. Vladimír Pér dva návrhy:

1) aby komisi pro opravu stavebního řádu pro Prahu bylo uloženo, aby uvažovala o tom, jaké ustanovení mělo by býti vsunuto do nového řádu stavebního za účelem zachování starých stavebních památek města Prahy, a

2) aby byla sestavena komise pro soupis starých památek města Prahy.

Na první pohled je patrné, že oba tyto návrhy vyplynuly z jednoho pramene a že sledují jeden cíl.

Rada městská ponechala ve schůzi své dne 2. května 1893 praesidiu sestavení navržené komise, které svolalo na den 13. června 1893 poradou a usneslo se na tom, aby sestavena byla zvláštní komise pro soupis stavebních, uměleckých a historických památek pražských. Zároveň povolalo do komise této mimo konservátory v Praze meškající i zástupce vědeckých a uměleckých ústavů, korporací a spolků.

První schůze takto sestavené komise konala se dne 10. července 1893 za předsednictví p. arch. Ant. Wiehla a prvním bodem programu jednání jejího bylo, položití základ další práci, čili sestavití úkoly »Soupisné komise« a řád pracovní. Za tím účelem radila se užší komise dne 29. července a 24. listopadu 1893, vypracovala příslušné návrhy a předložila je plenární schůzi dne 27. ledna 1894, která pak doporučila vypracovaný statut radě městské ke schválení.

Rada městská ve schůzi své dne 20. února 1894 návrhy tyto schválila a statut ve »Věstníku Obecním« uveřejnití dala.

Již před tím zvolen byl předsedou komise p. měst. radní Vladimír Pér, který pak horlivě pracoval na upravení základu důležitého tohoto sboru poradního.

Dle schváleného statutu vysílaly do »Soupisné komise« své zástupce tyto korporace: Sbor obecních starších král. hlav. města Prahy (tři), městské museum, zemské museum, Umělecká Beseda, Společnost přátel starožitností českých, Česká akademie věd a umění, Křesťanská akademie, Umělecko-průmyslové museum, Spolek architektů a inženýrů, městský archiv, stavební referát a stavební úřad (po jednom). Od r. 1902 přibyla »Jednota výtvarných umělců« a spolek »Manes« a roku 1903 Klub »Za starou Prahu«. Mimo to byli a jsou členy komise oba c. k. konservátoři pro Prahu. Aby pak umožněna a usnadněna byla rozsáhlá a odborná práce komise, povolává tato některé odborníky, kteří účastní se schůzí jako ostatní členové.

»Soupisná komise« je tedy sborem odborníků, znalců a přátel starých památek, kteří vysílání jsou, aby zde různé korporace zastupovali a *kteří z pouhé lásky k věci obětují svůj čas i práci, aby svou vědomostí a zkušeností prospěli naší matičce Praze.*

Ze svého středu volí komise zvláštní *užší výbor*. Původně byl tento vlastně *výborem redakčním*, jehož úkolem bylo sepsání všech památek pražských. Později však, zejména po dohotovení t. zv. archů popisných, přikazovány byly tomuto výboru jednotlivé otázky, které vyžadovaly detailní práce, jež v plenárních schůzích projednávána býti nemohla. A tak proměněn tento redakční výbor v listopadu r. 1899 ve *výbor užší*.

Vedle tohoto užšího výboru zvolen r. 1902 zvláštní *výbor redakční* za účelem vydávání »*Zpráv soupisné komise*«.

Základ k sestavení »Soupisné komise« dlužno tedy hledati v poznání nebezpečí, kterým ohroženy bývají pražské památky stavební, umělecké a historické, a to regulací neb přestavbou, jakož i zanedbáváním, nevhodným umístěním neb nesprávným opravováním.

Snaha po zachování starých památek nalezla záhy hojně stoupců a myšlenka zachrániti to, co nezničily ještě věky minulé, nalézala stále většího pochopení v kruzích památek našich milovných. Komisi čekala ovšem práce nemalá, avšak neunavně krok za krokem sledovala komise svůj cíl a nedalo-li se zabrániti zboření, zachovala zbytky, nebo aspoň pohled, kopie a snímky pro věčnou pamět. Úloha její vymezena byla určitým směrem: podati dobré zdání o historické, umělecké nebo architektonické ceně dotyčného objektu. Posudek takový nemohl míti ovšem jiného podkladu a nebylo a není tudíž vždy věcí komise zkoumati, jak dalece vyhovují její nálezy poměrům hospodářským a finančním. Uvésti nutnost a důležitost zachování cenné památky v souhlas se způsobem, jak by se to docílití dalo, nepovažovala komise za svůj přední úkol. Jestli že však městská rada poukázala někdy na to, že obec nemůže se přičiniti o zachování objektů z důvodů hospodářských, pak teprve zahájila komise porady o tom, jakým způsobem by se záchrana provésti dala, a přišla-li někdy k tomu přesvědčení, že poměry žádající odstranění památky jsou vážnější, než cena zachování, neobávala se prohlásiti, že na svém požadavku více netrvá.

Avšak působnost »Soupisné komise« rozšířila se v poslední době od starých památek i na projekty nové. Je to zcela přirozený následek péče o zachování nejen starého rázu, ale i *celkového estetického vzhledu našeho města*. Tam, kde povstávají nové bloky, nebo jednotlivé novostavby, dlužno zajisté uvažovati o tom, *neporušují-li památný a malebný ráz svého okolí*. Ta krásná, cizinou obdivovaná Praha *zůstane jen tak dlouho touže Prahou, dokud si svou svéráznost zachová*. Není toho jen pro město samo žádoucí, ale i *pro celý náš národ*. — Proto si také »Soupisná komise« bedlivě všímá toho, aby se nové stavby hodily *do rámce okolí a aby cizí vzory nekazily domácího rázu*.

A při této obsáhlé práci není ani ta nejmenší památka dosti nepatrnou, aby nedošla pozornosti komise, která i drobné věci má v patrnosti, je získává a uschovává.

Ve valné schůzi dne 29. března 1894 ustavila se komise dle schváleného tatutu a od té doby až do konce r. 1903 byli jejími členy tito pánové:

Ze sboru obecních starších :

Vladimír Pér až do konce r. 1896.
Quido Bělský » » » 1896.
Jindřich Eckert » » » 1900.
Viktor Beneš od r. 1897 do r. 1899.
B. Münzberger od r. 1897 do r. 1899.
Čeněk Gregor do r. 1900.
Dr. Luboš Jeřábek od r. 1900.
Dr. Jan Podlipný » » 1901.
Fr. A. Šubert od r. 1901 až do konce r. 1903.

Konservátoři :

Arch. Josef Mocker až do r. 1899.
Jan Herain od počátku.
Břet. Jelínek » »
Ant. Wiehl od r. 1899.

Za Českou akademii věd a umění:

Prof. dr. Josef Píč od počátku.

Za museum král. Českého:

Dr. Boh. Matějka do r. 1900.
Prof. Jan Koula v r. 1901.
Dr. Boh. Matějka od r. 1902.

Za Uměleckou Besedu :

Boh. Schnirch do r. 1901.
Prof. Adolf Liebscher od r. 1902.

Za městské museum:

Cís. rada J. V. Novák od počátku.

Za Společnost přátel starožitností českých:

Dr. Jindř. Matějka do r. 1896.
Eduard Sochor od r. 1897 do r. 1901.
Rich. Klenka z Vlastimilů od r. 1902.

Za Křesťanskou akademii :

Msgr. Ferd. Lehner od počátku.

Za umělecko-průmyslové museum Obchodní a živnostenské komory:

Dr. Karel Chytil od počátku.

Za Spolek architektův a inženýrů:

Josef Martin od počátku.

Za Jednotu výtvarných umělců (od r. 1902):

Prof. C. Klouček v r. 1902.
Karel Klusáček v r. 1903.

Za spolek »Manes« (od r. 1902):

Kamil Hilbert od r. 1902.

Z klubu Za starou Prahu (od r. 1903):

Ladislav Čupr.

Za městský archiv:

Prof. Dr. Jar. Čelakovský od počátku.

Za stavební referát:

Hugo Wunsch do r. 1900.
Dr. Fr. Herman od r. 1901.

Za stavební úřad :

Ant. Tafoun do r. 1900.
Jos. Hajský od r. 1901.

Odborníci :

Dr. ryt. W. W. Tomek, vl. rada, od počátku.
Fr. Eckert, farář, do r. 1901.
Jindř. Eckert, cís. rada, od r. 1902.
Ant. Wiehl, stav. rada, do r. 1896.
Rudolf Kříženecký od počátku.
Jan Zeyer až do r. 1903.
Václav Brož od r. 1902.
Karel Fiala od r. 1902.

Prvním *předsedou* byl měst. radní pan Vladimír Pér. Po jeho smrti (1896) zvolen obecní starší architekt pan Bedř. Münzberger a v r. 1899 nastoupil jeho místo pan cís. rada a obecní starší J. V. Novák.

Místopředsedou byli pp.: stav. rada Ant. Wiehl (do r. 1896), J. V. Novák (1899) a msgr. Ferd. Lehner. — *Jednatel* je od počátku pan Břetislav Jelínek, c. k. konservátor a ředitel městského musea.

V původním redakčním výboru zasedali mimo předsednictvo pp.: Jan Herain, Dr. Karel Chytil, prof. Jan Koula, Boh. Schnirch a Jan Zeyer. Po roce 1896 zvoleni pp.: Jan Herain, Boh. Schnirch, Rud. Kříženecký, Jan Zeyer, Jos. Martin a Dr. Boh. Matějka.

V r. 1899 proměněn tento redakční výbor ve výbor užší, v němž zasedali pp.: Bedř. Münzberger (r. 1899), Břet. Jelínek (r. 1899), prof. Jan Koula (r. 1899), Jan Herain (od r. 1899), Rud. Kříženecký (r. 1899 a od r. 1901), Boh. Schnirch (až do r. 1901), Jan Zeyer (r. 1899 a 1902), Jos. Martin (r. 1900 a 1901), Dr. Luboš Jeřábek (od r. 1900), Dr. Matějka (r. 1900), Fr. A. Šubert (r. 1901), Kamil Hilbert (r. 1902), Dr. Chytil (od r. 1902) a msgr. Ferd. Lehner (od r. 1903).

Do redakčního výboru pro vydávání »Zpráv soupisné komise« zvoleni r. 1902 pp.: Dr. Luboš Jeřábek, Dr. Karel Chytil, Jan Herain, Rud. Kříženecký a Dr. Frant. Herman.

* * *

Činnost »Soupisné komise«*) byla velice bohatá. V začátku obírala se hlavně a především soupisem památek. Redakční výbor vypracoval v roce 1894:

*) Dle Zprávy o činnosti do roku 1898 sepsané mag. sekretářem Hugo Wunschem v Almanachu 1899.

1. Popisné archy za tím účelem, aby umožněno bylo souladné sestavení materiálu k popisu pražských památek s roztríděním odborů:

- a) stavitelství,
- b) sochařství,
- c) malířství,
- d) archaeologie,
- e) umělecký průmysl,
- f) prehistorie,
- g) historie a
- h) movité památky, jako památné a náhrobní desky, památníky atd.

2. Činnost komise rozdělila se na

- A. památky nemovité, t. j. stavební, a
- B. památky movité.

3. Okresy působnosti rozděleny na 10 obvodů, a sice s připojením okolí pražského ve vzdálenosti 7 km. v poloměru od středu, a sice:

- Obvod
- I. Staré město.
 - II. Nové město.
 - III. Malá Strana.
 - IV. Hrad Pražský a Pohořelec.
 - V. Josefov.
 - VI. Vyšehrad.
 - VII. Holešovice-Bubny-Bubeneč, Šárka a Dejvice se severními končinami levého břehu Vltavy a Bílé Hory až k řece.
 - VIII. Smíchov s jižními končinami levého břehu Vltavy od Bílé Hory až k řece.
 - IX. Karlín, Libeň, Troja s končinami na severní straně pravého břehu Vltavy od řeky až k vrchu Žižkovu.
 - X. Žižkov, Vinohrady, Volšany atd. s končinami na jižní straně pravého břehu Vltavy od vrchu Žižkova až k řece.

4. Popisné archy rozeslány byly všem členům »Soupisné komise«, České akademii věd a umění, měst. a zemskému museu, Křesťanské akademii, Umělecké Besedě, Spolku přátel starožitností českých, Spolku architektův a inženýrů, všem klášterům, všem farám, všem okresním a obecním zastupitelstvům a konečně všem přátelům a příznivcům památek pražských.

5. Na došlé přípisy založen zvláštní podací protokol.

K vyzvání tomuto došlo množství příspěvků, tak že chová »Soupisná komise« 242 vyplněných popisných archů.

6. S družstvem fotografů-amatérů stalo se po návrhu stavitele p. Jos. Martina a ředitele p. Dra Karla Chytila dohodnutí v příčině fotografování památných předmětů nutných pro soupis.

7. Portál z domu *Melantrichova* byl po návrhu ředitele p. Dra Chytila a stav. rady arch. p. A. Wiehla zazděn při zadní frontě měst. musea.

8. Rada městská byla dožádána, aby v komissích za příčinou ohledání domů, které se bourají neb přestavovají mají, také »Městská soupisná komise« svým plnomocníkem zastoupena byla, který by měl právo své dobrozdání do protokolu dáti a pokusiti se o zachování té které památky.

Rada král. hlav. města Prahy žádosti této ochotně vyhověla a požádala magistrát, aby ke všem takovým komissím »Městskou soupisnou komisi« zval, což se také vždy děje.

Následkem intervence zástupce »Soupisné komise« při místních komissích demolačních m. radn. p. Vlad. Péra a později jednatele c. k. konservátora p. Břet. Jelínka zachovány byly různé památné předměty, jako na př.:

Renaissanční mramorový sloup z domu čp. 875—II.; model skupiny sv. Ignáce z kamenného mostu; dva dřevěné stropy z let kolem r. 1630 z domu u Císařských č. 832—II.; štíty a znaky z domů: U zlaté hvězdy (27—II.), U zlatého bažanta (10—I.), U bílého lva (89—I.), U bílé růže (260—I.), U červeného srdce (311—I.), U zlatého beránka (1197—II.), U modré štiky (180—I.), u Pavlánských (403—III.), z masných krámů Novoměstských; věžičky z domu u Císařských (832—II.) a z domu čp. 251—I.

Mřežové zábradlí renaissanční ze schodiště u Císařských 832—II. a

mřežové dvěře renaissanční z domu u Goliáše 494—I.

Rozličné mříže z domů č. 1—VI., č. 24—III., č. 207—II., č. 27—V., č. 5—II., č. 180—I., č. 832—II. a j. v.

Kropenka gotická z kostela sv. Jana na Zábradlí.

Konsoly renaissanční z domu č. 334—II. a jiné kamenné památky dílem celé, dílem jen fragmenty soch, vas, ornamentů a nápisů.

Rozličné zámky, tlukátka, přítuhy, nádoby, dlaždice, práce ze dřeva a rozličné výkopy pravěké a středověké, dále mnohé fotografie z Prahy a okolí a j. v.

»Soupisná komise« požádala dále radu městskou, aby dala zobraziti rozličné části města, zvláště ony, kde mnohé přestavby se provádějí, kteréžto žádosti též rada městská vyhověla a dala mimo jiné k návrhu spolku výtvarníků »Manes« zhotoviti akad. malířem p. Jansou barevné (akvarellové) pohledy z různých čtvrtí města, zvláště z obvodu asanačního, jichž 150 kusů se nyní nalézají v měst. museu.

Rada městská dala k návrhu »Soupisné komise« též ofotografovati na památku kostel sv. *Václava* u býv. trestnice, pak *skupinu hradeb a opevnění na Petříně* u býv. Újezdské brány, jakož i *Novoměstské masné krámy* u kostela sv. Trojice na náklad obce Pražské.

K návrhu komise dala rada městská vyměřiti a zhotoviti podrobné plány a vyobrazení býv. *kostelů sv. Lazara, sv. Jana na Zábradlí a sv. Martina* městským stav. úřadem. Dále byla pořizena nákladem obce Pražské věrná kopie starého vyobrazení *Vyšehradu v kostele Pankráckém*, kterou provedl akad. malíř p. Jan Heřman.

Kopie obrazu kláštera Cyriaků v kostele sv. Ducha měla též dle návrhu »Městské soupisné komise« pořizena býti, upustilo se však od toho, ježto důst. farář p. Frant. Eckert uvolil se jednati o přepuštění obrazu tohoto k účelům »Soupisné komise« náboženským fondem.

Za dobu čtyř let do roku 1898 vyfotografoval se vzácnou obětavostí obecní starší p. dvorní a kom. fotograf Jindřich Eckert za účastenství p. Břet. Jelínka mnohé

staré pražské domy a detaily před zbouráním. Fotografie tyto, počtem 40 kusů, uloženy jsou v městském museu; dále nabídl se p. dvorní fotograf Jindřich Eckert, že propůjčí své fotografické desky (negativy) a fotografie *význačných fačad zbouraných domů* pražských, které již po dvacet let sbírá.

Fotografií těch neb negativů jest téměř 500 kusů, mezi nimi na příklad též starobylý *dům »U zlatého hřebene«* v Celetné ul., sgrafita Martinicova paláce atd.

Arch. p. Rudolf Kříženecký fotografoval některé dosud stávající, též již zbořené umělecky cenné stavitelské památky a má negativy ve svém majetku počtem 109 kusů ve formátu 30/40 cm. a 13/18 cm.

Dále provedli pp.: inž. J. Herain a arch. Rud. Kříženecký inventář stavebních a uměleckých památek pražských od domu k domu a sebrali více než tři čtvrtiny všech památek celé Prahy, kostely vyjímajíc.

Tento inventář obsahuje 467 domovních čísel.

Dějepisný a životopisný materiál ke stavitelským památkám sbírá soustavně inž. p. J. Herain v deskách zemských i v měst. archivu, materiálu tohoto je 500 archů v opisu.

Popis Starého města Pražského dům od domu provedl též p. inž. Herain u 200 domů.

V roce 1897 požádala Česká akademie cis. Frant. Josefa pro vědy a umění připskem radu král. hlav. města Prahy o subvenci 20.000 zl. na vydání soupisu památek pražských po způsobu akademií vydaných děl okresu Lounského a Kolínského. Přípis tento byl pak předmětem důkladných porad a vyjednávání jak městské rady tak i »Městské soupisné komisse« a redakčního odboru.

Po mnoha poradách usnesla se rada městská ve schůzi dne 2. září 1898, aby České akademii věd a umění poskytnuta byla subvence 10.000 zl. na vydání soupisu památek pražských ve 4 ročních lhůtách po 2500 zl. splatná a aby první lhůta 2500 dána byla již do rozpočtu na rok 1899, dále aby rada městská, pokud se týče »Městská soupisná komisse« svým delegátem v soupisné komisi České akademie zastoupena byla.

K návrhu »Soupisné komisse«, aby se především pokračovalo ve sbírání materiálu, vyměřování a vyobrazování pražských památek, by se tak po čase vydati mohlo monumentální dílo velikého rozsahu o památkách pražských, důstojné král. hlav. města Prahy a doplňující soupis pořádaný Českou akademií, pro veliký náklad s tím spojený rada městská na ten čas nepřistoupila.

Za to na předním místě poukázati nutno k tomu, že zvláště od r. 1896 obec Pražská přispívá k účelům »Soupisné komisse«, vloživši do rozpočtu na každý rok pro účely komisse umělecké a soupisné zároveň příspěvek 5000 zl.

Veliké pozornosti »Soupisné komisse« těšily se *klášter sv.-Mikulášský* na Starém městě a *kostel sv. Václava* na Novém městě Pražském.

V prvé příčině snahy komisse *nepotkaly* se s výsledkem. Klášter Mikulášský, památná to stavba Dienzenhoferova, *nebyla* bohužel dle schváleného regulačního plánu asanačního *zachována*, za to však *kostel sv. Václava* bude zachován a restaurován.

Dvorní fotograf p. Jindř. Eckert obětavě klášter sv. Mikuláše ofotografoval, a před zbouráním byla mimo to budova opatství sv.-Mikulášského zaměřena

a v přední části budovy okresleny z lešení detaily její fačady. Pan arch. Kříženecký uvolil se pak laskavě pracovati o plánu nové budovy pro toto místo s použitím starých motivů, zejména mříže a portálu.

V příčině kostela sv. Václava vyžádala si rada městská dobré zdání městské »Soupisné komisse«, jež záhy podáno v následujícím smyslu:

»Kostel sv. Václava jest gotická stavba z doby krále Karla IV. s později přistavěným renaissančním chorem a má dle úsudku předních znalců cenu historickou i uměleckou.

Historie uvádí, že roku 1278 jako farní kostel již stál, avšak zpráva ta může se vztahovati pouze na kostel dřívější. Dne 5. srpna 1420 i s farou vyhořel, koncem XVI. století byl velmi sešlý, r. 1586 byl opraven a kolem zřízen hřbitov.

R. 1646 měl kostel býti znovu posvěcen. Dne 12. března 1783 byl odsvěcen a sloužil za skladiště. — R. 1827 dne 11. února byl znovu posvěcen od biskupa Pišfka a byly v něm konány služby Boží až do rozboření sv.-Václavské trestnice, za kterýmž účelem byl různými přestavbami zevně i uvnitř znešvařen, maje sloužiti účelům ústavu.

Klenba hlavní lodi pochází z doby Vladislavské, kdežto klenba presbyteria z doby starší gotické. Klenby chrámové jsou profilovanými žebry slohově vyzdobeny, sakristie má klenbu s bohatými ozdobami barokovými. Střecha jest vysoká, gotická s malou věžičkou, jež pochází z novější doby barokové, a jest velice krásně provedena, ozdobena a plechem kryta.

Presbytář má s uměleckého stanoviska větší cenu než hlavní loď, která pochází bezpochyby z roku 1646, a není přesně provedena, má s technického hlediska jisté vady, ale imponuje svojí rozlohou.

Rada městská navrhla sboru obec. starších, aby kostel sv. Václava byl zbořen, poněvadž by rekonstrukce jeho velice nákladnou byla. Ježto však mezitím s jedné strany došla žádost spolku pro vystavění chrámu Páně v VII. čtvrti Prahy, aby nákladu na rekonstrukci kostela sv. Václava užito bylo pro stavbu kostela v VII. čtvrti, do něhož by se mohly cenné a památné předměty z kostela sv. Václava přenést, a s druhé strany výbor Národopisné společnosti Československé podal žádost, aby kostel sv. Václava dán byl do vlastnictví Národopisné společnosti a Národopisného musea Českoslov. aneb do užívání bezplatného na dobu 50 let, a poněvadž mimo to z usnešení městské rady pan prof. Fialka s ochotou vypracoval plány na úplnou rekonstrukci, pokud se týče přestavbu kostela sv. Václava, jež by spojena byla s velikým nákladem: vyžádala si rada městská *dobré zdání* »Soupisné komisse«, která ve schůzi své dne 28. března 1898 přijala jednomyslně návrh pana arch. J. Zeyera, aby doporučeno bylo radě městské, aby *kostel sv. Václava byl zachován a k účelům církevním restaurován*, a dále usnešeno po návrhu předsedy p. architekta Münzbergra, aby otázka restaurace kostela nebyla řešena odloučeně od způsobu zastavění vedlejších parcel, nýbrž aby v souvislosti s kostelem na sousedních staveništích postavena byla školní budova, která by s kostelem sv. Václava spojená tvořila harmonický celek, a aby se v té příčině vypsál konkurs na podání návrhů a podrobných rozpočtů jak v příčině restaurace kostela sv. Václava, tak v příčině stavby školní budovy. Zároveň byly pojaty dodatečně návrhy měst. archiváře p. *prof. Dra Čelakovského*,

aby při restauraci kostela tohoto bylo k tomu přihlíženo, by kostel *ve starém slohu* byl zachován, jakož i návrh důst. p. faráře P. Františka Eckerta, aby v případě, že kostel tento sloužití bude účelům školním, rada městská to eráru oznámila a za větší subvenci žádala, při čemž týž připomenul, že kostel na Skalce stane se farním kostelem, a že žáci české reálky v Ječné ulici kostela toho budou zbaveni, načež by bylo lze kostela sv. Václava k bohoslužbě pro ně používatí.

Dále přijat návrh p. ředitele Dra Karla Chytila, aby plány na rekonstrukci kostela sv. Václava předloženy byly »Soupisné komisi« k posouzení.

Návrhy tyto odkázány byly pak komisi technické a patronátní, a k návrhu technické komise dotázán byl referát školní, mnoho-li ploch u kostela sv. Václava pro stavby školní jest třeba a zdali obec na místě tom stavbu školní prováděti hodlá.

Dle sdělení referátu školního usnesla se rada městská, aby na pozemku bývalé trestnice blíže kostela sv. Václava chlapecká škola měšťanská, spojená s obecní, byla zřízena a bylo stavebn. úřadu uloženo, aby předložil nové náčrtky dle programu, jež předloží c. k. okr. školní rada.

Přihlížeje k tomuto sdělení, usnesla se rada městská, aby vyřízení návrhů a žádostí v příčině zachování kostela sv. Václava jí došlých bylo odročeno, až stavební program bude předložen, zároveň však uložila měst. stavebnímu úřadu, aby plány *starého stavu kostela sv. Václava* byly rozmnoženy v pěti exemplářích a aby originály plánů těch byly měst. museu dodány a kopie jejich jakož i kopie plánů rekonstrukčních v měst. úřadě stavebním byly uschovány.

Sluší podotknouti, že zahájena byla »pomocná akce« komitétem k zachování kostela sv. Václava a že msgr. Jaenig, administrátor kostela na Skalce, slíbil k tomu účelu věnovati svou villu v Liboci.

* * *

V činnosti městské »Soupisné komise« zvláště vyniká též akce, jež podniknuta byla za tím účelem, aby zachován byl malebný pohled na *kostel sv. Apolináře*.

Již při stavební komisi pro stavbu c. k. českého botanického ústavu na Slupi (býv. Společenská zahrada) protestoval p. B. Münzberger jako zástupce rady městské proti umístění budov, jak nyní provedeny byly: předně aby *nebyl zakryt malebný vzhled* zahrady, a žádal — bohužel bez výsledku — aby ústav přistaven byl k čp. 1483—II. tak, aby zakryta byla asi 35 m. dlouhá protiohenní holá zeď, která by jinak navždy celé okolí zhyzdila, t. j. aby uzavřená soustava staveb na Slupi ukončena byla stavením o třech průčelích, jak to c. k. místodržitelstvím původně správně navrženo bylo. Bohužel byl plán ten v *c. k. ministeriu zrušen* a nynější dispoice provedena tak k nenabyté škodě českého ústavu sama, aniž *by bylo šetřeno zájmů veřejných!*

Zemský výbor království Českého předložil totiž c. k. místodržitelství plány na stavbu malírny a skladiště pro dekorace Národního divadla.

Budovy tyto navržené na pozemku proti kostelu sv. Apolináře měly býti dle původního projektu velice rozsáhlé a velmi vysoké, na některém místě až 26 m., kterážto výška rovná se výšce stavby pětipatrové budovy. Stavbou tou by býval pohled na kostel sv. Apolináře i s věží úplně zmařen.

Presidium rady městské na upozornění předsedy »Městské soupisné komise« p. arch. B. Münzbergra svolalo ihned, jakmile c. k. místodržitelstvím místní komise za účelem prozkoumání stavebních plánů ustanovena byla, »Soupisnou komisi«, aby o předloženém projektu se vyslovila.

Komise uznávajíc, že kostel sv. Apolináře jest jedno z důležitých historických a uměleckých středověkých památek pražských, jež jsa zbudován za krále Karla IV. malebnou polohou svou vyniká, prohlásila jednomyslně, že by bylo neodpuštělným hříchem, aby navrženým obrovským skladištěm tak *krásný pohled*, jaký poskytuje malebná partie od Slupi ke Skalce, *byl zakryt*.

Kostel sv. Apolináře má rozměry rozčlankované, stavbou skladiště a malírny byla by celá harmonie architektury kostela zakryta.

»Soupisná komise« přihlížeje k tomu, že zvláště povinností zemského výboru jest, aby se *krásné pohledy a průhledy na významné památky pražské nemaršily*, vyslovila se co nejrozhodněji proti navrženému projektu, žádajíc radu městskou, aby vším úsilím stavbě této zabránila a k tomu působila, aby se na tomto místě stavěly izolované, nízké rodinné domky, nanejvýš jednopatrové, které by dovolovaly pohled na kostel sv. Apolináře a aby zemskému výboru doporučila, by skladiště navržené na jiném místě postavití dal.

Snaha »Soupisné komise« neminula se úplně cíle. Zemský výbor král. Českého dal sděliti nové plány, dle nichž snížena bude budova projektovaná původně až do výšky 26 m., pouze na budovu jednopatrovou 12 až 14 m. a z části dokonce jen na budovu přízemní 10 m. vysokou, tak že malebný pohled na kostel sv. Apolináře z větší části co možná zachován býti má.

* * *

Pro účely umělecké a pro účely »Soupisné komise« vymaloval akadem. malíř p. Lad. Novák obraz, představující zápas Goliáše s Davidem, který nalezal se na rohu ulice Železné a Havelské.

»Soupisnou komisi« byly mimo jiné přijaty zvláště tyto návrhy:

Návrh ředitele měst. musea c. k. konservátora p. Jelínka, aby rozličné sochy, vásy, památníky a fragmenty z pozdní renaissance, baroku a empiru z kamene tesané, jež se tu a onde na budovách nalézají a jež nemají takové umělecké ceny — vřaděny býti mohly do sbírek musejních, aby odváženy byly do sadu Poříčského před měst. museum, kde by se malebně rozestavěly a jakousi glyptotheku ve volné přírodě tvořiti mohly (na způsob zahrady »Kinggarden« v Londýně); dále návrh měst. archiváře p. prof. Dra Čelakovského, aby takové památnosti, které k uschování v měst. museu místa nemají a ve volné přírodě tak zkázu berou, v místnostech *pražských věží* se uložily, tak na příklad ve věži Mostecké a Prašné, a aby se takto věže tyto staly součástí musea měst. a aby byly přístupny širšímu obecenstvu.

Dále návrh předsedy p. arch. Münzbergra, aby důležitější památné věci, které vzduchem zkázu berou, impregnovány byly.

Návrh ředitele průmysl. musea p. Dra Chytila, aby budova *někdejšího kláštera Pavlánského* na Starom. náměstí č. 930—I. se svou fačadou imponantní, kteráž budova nepatrně z nové regulační čáry vybočuje, v přední části zachována byla, aby tak

se stalo také s ostatními domy na Starom. náměstí, dále aby, dojde-li přece k bouření domů čp. 931—I. a 933—I. náležejících městské pojišťovně, *architektonické součástky*, zvláště portály zachovány a při nové stavbě vhodně *upotřebeny byty*, a aby městská pojišťovna požádána byla, aby při nové stavbě *nynejších motivů* fačady se přidržela.

Konečně přijat návrh důst. p. faráře Frant. Eckerta, aby obyčejnými tabulkami na jednotlivých místech neb budovách v Praze zasazenými označeny byly *památné budovy neb místa*, by nejen cizinci, ale i Pražané sami věděli, kde ta neb ona památná budova neb předmět se nalezá neb nalezal.

Veškeré tyto návrhy byly radou král. hlav. města Prahy ve schůzi dne 11. října 1898 schváleny.

Pan arch. Münzberger sdělil v komisi, že p. Schnöbling, maj. domu čp. 82—II. na *nároží ulice Spálené a Lazarské*, předložil návrh p. Ohmanův na stavbu nového činžovního domu, dle něhož měla se přistavěti ke kostelu segmentem budova třípatrová z části ke kostelu přiléhající, v předu přízemní a v zadu dvoupatrová.

Návrh ten dán byl technické komisi, aby se vyjádřila, jakým způsobem obec Pražská zamýšlí okolí kostela upravit a aby se vyjádřila o žádosti p. Schnöblingově v příčině způsobu zastavění nároží.

Technická komise doporučila radě městské ve smyslu usnesení měst. »Soupisné komise«, aby se na nároží ulice Lazarské a Spálené postavila pouze budova třípatrová úplně izolovaná a na všech stranách fačadovaná, ježto kostel sám proveden jest jako budova volně stojící, a tento původní historický ráz každou by i architektonicky sebe lépe provedenou přístavbou by se porušil.

Budova činžovní dle náhledu komise neměla by žádného estetického spojení s kostelem, jako to na př. bývá u klášterních kostelů, kde se klášter ke kostelu přimyká, a lituje v té příčině »Soupisná komise« velice toho, že *prelatura u kostela sv. Mikuláše, která právě v takovém poměru ke kostelu byla a pěkně k němu přiléhala, se zbořila* a činžovními budovami těsně ke kostelu přilehajícími nahrazena býti má.

Nejen vnějšek, ale i vnitřek kostela by přístavbou utrpěl, ježto by vystavěním křídel dvoupatrových posavadní rozdělení světla po celém chrámu a volný přístup vzduchu utrpěl.

Ostatně nedá se přinutit ani úřad patronátní ani pan Schnöbling, aby zároveň a stejně dali své domy upravit a také povinnost tu by si na svých usedlostech knihovně pojistiti nedali.

Nová tato nárožní budova měla by býti architektonicky řešena a měla by ke kostelu nejvíce na 6 m. se přiblížiti.

Ve příčině ustanovení stavebních čar pro usedlosti čp. 502 a 503—II. jakož i změny schválených regulačních čar pro třídu Vyšehradskou v Praze přimlouval se při místní komisi p. arch. Münzberger ve smyslu návrhu »Soupisné komise«, aby *stará ohradní zeď kolem kostela sv. Jana na Skalce* jak do Vyšehradské třídy, tak i portál na rohu do náměstí zachovány byly z *archaeologick. a estetických důvodů*, aby tudíž regulační čára pro třídu Vyšehradskou na této straně zůstala v *nynejší průčelní čáře*, tolikéž i na Karlově náměstí v *čarách nynejšího portálu a vchodu až k domu*

čp. 502—II., a navrhl, aby na pozemcích č. kat. 285, 286—I., 286—II. a 284, přihlízejíc k zachování krásného prospektu na kostel sv. Jana z Karlova nám., vůbec povolení k nějaké stavbě dáno nebylo, na pozemcích pak č. kat. 264 a 265 a na č. parc. 761 jižně od kostela, aby povolena byla pouze stavba obytné budovy pro administrátora, pokud přiléhá k severní straně domu čp. 431—II., tak že by frontami na 3 strany řešena byla ve slohu a formách kostela sv. Jana.

Zároveň žádal p. zástupce rady městské, aby tato působila na žadatele, by v případě přestavby domů čp. 502 a 503—II., t. zv. *Faustův dům* (čp. 503—II.) na Karlově nám. ve své *nynejší formě* a architektuře spolu s malebnou věžičkou na rohu zachován byl a aby s maj. domů čp. 501, 500 a 499—II., kteréžto jednopatrové domy jižní prospekt Karlova nám. ukončují, jednáno bylo v tom směru, aby při nových stavbách na těchto parcelách povstaly budovy pokud možná ve slohu Faustova domu, aby malebnost Karlova nám. architektonickým, umělecky cenně ukončeným prospektem jižním nového původu dosáhla, a aby výška budovy ústavu hluchoněmých určena byla pouze na dvě patra.

K návrhu »Soupisné komise« usnesla se dále rada král. hlav. města Prahy ve schůzi své dne 15. listopadu 1898, aby ze subvence 5000 zl. poskytnuté komisi umělecké a soupisné na r. 1898 k výplatě poukázán byl peníz 3000 zl. na vydání románského *kodexu Vyšehradského*, nalezájícího se v universitní knihovně Pražské, s *miniaturními obrazy a inicialkami*, jež jsou dílem Božetěchovým z roku 1086 z doby korunovace krále českého Vratislava I., kterýž kodex zamýšlí s přispěním král. hlav. města Prahy a předměstí vydati monsignore Ferd. Lehner, farář na Král. Vinohradech, jenž pracuje o dějinách umění českého.

Kodex tento obsahovati bude ve věrné imitaci 30 obrazů s příslušným textem. Týž míní vydati pak z výtěžku prodeje výtisků kodexu Vyšehradského ještě kodexy nalezájící se u sv. Víta v Praze, dále kodexy nalezájící se v Čartoryjské knihovně v Krakově a ve Hnězdně, české to práce malířské z téhož století — s názvem »Česká škola malířská v XI. století«.

Další snahou měst. »Soupisné komise« bylo, aby když již městská rada nepřistoupila k tomu, aby vydán byl svého času soupis pražských památek na širokých základech jako dílo monumentální, jak jej komise navrhovala, a to pro veliké hmotné oběti, jež by s vydáním takového díla spojeny byly, aby alespoň zachováno bylo z památek pražských vše, co zachováti se dá, a nebude-li možno vše ve skutečnosti zachrániti, aby alespoň obrazy, plány, nákresy, fotografie a popisy hlásati mohly potomkům vše, co Praha památného ve svých zdech v minulosti chovala.

(Pokračování.)

O bývalé klášterní budově

slovanských Benediktinů při chrámu sv. Mikuláše na Starém městě Pražském.

Podává *Jan Herain*, c. k. konservátor.

Dle historických zpráv stál kostel sv. Mikuláše již ve 13. stol.; byl původně farním a teprve r. 1635 darován byl císařem Ferdinandem III. slovanským Benediktinům z Emaus čili Slovan, kteří se zde usídlili.

První známá zpráva o kostele tom uvádí se při r. 1273, když v den 18. srpna velká voda z břehů vystouplé řeky až ke kostelu prý dosahovala.

Kostel sv. Mikuláše byl do polovice 14. století hlavním farním kostelem pro Staré město, když pak v době té nynější kostel Panny Marie před Týnem se vystavěl, přeložena hlavní fara od sv. Mikuláše do tohoto nového prostornějšího chrámu, který býval třílodní, neveliký, měl postranní lodi nižší než loď hlavní s presbytářem a venku opěrné pilíře.

Vyobrazení tohoto kostela zachovalo se nám v archivu města Prahy, kam dodáno as před 30 lety, kdy jedna z bání na věži dnešního kostela byla otevřena a vyobrazení ono tam nalezeno.

Dle silných opěrných pilířů na obrazi onom znázorněných lze souditi na dobu zbudování, jež spadá nejdále do počátku druhé polovice 13. století, kdy gotický sloh u nás byl nedlouho v užívání, neboť kdyby byl kostel starší, z doby románské, neměl by ony silné opěrné pilíře.

Dle české zprávy, v bání nalezené, starý kostel byl zbořen r. 1732 a na jeho místě vystavěn dnešní barokní chrám v letech 1732 až 1737, v kterémž posledním roce byl vysvěcen.

Při prvotním chrámu měla ve 14. století podací právo bohatá staroměstská rodina Olbramoviců, ač si i tehda klášter Strahovský toto právo osoboval a o ně se soudil.

Ve 14. a 15. století založilo zde mnoho bohatých rodin staroměstských hojná nadání při oltářích, kterých bylo 16 na počet, a to jak v lodích kostela, tak i při pilířích velké lodi.

Při vypuknutí bouří husitských vypuzeni odtud katoličtí faráři a r. 1416 na základě ustanovení krále Václava IV. dosazen sem farář strany pod obojí, který pak tělo Páně obecnému lidu pod obojí způsobou podával.

V držení strany pod obojí a později strany luteránské byl chrám až do r. 1621, načež se opět katolickým stal, když strana katolická po bitvě na Bílé hoře opět vrchu nabýla.

Ve 14. století jmenuje se ono prostranství od kostela na polední straně »Kurným trhem«, kde se trh na drůbež odbýval.

V tu dobu stávala na západní straně na rohu, volně od kostela postavená fara, od ní na sever byl velký dům »U věže«, později »U zelené věže« zvaný, a od tohoto dále na sever dům »U tváře« na místě, kde do nedávna dům čp. 30-I. stával. Od kostela na sever byl velký hřbitov, za ním na sever při hřbitově farní škola, a opět dále na sever dům »U tří studnic«.

Polohu kostela, fary, školy, hřbitova a sousedních domů »U věže« a »U tří studnic« udáváme zde dle Tomkovy mapy města Prahy z polovice 14. stol.¹⁾

Narízením císaře Ferdinanda II. z r. 1621 byly všechny fary strany pod obojí a luteránské v Praze zrušeny, faráři od nich vypuzeni a obyvatelstvo násilně ku přijetí víry katolické donucováno. Kdo víry nové přijati nechtěl, musil ze země se vystěhovati.

Na to byl kostel po několik let uzavřen, až pak r. 1628 darován císařem Ferdinandem II. i s farou u sv. Mikuláše klášteru Strahovskému, a sice na přimluvu opata tohoto kláštera Kašpara z Questenbergu, který dovolával se jakýchsi dřívějších práv ke kostelu, jichž prý již ve 14. století klášter užíval.

Když Strahovský klášter kostel s farou ujal, přikoupil dne 29. května r. 1629 sousední dům »U zelené věže« na sever od fary položený, zaplativ za něj plnomocníkům Estery Štangové z Labětína, manželce exulanta Jakuba Štanga, 2500 rýnských.²⁾

Z fary a z přikoupeného domu zřídil Questenberg kollej pro studující kleriky svého řádu (premonstrátského), v níž dva řádoví kněží přednášeli. Fara byla zde z nařízení královského v letech 1628 až 1635 zrušena, osada a zádušní jmění její pak rozděleny a převedeny na farní chrám Týnský a bývalou faru P. Marie na Louži (na nedalekém Mariánském náměstí).

Opat strahovský chystal se sice ku stavbě nového kláštera při kostele sv. Mikuláše, avšak nedošlo k tomu, ano mezi tím počalo ve Vídni jednání, v jehož následku strahovští Premonstráté kostel sv. Mikuláše ztratili.

Vynikající španělský mnich z benediktinského řádu v klášteře v Monte Serratu ve Španělech, jménem Benedikt z Pennalosi a Mondragonu, zpovědník císaře Ferdinanda III. ve Vídni, usiloval o to, aby získal pro Benediktiny z Monte Serratu klášter Emauzský, kde byli v té době slovanští mniši řádu sv. Benedikta již od r. 1348 usazeni.

Klášter Emauzský seznal Pennalosa při své jedné návštěvě v Praze, a ten se mu tak zalíbil, že jej chtěl získati pro své krajany a také jako zpovědník císařův toho dosáhl, neboť rozkazem císaře Ferdinanda III. a potom též i potvrzením papeže Urbana VIII. stalo se dne 21. července r. 1635 narovnání, dle něhož španělští mniši obdrželi klášter slovanický v Emauzích, kdežto mniši emauzští obdrželi 10.000 zl. náhrady a vykázán jim kostel sv. Mikuláše na Starém městě; vypuzeným strahovským Premonstrátům dán co náhrada kostel sv. Benedikta na Starém městě, při dnešním čp. 655-I. mezi Rybnou ulicí a Eliščinou třídou stávavší.

¹⁾ Viz Tomkův Dějepis města Prahy, 8. díl, str. 130.

²⁾ Viz archiv města Prahy: Liber contract. caerul. 3. Starého města praž. str. 409.

Na základě tohoto císařského rozhodnutí opustili tři slovanští mniši na zimu r. 1635 klášter Emauzský a nastěhovali se s opatem Bavorovským do kláštera ku sv. Mikuláši.

Tento malý počet mnichů emauzských vysvětluje se z častých škod na statcích, jež klášter v 16. a 17. století utrpěl a tím pro chudobu více bratří vydržovati nemohl.

Opat Bavorovský chtěl z náhrady od císaře obdržené vystavěti nový klášter při kostele sv. Mikuláše, provedení to zabránila ale jeho smrt, dne 26. května r. 1636 nastalá, a teprve jeho nástupce opat Jan Benedikt Berounský přestavěl bývalý farní dům a vedle na sever položený dům »U zelené věže« pro účely klášterní.

R. 1649 dosazen byl za opata slovanických Benediktinů při kostele sv. Mikuláše na Starém městě pražském Matyáš Ferdinand Zoubek, před tím probošt kláštera Rajhradského na Moravě, který v letech 1649 až 1664, kdy zde co opat působil, kostel sv. Mikuláše před tím gotický ve tvaru renaissančním přestavěl. Vyobrazení tohoto bývalého kostela, r. 1732 zbořeného, chová archiv král. hlav. města Prahy ve sbírce listin pod signaturou čís. 1050-1.

Když pak Zoubek r. 1660 jmenován císařem biskupem nově zřízeného biskupství v Hradci Králové, kamž se teprve r. 1665 z Prahy odstěhoval, zvolen byl za opata Jan Prokop Manner, správce kláštera Sázavského, jenž zde působil až do své smrti r. 1682.

Za jeho opatování získal klášter od obce Staroměstské nějaký domek, bezpochyby starou školu při bývalém hřbitově v Maislově ulici.

Manner zemřel 21. dubna r. 1682 a na jeho místo zvolili si bratři za opata ze svého středu Maurusa Roučku rodem z Vltavo-Týna.

Za Roučky se staly velké změny, které měly vliv na rozšíření budoucího kláštera.

Veliký požár r. 1689 francouzskými žháři způsobený obrátil v rupy celé sousední město židovské, pak části Starého a Nového města a padlo mu mnoho synagog a kostelů mimo několik set domů za oběť.

Šťastnou náhodou byl kostel a klášter při sv. Mikuláši této pohromy ušetřen, okolní domy však křesťanské i židovské lehly popelem.

Používaje této příležitosti, obrátil se opat Roučka s písemnou žádostí na císaře Leopolda I. ve Vídni, aby jemu některé pohořelé domy, zvláště židovské, ku rozšíření kláštera zakoupiti povolil.

Císař Leopold svěřil vyšetření této věci českým místodržícím v Praze, a po příznivém jejich doporučení vnesením dne 6. května r. 1692 z Laxenburku českým místodržícím daným povolil, aby klášter ku svému rozšíření přikoupiti mohl některé sousední pohořelé domy židovské, které před r. 1624 byly v držení křesťanů, ovšem ale doloženo, aby se opat s magistrátem staroměstským ohledně ušlých daní a dávek z těchto domů vyrovnal.

Mimo to, měl zaplatiti opat dávky, které židé z těchto pohořelých domů ku kostelu Panny Marie za zvonění odváděli a pak kancléři Starého města náhradu za ušlé poplatky do jeho corbony.

Kostelu Panny Marie platily tyto domy ročně 18 zlatých, na uhrazení toho měl složiti klášter jednou pro vždy k záduší kostela P. Marie na Louži 400 rýnských a kancléři staroměstskému 300 rýnských, což opat přijal.

K rozšíření budoucího kláštera měl se koupiti pohořelý dům »U tři studní« židovské vdovy Kurzhandlové, díl pohořelého domu žida Nathana Weinschanka, dům pohořelý Marka Simche a konečně požárem nezasažený dům »U zelené věže« vdovy Dvorele Berlinové, vesměs to domy na severovýchod od kostela.

Staroměstskému magistrátu mělo se zaplatiti co odškodnění na daních a dávkách 300 rýnských.

Smlouva tato s magistrátem Starého města Pražského učiněná a od místodržitelství dne 26. června r. 1692 potvrzená [nedošla pro různé překážky svého uskutečnění až teprve dne 29. ledna r. 1712.³⁾

Poněvadž klášter slovanských mnichů při sv. Mikuláši následkem dlouholetého míru v zemi bohatl a tím členů řádových mu přibývalo, jevílo se záhy staré stavení klášterní nedostatečným a proto usilováno stále o získání místa na rozšíření kláštera.

Opatu Roučkovi naskytla se příležitost koupiti sousední dům »U zlaté líce« severozápadně od kláštera položený, od vdovy Marie Terezie Kausalové (Causalová) ovdovělé Rosové, někdy Václava Rosy, rady při české apelaci, manželky.

Nevlastní její syn Frant. Kausal vstoupil asi r. 1695 do kláštera co novic, a svůj podíl otcovský, 1650 rýnských odkázal klášteru; Kausalová ujala sice dům »U zlaté líce«, ale dne 31. ledna r. 1710 postoupila jej klášteru, který zavázal se zaplatiti dluhy na domě váznoucí v obnosu 2302 zl. 35 kr. a 4½ denárů a mimo to vdově platiti do její smrti ročně 300 zl. a poskytovat jí byt v domě tom zdarma.⁴⁾

Roku 1712 získal klášter židovské a křesťanské domy, jež ku svému rozšíření potřeboval a tak chystal se opat Roučka ku přestavbě kláštera; překážkou byla tu však morová nákaza v letech 1713 a 1714 v Praze zuřivší, zvláště když jí opat Rouček také r. 1713 podlehl.

Nově zvolený opat Anselm Vlach, císařem Karlem VI. dne 31. prosince r. 1714 ve své hodnosti potvrzený, narodil se dne 22. února r. 1666 v Poličce, vstoupil r. 1689 do řádu a byl r. 1694 na kněze vysvěcen; býval vychovatelem v rodině knížete Lichtenšteina, pak hraběte Kinského a u svých spolubratří byl u veliké vážnosti, což dokazuje také jeho jednohlasné zvolení opatem.

Anselm Vlach, dříve než přistoupl k stavbě konventu a prelatury kláštera, hleděl uspořádati a hospodářsky povznésti venkovské statky klášterní, načež asi r. 1726 dal sdělati plány na stavbu staroměstskému staviteli Vítu Václavu Kaňkovi; dle těchto plánů mělo se započítí nejdříve se stavbou křídla, kde měl býti refektář v sousedství domu »U zlaté líce«.

Stavitel Kaňka avšak r. 1727 zemřel, i bylo nutno jiného stavitele opatřiti. (Qui abbatiam novam, novum hiemale rectorium et totam novam monasterii structuram primitus delineavit.)⁵⁾

Stavba konventu a prelatury svěřena pak Kilianu a Ignáci Dintzenhoferovi, staviteli malostranskému, který ihned s ní započal a veškeré klášterní budovy r. 1730 dokončil.

³⁾ Desky zemské: Liber contract. ruber IV. Star. města pražsk., str. 136.

⁴⁾ Desky zemské: Liber contract. ruber 4. Staré město pražské, str. 139.

⁵⁾ Pražské Ghetto, popisuje Dr. Jos. Teige na str. 103, tištěno r. 1902.

Zdá se, že Dintzenhofer použil plánů od Kaňky zhotovených, a dle nich konventní budovu s refektářem postavil, neboť kdyby byl plány měnil, sotva by mohl as hned po smrti Kaňkově se stavbou započítí.

Prelatura jest zajisté samostatné, vynikající dílo Dintzenhoferovo, kdežto refektář v severozápadním koutě konventní budovy dle návrhu Kaňkova proveden, pouze však ve vnitřní výzdobě Dintzenhoferem změněn.

Když se klášterní budova stavěla, bydlel prozatím opat s mnichy v jich vedlejší domě čp. 30-I. »U zlaté líce« (od r. 1727—1730), který nebyl do stavby klášterní pojat.

Konventní budova stavěna na severní straně starého původního chrámu sv. Mikuláše, jehož zdi se na dvou místech dotýkala, a sice na východě u sakristie a na západě při vchodu do kostela.

Že severní zeď dnešního kostela jest většinou stará, původní, o tom svědčí gotické ostění dveří, které se tu nalézalo a jež r. 1901 bylo lze spatřiti.

Mezi kvadraturou konventní budovy a kostelem byla zahrada, kde původně býval hřbitov farní; při stavbě domů r. 1901 a 1902 vykopalo se tu veliké množství lidských kostí, namnoze v šachtách uložených.

Prelatura, bydliště to opatovo, stála na západní straně kostela a měla podélnou stranu hlavního průčelí na polední stranu obrácenu; dle toho, že měla své zdi nevázané se zdívem konventu, soudíme, že byla stavěna v poslední periodě stavby v letech 1727—1730, totiž 1729 až 1730.

Dle pamětní listiny v báni dnešního kostela sv. Mikuláše nalezené počalo se s bořením starého kostela v r. 1732 a hned na to započato se stavbou nového nynějšího kostela.

Stavba kostela pokračovala tak rychle, že v sobotu dne 14. června r. 1735 okolo 12. hodiny v poledne upevněna zase bání na jedné věži a do ní vloženy tři pamětní spisy: na prvním listu vyobrazen starý kostel se stručným nástinem dějin, na druhém listu poznamenáno, kdo mimo mnichy v klášteře byl a na třetím sepsány do podrobnosti mistři a tovaryši všech umění a řemesel při stavbě chrámu roku 1735 účastnění.

Jako stavitel chrámu uvádí se mistr zednický Kilian Dintzenhofer s polírem Janem Michalem Fitzem, dále tu byli zaměstnáni Frant. Pfanner, tesařský mistr, Antonín Gottmann, klempířský mistr, Krištof Pauer, štafír, Antonín Braun, řezbář (synovec sochaře Matyáše Brauna, kterýž v tu dobu ležel těžce nemocen, měl zde práci sochařskou zjednanou, kterou ale jeho synovec prováděl).

Štukátorské práce prováděl malostranský štukátor Bernard Spinetti s tovaryši Fridrichem Groffem a Abundem Bollou, dále se uvádějí: Matěj Franz, zámečnický, Antonín Hrdlička, mistr kamenický, Jan Hrubý, mistr pokrývačský, Vitalius Zachariáš Zutter, hodinář, Jakub Fuchs, sklenář a Petr Asam, hlavní malíř z Bavor.

Tento pamětní spis česky psaný pochází od pátera Vojtěcha Glotze, sakristána a kazatele svátečního, pražského rodáka, obrázek starého kostela zhotovil pak páter Maurus Kotaš, nedělní kazatel a regenschori, který pod vyobrazení s humorem napsal:

»Bože rač mě písáři a tobě čtenáři,
abychom se spolu v nebi shledali —
co jsem zde obšírněji zaznamenati
nemohl, *to sobě oustně tam povíme.* Amen.«

Jest velice pravděpodobné, že všichni tito umělci a řemeslníci pracovali také na stavbě konventu a prelatury r. 1727—1730 prováděné; pochází tudíž práce štukátorská na fačadě prelatury od Bernarda Spinettiho, sochařská od Brauna (vásy z attiky zmizely před naší dobou).

Dodělavka kostela vlekla se déle než obyčejně, protože pro velké daně na války turecké nebylo peněz dostatek. Ukončení stavby a výzdoby kostela stalo se dne 6. prosince r. 1737, kdy hlavní oltář vysvěcen byl.

Opat Anselm Vlach nedočkal se dokončení stavby, an dne 18. července r. 1735 zemřel, opatem zvolen pak dne 21. prosince r. 1735 Antonín Merkl.

Pod římsou na středu průčelí kostela vidíme znak kláštera ze štuku v kartuši zhotovený, a sice dole tři jablíčka, co atribut sv. Mikuláše (jelikož dle legendy dětem tu noc před svátkem sv. Mikuláše jablka naděluje), nad jablky vidíme znak benediktinskou lilii, a nad tím písmeny: A. A. W., což znamená »Abbas Anselmus Vlach«.

Dle toho ještě za života opata Vlacha byla horní část fačady zomítána, jináče by, kdyby fačada byla dělána po r. 1735, byl opat Merkl tam svůj monogram dal.

Také na průčelí prelatury jest znak kláštera, avšak bez počátečných písmen jména opata Anselma Vlacha.

Když klášter slovanských Benediktinů z nařízení císaře Josefa II. dne 12. listopadu r. 1785 zrušen byl, žilo v něm i s opatem 12 mnichů, z nichž opat dostal roční pensi 1460 zl., kdežto sedmi kněžím, kteří měli svěcení, dostalo se roční pense po 300 zl., 4 novicům nedáno ničeho.

Za prodané venkovské statky, klášter a kostel sv. Mikuláše, dům »U zlaté líce«, stržilo se po odrážce dluhů 149.811 zl. 31³/₄ krejcarů, jež připadly do pokladny českého náboženského fondu.

Kostel sv. Mikuláše koupil dne 27. října r. 1792 od náboženské matice truhlář Šimon Král za 1600 zlatých, koupě ta však byla zrušena a kostel koupila pak obec Pražská za týž obnos s dodatkem, že *fačadu tohoto kostela zachová.*

Bývalý klášter s prelaturou a konventní budovou pod čp. 27-I. koupil od administrace státních statků ve veřejné dražbě dne 13. května r. 1792 truhlář Šimon Král za 13.070 zlatých ve stříbře.⁶⁾

Dle odhadu těchto budov klášterních č. 27-I. ze dne 24. května r. 1792 obnášela cena jich 25.500 zl., při odhadu tom jest stručný popis všech místností jednotlivých pater, a detailný půdorys celého kláštera i sousedního domu »U zlaté líce« čp. 30-I. připojen.⁷⁾

V popisu odhadním uvedeny jsou jednotlivé místnosti v každém patře prelatury jakož i konventní budovy, které byly již v tu dobu na byty rozděleny. Dle vyobrazení našeho byla prelatura dvoupatrová, konventní budova třípatrová, nejhlavnější místností v této byl v prvním patře klenutý zimní refektář, bohatě štukovou

⁶⁾ Desky zemské: Liber contract. čís. 23. Staré město pražské str. 365.

⁷⁾ » » » » » 23 » » » » » 368.

výzdobou okrášlený, kdežto letní refektář v druhém patře dle popisu v odhadu v tu dobu měl klenbu ve výzdobě nedokončenou.

V některých pozdějších popisech se mylně uvádí, že nedokončený letní refektář byl užíván co síň pro biblioteku klášterní.

Dům »U zlaté líce« čp. 30-I. náležel klášteru až do jeho zrušení a prodán od státu veřejnou dražbou dne 27. září 1789 Josefu Helferovi za 3401 zl., kterýž prodej českým guberniem dne 9. července r. 1792 potvrzen.⁸⁾

Ač klášterní budova čp. 27-I. s prelaturou a konventní budovou Šimonu Královi značně pod odhadní cenou prodány byly, přece nedovedl týž lacino koupené budovy udržeti; poněvadž splátky v ustanovený čas neplatil, byl klášter v reliciaci Dorotě Sängerové prodán, ta provdala se pak za Karla Švestku a za jeho života zřízeno v letním refektáři ochotnické divadlo.

Ku zřízení divadla dal podnět pražský knihkupec Antonín Kramer, jenž se v té věci s Ant. Klementem spojil a najal refektář k tomu účelu od manželů Švestkových.

První divadelní kus od ochotníků zde dne 16. ledna r. 1816 sehraný měl název: »Die Nacht im Walde«. Divadlo mělo v parteru 92 sedadel, na malé galerii byly 4 lože s 20 sedadly a 40 místy k stání. Od r. 1816 až do 1. dubna r. 1865 odvedeno z výnosu divadla k dobročinným účelům 10.200 zlatých.

Z počátku hráváno pouze německy, teprve později také česky až do let asi 1880, kdy divadlo to zrušeno bylo.

Když obec Pražská kostel sv. Mikuláše získala, proměněn byl ve válkách Napoleonských na skladiště pro vojsko, a bylo tu složeno obilí; když pak staroměstská radnice v letech 1838 až 1848 se přestavovala, odstěhována sem z radnice *registratura a archiv městský*, načež r. 1865 dala obec Pražská kostel upravití na koncertní síň pro hudbu chrámovou.

Při této úpravě z neporozumění odstraněny staré krásné barokní mříže z kovaného železa, které byly na bývalém hudebním kůru a na postranních balkonech v lodi.

Freskové malby v kopuli od dvorského malíře Kozmy Damiana Assama, pak fresky v klenbách postranních lodí, poněvadž byly již méně zachovalé, odstraněny a zabíleny.

První velký koncert odbyván zde dne 21. května r. 1865 s programem od Cherubiniho, Händla, Bacha a jiných.

Roku 1871 pronajat kostel moskevskému »Slovanskému dobročinnému výboru« na 30 let za roční nájemné 300 dukátů ku konání bohoslužby Rusů ritu pravoslavného, kterýžto spolek r. 1901 dosáhl dalšího prodloužení nájmu.

Po zrušení kláštera pronajaty obytné místnosti různým malým řemeslníkům a chudině, která zejména v bývalých celách klášterních konventní budovy bydlela.

Když pak říšským zákonem ze dne 11. února r. 1893 čís. 22 říšského zákoníka schválena asanace a ustanoveno, aby v inundaci ležící část Starého a Židovského města se svými úzkými klikatými ulicemi byla pobořena a na její místě dle jistého plánu nová část se širokými, vzdušnými ulicemi se vystavěla — byl osud bývalého Benediktinského kláštera mnichů slovanských rozhodnut.

⁸⁾ Desky zemské: Liber contract. čís. 30. Staré město pražské str. 251.

Znalci a přátelé starých stavitelských památek pražských ve schůzích četně navštívených, jakož i v přednáškách a peticemi ku městské radě podanými usilovali o to, aby alespoň z bývalé klášterní budovy zachována byla nejcennější část, jakouž byla bez odporu *bývalá prelatura*, tvořící samostatný celek, avšak ani to se nepodařilo, a v letech 1897—1898 klášter i s *krásnou prelaturou zbourán*.

Obec Pražská zakoupila totiž na základě zákona asanačního v řízení expropriacním dle spisu čís. jed. 34.966 dne 4. září 1897 celou klášterní budovu i s prelaturou, bývalé čp. 27-I. za odhadní cenu 246.514 zl. 60 kr. od Marie Klementové rozené Švestkové a od pojišťující banky »Slavie«, jimž každé z polovice náležela.

Stavební parcela bývalého kláštera měřila 3241·7 čtverečných metrů, a zahrada, kolem níž byla kvadratura konventní budovy (před tím hřbitov), 686·2 čtverečných metrů, tudíž celková výměra klášterní budovy (bez domu čp. 30-I. »U zlaté líce«) téměř 3928 čtverečných metrů.

Stál tudíž jeden čtverečný metr 125 korun a 50 haléřů.

S bouráním klášterní budovy započato v květnu r. 1897 a koncem r. 1898 dokončil je stavitel p. Josef Procházka.

Aby však budoucím pokolením obraz bývalé prelatury, vynikající to stavitelské památky, byl zachován, provedl po návrhu »*Soupisné komise při obci Pražské*« měření budovy a příslušné nákresy celkové i detailní architekt p. Rudolf Kříženecký a mimo to vše, co bylo vynikající, dalo se před zbořením fotografovati a mnohé i v sádře odlíti.

Tyto výkresy, fotografie a odlitky určeny k uschování ve sbírkách právě tvořivšího se musea »*Staré Prahy*« při stavebním archivu obce Pražské.

Koncem r. 1901 na rozparcelované části bývalé klášterní budovy čp. 27-I. počato s budováním nových domů a sice od kostela sv. Mikuláše na straně severní, domy na těchto parcelách vzniklé dostaly nové číslování.

Nejprve r. 1902 dostaven dům pod dnešním čp. 1074-I., pak čp. 1073-I., pak r. 1903 domy čp. 1075-I., 1076-I. a na západě domy čp. 24-I. a 27-I.

Když pak kopány základy k domům čp. 1073-I. a 1074-I., nalezeno tu v zemi staré zdivo, a v něm mnoho tesaných kamenů z oken, dveří, kleneb s gotickým profilováním, kteréž patrně pocházely z někdejšího farního kostela; pak nalezeno v zemi ve dvoře těchto domů několik vozů lidských kostí, pocházejících z bývalého farního hřbitova.

Nový dům, který vystavěn r. 1903 na místě bývalé prelatury a jenž nese nyní čp. 24-I., obdržel dle přání obce Pražské podobnou fačadu, jakou měla bývalá dvoupatrová prelatura, starý kamenný portál i s balkonem ze staré prelatury použit a postaven opět při stavbě nového domu. Plány fačady této nové třípatrové budovy zhotovil architekt Rudolf Kříženecký.

Původně nedoporučovali znalci a přátelé staré Prahy radě městské, aby nové činžovní domy na straně severní a západní dotýkaly se až kostela, nýbrž přáli si, aby kostel byl na těchto stranách také volným — *což bohužel nenašlo ohlasu*.

Dle dosavadních disposic má se letoš neb příštího r. 1905 přikročiti k restauraci a k doplnění fačady kostela sv. Mikuláše, a sice východní strana s apsidou, pak západní strana hlavního vchodu má býti doplněna bohatší výzdobou.

Sochařská výzdoba jižního portálu, pak sochy svatých, stojící na jižní straně průčelí, pak v rozích obou věží jsou dle ohledání místy zvětřelé a nutno je některé v celku, některé jen z části nově nahradit — jsou to práce sochaře Antonína Brauna, synovce proslulého sochaře Matyáše Brauna.

Z venčí, na středu apsidy projektuje se utvořit výklenek a do něj sochu sv. Mikuláše postavit.

Ku znázornění polohy a velikosti bývalého kláštera, jenž do nedávna stával, dali jsme poříditi situační plány, půdorysy a fotografie, objasňující buď celek neb důležitější detaily.

Vyobrazení čís. 1. jest polohopisný plán okolí kostela sv. Mikuláše ku r. 1419, dle mapy staré Prahy od W. W. Tomka sestavené, tento stav trval až do třetiny 18. století.

Z tohoto plánu seznáváme polohu bývalé fary, hřbitova při kostele, sousední domy, které klášter v 17. a 18. století získal a pak r. 1727 do stavby nového kláštera pojal.

Vyobrazení čís. 2. ukazuje půdorysy kláštera jak vypadal, když r. 1730 a r. 1737 kostel dostavěn byl — v tom tvaru stál až do početí jeho boření roku 1897.

Zde vidíme dům »*U zlaté líce*«, dříve čp. 30-I., jenž klášteru patřil, avšak pro sebe samostatný celek tvořil.

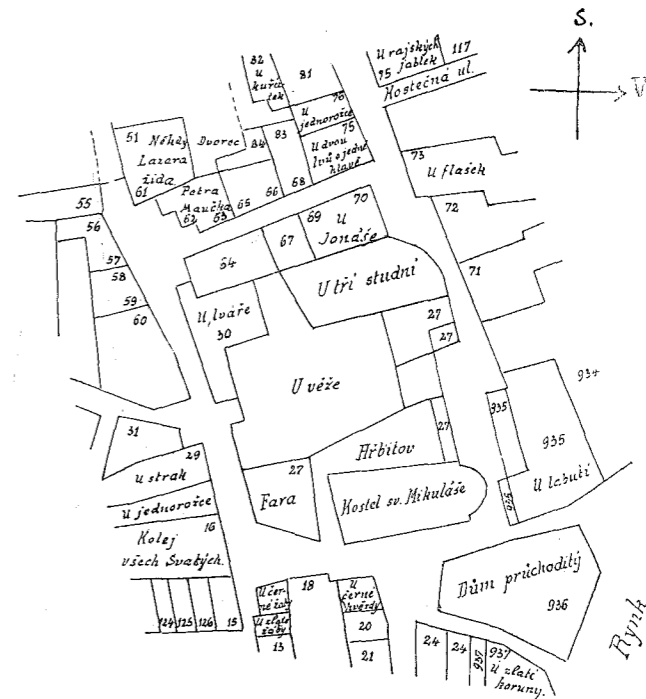
Konventní budova stála nad kvadraturou, tvořila tři křídla, kde obývali mniši, majíce z jednotlivých cel okna na zahradu, kde někdy farní hřbitov se nalézal.

Refektář přiléhá v koutě na křižovatku chodeb konventní budovy.

Kolem cel na třech stranách konventu byly tři chodby, z nichž se mohlo na východě buď do sakristie neb v prvním patře tamže do kůru nad sakristií, pak na západě z chodby v prvním patře ke hudebnímu kůru varhan v kostele.

Hlavní vchod do kvadratury kláštera byl z malého dvorka mezi prelaturou a západní stranou kostela, mimo to byl též postranní vjezd do kláštera z bývalé »*Úzké ulice*« v rohu při domu »*U zlaté líce*«.

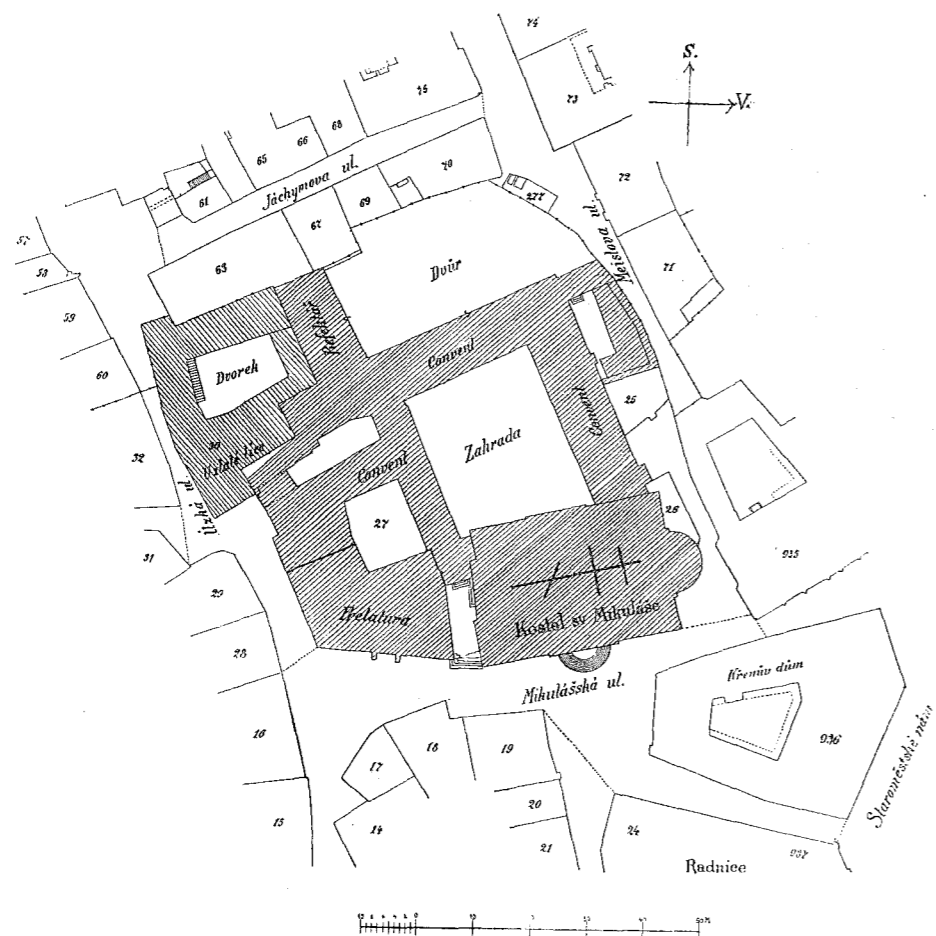
Severozápadně mezi prelaturou a domem »*U zlaté líce*« nalézala se ona část kláštera, kde byla čeleď, klášterní kuchyně a hospodářská správa kláštera.

Vyobr. 1. Polohopisný plán okolí kostela sv. Mikuláše z roku 1419.

Ku východní straně konventní budovy, do bývalé ulice Maislovy, přiléhal malý dvoupatrový dům, dříve čp. 25-I., zvaný »Blá ráže«, kdežto u apsidy kostela byl malý přízemní přístavek dříve čp. 26-I., jemuž říkali »Bývalá sakristie«.

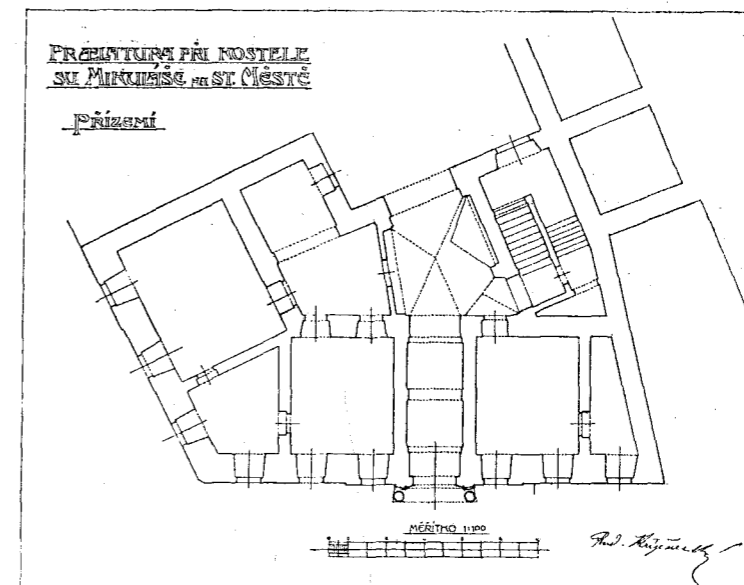
Vyobrazení čís. 3. jest půdorys přízemku, a vyobraz. č. 4. jest první patro bývalé prelatury, která na straně konventu měla své vlastní zdivo, s vedlejším zdívkem konventu nevázané, což ukazuje, že byla as o jeden rok dříve postavena než konvent.

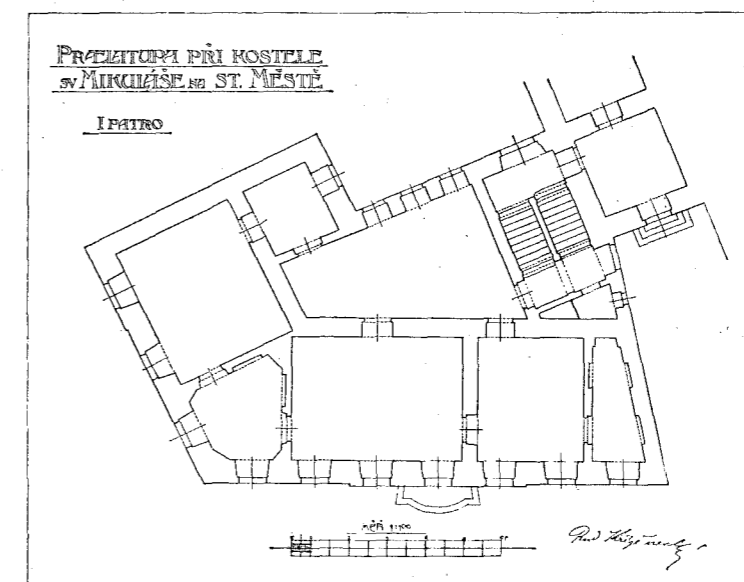
Vyobr. 2. Půdorys kláštera.

Se schodů prelatury byl přístup buď do předsíně prelatury, neb do chodby konventu a odtud v prvním patře též vchod na kůr ku varhanám.

V hlavní frontě do ulice měla prelatura větší síň o třech oknech, na jejímž rákosovaném stropu byl velký freskový obraz náboženského rázu, který byl již od pozdějších olejových oprav silně zčernalý; tento obraz při bourání r. 1897—1898 pan stavitel Procházka i s prkny a omítkou se stropu sříznul, aby jej zachoval, což jest jen chvály hodno. Nyní jest obraz ten od letošního jara r. 1904 zadělán ve

Vyobr. 3. Půdorys přízemku prelatury.

Vyobr. 4. Půdorys prvního patra prelatury.

stropu jedné síně kláštera Benediktinů v klášteře Emauzském na Novém městě Pražském — zvláštní to osud, octl se obraz tam, odkud přišli r. 1635 slovanští mniši k sv. Mikuláši na Staré město.

Fotografie vyobrazení čís. 5. ukazuje nám, jak v celku vypadaly obě strany fačady bývalé prelatury v pražském barokním slohu od Kiliána Ignáce Dintzenhofera provedené.

Vyobrazení čís. 6. podává obraz střední části fačady prelatury, s krásným kamenným portálem, nad nímž spočívá balkon, a nad ním v prvním patře vidíme v barokním slohu bohaté orámování středního okna s hojnou štukovou výzdobou.

V středu této nadokenní římsy jest festonem věnčená kartuše, v níž jest znak slovanských Benediktinů od sv. Mikuláše, a sice dole jsou tři jablka (narážka na nadělování jablek dítkám tu noc před sv. Mikulášem), nad jablky jest lilie bourbonská z Francie, odkud řád prvotních Benediktinů pochází, a nejvýše v kartuši jest opatská mitra.

Nad hlavní římsou (vyobrazení čís. 5.) vidíme ve střeše zděnou nadezdívku čili attiku, s lesenami, na kterýchž dojista původně stávaly kamenné vásy a sochy, jež po zrušení kláštera byly sneseny.

Z vyobrazení čís. 7. poznáváme fačadu pravé strany prelatury, ovšem již proměněním oken v dvéře změněnou a nemotornými dřevěnými okenicemi znešvařenou.

Vyobrazení čís. 8. jest půdorys letního refektáře z prvního patra, jenž má tak zvanou klášterní klenbu, vyrůstající z barokních krásných konsol, z nichž lunety bohatě štukovou výzdobou okrášlené »klenbu klášterní« prostupující. (Viz též vyobrazení čís. 9 a čís. 10.)

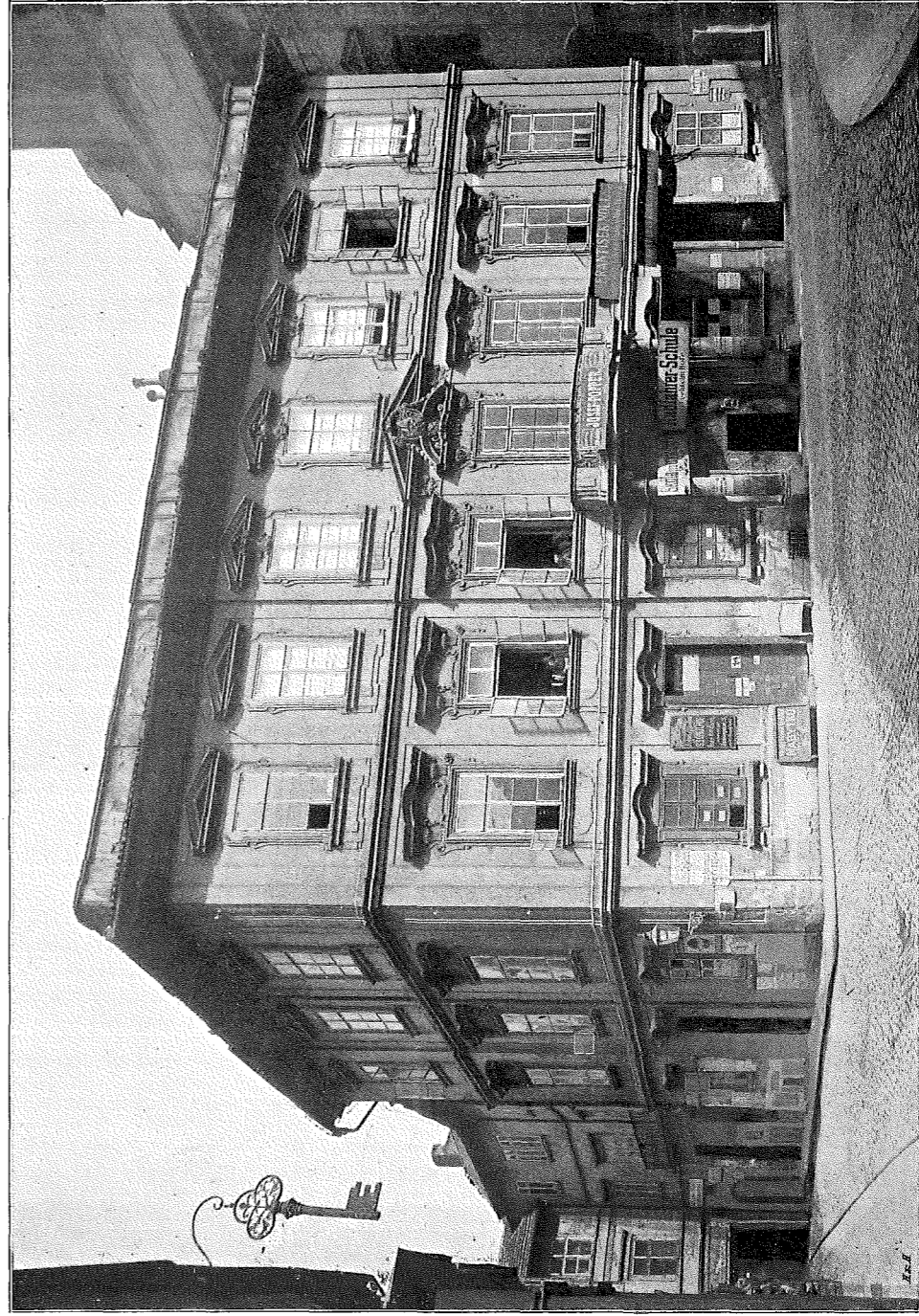
Štuková výzdoba na fačadě i na klenbě refektáře jest prací malostranského štukátora Bernarda Spinettiho.

Střed klenby v refektáři, jenž jest orámován, byl původně freskovou malbou okrášlen, která asi před časem zabílána byla.

Od roku 1816 až asi do r. 1880 sloužil tento letní refektář za ochotnické divadlo.

Nyní všeobecně se v Praze uznává, že zbouráním prelatury *stala se chyba nenapravitelná*, neb moderním požadavkům vyhovovala a komunikaci nestála v cestě. Tím byli jsme i o jednu vynikající starou stavitelskou památku slohu barokního zbytečně ochuzeni.⁹⁾

⁹⁾ Nejdůkladnější popis dějin kostela a kláštera obsahuje: Geschichte des Klosters der slavischen Benediktiner und der St. Nicolaskirche auf der Altstadt Prags. Von Vinzenz Kulhanek. Prag 1866.

Vyobr. 5. Hlavní průčelí bývalé prelatury Benediktinského kláštera u sv. Mikuláše na Starém městě Pražském.

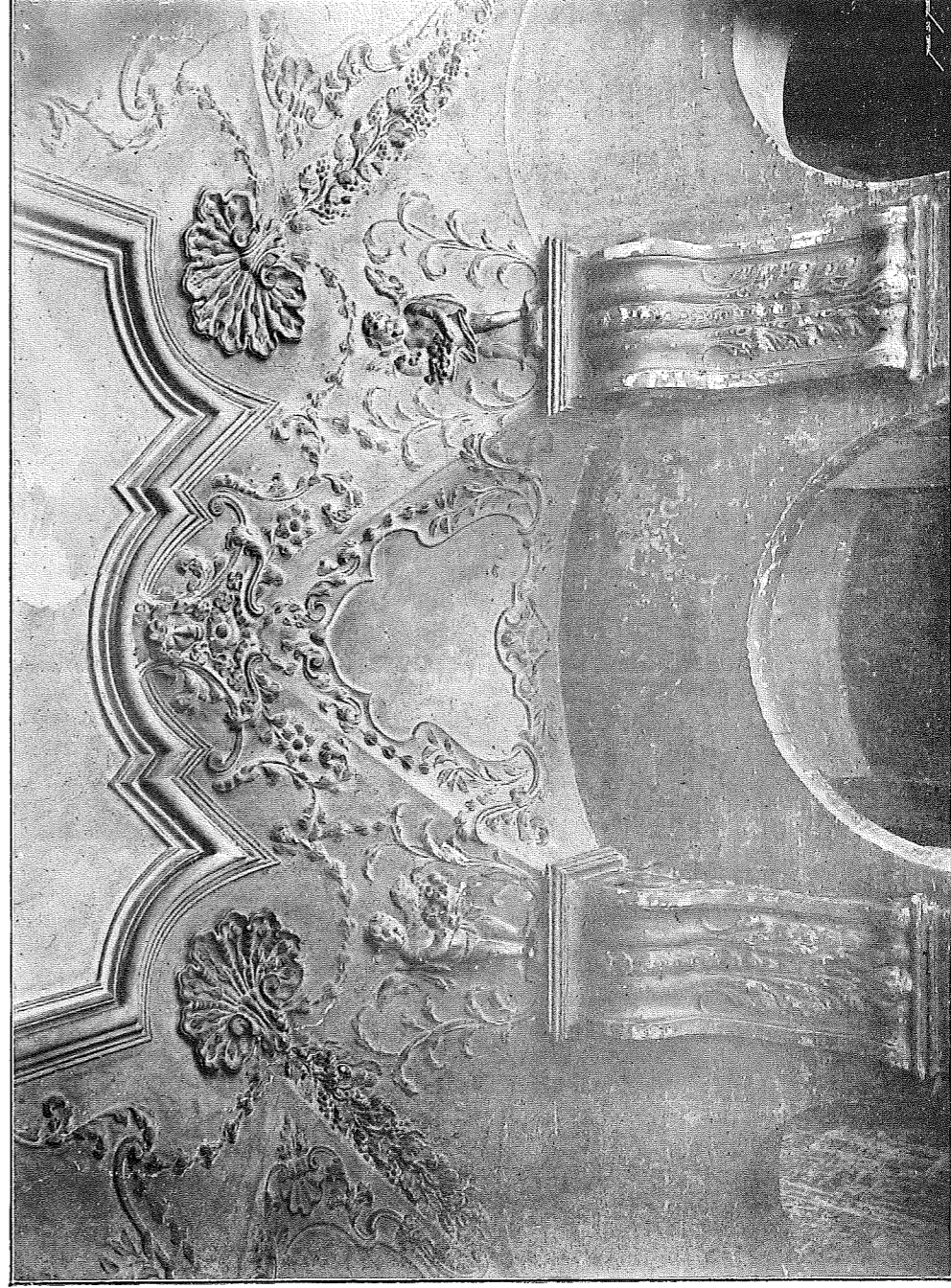
Vyobr. 6. Střed průčelí prelatury.

Vyobr. 7. Pravá strana průčelí prelatury.

Vyobr. 9. Vnitřek zimmního refektáře (později ochotnické divadlo).

Vyobr. 10. Detail štukové výzdoby z klášterní klenby zimního refektáře.

Ze schůzí »Soupisné komisse«.

Referuje Dr. Fr. Herman.

Schůze dne 12. ledna 1901.

K návrhu pana ob. st. Šuberta zvolen aklamací za předsedu jednohlasně pan ob. st. J. V. Novák, za místopředsedu msgr. Ferd. Lehner a za jednatele pan Břet. Jelínek. — Do užšího výboru zvoleni pp.: Herain, Schnirch, Kříženecký, Šubert a Martin.

Při jednání o otázce *znovuobnovení bývalé Novoměstské radnice*, již v minulé schůzi k popudu pana Dra L. Jeřábka projednávané, přečetl týž písemné doprovození o starém stavu, které mu pan architekt Balšánek dodatkem ku plánům odevzdal a navrhnul, *aby se ještě v čas učinily všechny možné kroky za tím účelem, aby se pokud možná docílilo přizpůsobení nové fačady ke starému rázu budovy.* Pan arch. Sochor žádá, aby se učinily ihned příslušné kroky, má-li se úspěchu dosíci. Pan Dr. Podlipný navrhuje, aby byl učiněn dotaz u předsedy spolku architektů a inženýrů, je-li naděje na změnu fačady nové budovy trestního soudu, a aby spolku tomu byly se souhlasem praesidia městské rady potřebné pomůcky dodány. Pan Dr. Jeřábek vysvětluje celý postup, jakým se mají jednotlivé budovy trestního soudu stavěti, a *právě proto, že budou v budoucnu tvořiti jeden celek*, podotýká, že dlužno již snažiti a zasazovati se o to, *aby původní fačada Novoměstské radnice byla zachována.*

Konečně usneseno, aby se pan předseda J. V. Novák a pan arch. Kříženecký dohodli s praesidiem rady městské, a panu předsedovi dána plná moc, aby dle toho všechny další kroky zařídil.

Ohledně *kaple Lazarské* uvedl pan arch. Zeyer, že již před dvěma léty byl v »Soupisné komissi« učiněn návrh, aby fresky v této kapli byly okopírovány. Referent pan Dr. Herman podává k tomu vysvětlení, že se fresky dříve odkryti nemohly, dokud se nájemník z kaple nevystěhoval. Na to konala se místní komisse za přítomnosti pp. rady Wiehla a Dr. Matějky, kteří uznali, že nelze ničeho kopírovati.

Pan předseda J. V. Novák sdělil, že si vyžádá svolení ředitelství Živnostenské banky ku prohlídce *bývalé kadetní školy* na Josefském náměstí, a že zároveň ředitelství požádá, aby do té doby nepřipouštělo žádných změn v této budově, ježto by pak prohlídka neměla žádného významu.

Pan arch. Kříženecký podal zprávu o *měření památek* v době od 1. července do 31. prosince 1900, dle které byly vyměřeny a okresleny: Portál domu čp. 375-I. (»U Nedvídků«), *stará radnice židovská*, *kostel sv. Bartoloměje*, dům čp. 581-I.

v Čeletné ulici a kostel sv. *Jana Nepomuckého* na Hradčanech. »Soupisná komise« přihlížejíc ke zdárným výsledkům této práce, jakož i k obsáhlosti materiálu navrhuje, aby k dosavadní technické síle, jež měření toto provádí, přijata byla ještě síla druhá.

Pan arch. Kříženecký předložil návrhy ohledně úpravy letohrádku, tak zv. »*Ameriky*«, které »Soupisná komise« doporučila radě městské ke schválení a žádala, aby veškerý materiál detailní byl dán »Soupisné komisi« k dispozici.

Schůze dne 12. ledna 1901.

Na základě usnesení poslední schůze svolal pan předseda zvláštní schůzi za účelem *prohlídky budovy bývalé kadetní školy*. Komise, sestávající z pp. předsedy J. V. Nováka, místopředsedy msgr. Ferd. Lehnera, Dra L. Jeřábka, Fr. A. Šuberta, prof. Dra Čelakovského, Heraina, Schnircha, Sochora, Dra Chytila, Jelínka, Dra Hermana a inž. Hajského, prošla celou budovu od přízemku až do druhého patra, prohlédla sklepy i půdu a kostel se sakristií.

V celku bylo shledáno, že z původního dvorce králova nejsou již žádné památky zachovány. Mimo to bylo již všecko, co se dalo sejmouti, odneseno. Komise učinila pak tyto návrhy:

1. Aby byl strop slavnostního sálu ve středním traktu při Čeletné ulici odfotografován a za dozoru pana arch. Kříženeckého nanesen a vyměřen. Strop tento je dosti zachovalý, je ušlechtilého slohu barokového a celá konstrukce jeho nasvědčuje tomu, že byl konstruován z přízemku až po první patro v celku.

2. Aby byl půdorys celé budovy bývalé školy kadetní vyměřen a nanesen.

3. Aby byl půdorys a profil kostela vyměřen.

4. Aby reliéfy na postranních oltářích v bývalém kostele sv. Vojtěcha, představující smrt sv. Ludmily a sv. Václava, byly odříznuty a městskému museu odevzdány.

5. Aby druhé dvře uvnitř sakristie a znak hraběte Harracha, který byl nad vchodem do hrobky, dány byly do městského musea.

6. Aby byl zřízen z navrhované sem novostavby *přechod do Prašné brány*, který by původnímu stavu odpovídal a aby se na tento požadavek při úpravě regulace a při povolování stavby pamatovalo.

Schůze dne 18. května 1901.

K návrhu pana Dra L. Jeřábka doplňuje »Soupisná komise« svůj předešlý návrh ohledně úpravy *okolí Prašné brány* v ten způsob, že trvá na tom, aby *k vůli zachování pohledu na věž zůstalo náměstí před kostelem zachováno*, aby se novostavby stavěly pokud možno *nejdále* od Prašné brány a aby se nepovolovala *větší* jich výška, než po *tří* patra.

Pan Dr. L. Jeřábek upozornil na styky »Soupisné komise« se »Společností přátel památek pařížských« a navrhnul, aby se z dotace »Soupisné komise« ukládala každoročně malá částka pro fond na vydávání *vlastních publikací*, které by se pak Společností pařížské zasílaly. — Pan Dr. Chytil však doporučil, aby »Soupisná komise« vydávala výroční zprávu, ve které by vedle vypsání činnosti komise byly i odborné články. »Soupisná komise« návrh tento schválila a do redakčního výboru

pro vydávání těchto zpráv zvolila pp.: Dra L. Jeřábka, Dra Chytila, Kříženeckého a Heraina. — Pan Dr. Podlípny upozornil na to, že je třeba, aby se měl ke zprávám těmito připojit vždy stručný úvod a přehled v jazyce francouzském. Návrh tento přikázán redakčnímu výboru.

Pan konservátor Herain podal zprávu o *kopání před kostelem »u Maltézů«* na Malé Straně, a to v místech mezi věžema a hlavní lodí. Pan stavitel Fiala viděl v nalezených zbytcích starý románský kostel, a domněnka tato ukázala se býti správnou. Na pravé straně vchodu nalezeny byly kamenné lezeny, které ukazují na rozměry bývalého kostela. Pod zemí nalezeny byly patky sloupů třílodního chrámu. Štítní zeď u vchodu je zakončením lodi a z ní šly apsidy. Od této zdi šlo sloupení, ve kterém se střídal kulatý sloup s osmihranným. Jest domněnka, že se najde ještě něco ve stěnách, a proto usneseno k návrhu pana Heraina, aby se na podzim odkryla ještě omítka.

Pan Dr. L. Jeřábek sděluje, že obec Pražská podala před časem protest proti zastavení *botanické zahrady na Smíchově*. Vzdor tomu však obec Smíchovská vyjednává o definitivní koupi zahrady k účelům zastavení. K návrhu pana Dra L. Jeřábka usneseno požádati radu městskou, aby smírným dohodnutím působila k tomu, aby aspoň *část zahrady* zůstala zachována.

Akad. malíř Karel Liebscher předložil skizzu *panoramatu města Prahy*. Pan konservátor Herain navrhoval, aby byl projekt posouzen z místa, odkud byl kreslen. Pan ob. st. Fr. A. Šubert připomíná, že se musí vedle umělecké stránky hleděti také k tomu, aby se historicky vystihl předmět, a žádá, aby bylo panorama pokud možno věrné a vzhledem k tomu navrhuje, aby se stanovil přesný den obrazu, který Praha poskytovala. Konečně usnesla se komise na tom, aby se předložená skizza v zásadě schválila, aby se stanovila určitá doba do konce roku 1901 a aby se k posouzení detailů sešla komise na místě, odkud byl pohled kreslen.

Pan konservátor Herain sdělil, že minulého roku byly odkryty *v domě* (býv. Bretfeldském) *čp. 240-III.* v Ostruhové ulici *pohledy na některé části Prahy* a navrhnul, aby se opatřily kopie těchto obrazů pro městské museum, což bylo schváleno.

Dále uvedl, že byl svého času nalezen v báni *ruského kostela* (sv. Mikuláše) spis a výkres starého tohoto kostela. K návrhu téhož usnesla se komise, aby byl výkres tento pro městské museum obkreslen.

Pan ředitel Jelínek praví, že pan rada Wiehl upozornil na fresku v radnici *ve Florencii*, která znázorňuje *pohled na Prahu*, a navrhuje, aby rada městská vymohla si obkreslení. Poněvadž pan konservátor Herain sdělil, že pan architekt Kříženecký pojedje do Itálie, usneseno, aby mu záležitost tato byla svěřena.

Projekty na úpravu Malé Strany svěřeny byly zvláštní komisi k prozkoumání, do kteréžto zvoleni byli pp. Dr. L. Jeřábek, Herain a Dr. Chytil.

Schůze dne 21. května 1901.

Za účelem prozkoumání detailů panoramatu města Prahy sešla se »Soupisná komise« na vyhlídce Petřínské, odkud je obraz kreslen. Komise shledala, že skizza odpovídá v podrobnostech skutečnosti až na to, že neobsahuje vzdálené pohoří na severu dosti znatelné. Pan Liebscher na tento pokyn zakreslil i toto pohoří, načež projevila komise svůj souhlas se schválením obrazu.

Schůze dne 26. října 1901.

Před projednáváním programu schůze věnoval pan předseda J. V. Novák vřelou vzpomínku *zesnulému sochaři Schnirchovi* a pravil, že zvěčnělý byl pýchou národa, výtečným archaeologem a velmi činným a horlivým členem »Soupisné komise«, která náhlým jeho úmrtím velikou ztrátu utrpěla. Členové komise projevíli povstáním čest památce zesnulého.

V příčině občasného *vydávání odborných publikací* přečteny byly návrhy redakčního výboru a usneseno, aby tento výbor vypracoval podrobný návrh, zejména aby uvažoval o potřebném nákladu, dříve než se příslušný celkový návrh radě městské ku schválení předloží.

Ohledně *fresky v radnici florentinské* bylo sděleno, že dle posudku pana měst. rady Brože je velmi sešlá, že se čistiti nedá a že ji není možno ani fotografovati. Následkem toho upustila komise od svého návrhu, aby freska tato byla obkreslována.

Pan arch. Kříženecký uvedl, že byli v Praze Dánové, aby oslavili památku *Tychona de Brahe*. Pan konservátor Herain k tomu podotýká, že zkoumal prameny a dovedil z nich, že majitelem Černínova paláce nebyl až do 16. století ani Curtius, ani Brahe. Dle jeho náhledu nenalezala se tedy hvězdárna v Černínských kasárnách. Podle toho nebylo by ani označení na desce na Novém Světě správné.

Pan arch. Kříženecký poukazuje k tomu, že věc tato je velmi důležitou a navrhuje, aby pan konservátor Herain pokračoval ve svém pátrání. —

Komise se usnesla, aby se stavební úřad při *fotografování domů* dohodnul dříve s panem arch. Kříženeckým nebo s panem Herainem o místě, odkud by se měl dům fotografovati.

K návrhu pana konservátora Heraina doporučila komise:

1. aby bylo *kalendarium orloje* na Staroměstské radnici nejméně jednou za rok čistěno a firnisováno;

2. aby bylo přihlíženo k tomu, aby veliké návěštní tabule nezakrývaly části krásných *průčelí* zajímavých budov, tak aby jejich detaily přišly k platnosti. V ohledu tom doporučuje se způsob připevňování písmen na drátěné síti.

3. Pan c. k. stav. rada Mach, jenž řídí ohledání a obstarávání práce v románské *basilice sv. Jiří na Hradčanech*, má starý stav chrámu za různých jeho přístaveb vyměřen a nález detailů románských a gotických snesen a k vydání této publikace do jisté míry připraven. Jest to největší archaeologický nález naší doby a zasluhoval by, aby byl se všemi detaily publikován. — »Soupisná komise«, uznávajíc veliký význam a obsáhlou cenu této památky, a hledíc k tomu, že úkolem jejím je rovněž měření a nanášení starých památek, navrhuje, aby pan navrhovatel vyjednával o vydání příslušné publikace.

4. *Orientační sloup* před Staroměstskou radnicí ukazuje dosud počet obyvatelstva a domů z r. 1896. Komise odporučuje, aby ve sloupu tom uveden byl výsledek sčítání obyvatelstva Prahy a předměstí z konce roku 1900.

5. *Orientační plány polohy Holešovic a Buben*, jež v této části města jsou vyvěšeny, postrádají komunikační síti elektrických drah s jejími stanicemi. Komise navrhuje, aby tyto plány byly v tomto smyslu doplněny.

Schůze dne 13. února 1902.

Pan předseda uvítav přítomné pány sdělil, že dříve svolati schůzi nehodlal, dokud posudek o plánech na úpravu Malé Strany nebude dokončen.

K záležitosti působiště *Tychona de Brahe* přihlásil se ke slovu pan prof. Dr. Čelakovský a sdělil, že mu bylo dáno prohlášení pana konservátora Heraina k vyjádření a doložil, že celá tato záležitost byla dle jeho přesvědčení nálezem pana městského rady V. Brože v knihách Pohořeleckých definitivně rozhodnuta.

Na to se komise ustavila takto:

K návrhu pana ob. st. Dra L. Jeřábka zvolen jednohlasně za předsedu pan rada J. V. Novák, za místopředsedu msgr. *Ferd. Lehner* a za jednatele pan ředitel *Jelínek*. Do užšího výboru zvoleni pp.: Herain, Kříženecký, Zeyer, Hilbert a Dr. Chytil.

Ohledně *plánů na úpravu Malé Strany* sdělil pan ob. st. Dr. L. Jeřábek, že komise, již uloženo bylo prozkoumání těchto plánů, vypracovala v osmnácti schůzích elaborát, který je nyní již úplně dokončen. K návrhu pana měst. rady V. Brože zvolen pan Dr. L. Jeřábek za *referenta*, který »Soupisné komisi« podá v době co možná nejkratší zprávu.

Pan měst. rada V. Brož sděluje, že jest toho domnění, že se ve valech Hradčanských nalézají ještě zbytky *domu Curtiova* a navrhnul, aby byly odkryty, zaměřeny a ofotografovány. Návrh tento byl schválen.

Pan arch. Martin připomíná, že dvě záležitosti zajímají značnou měrou nyní celou Prahu a to: úprava *okolí Prašné brány* a *vedení elektrické přes Karlův most*. V otázce první zdá se, že dobrozdáním pp. prof. Kouly a arch. Sakaře nedávno radě městské podaným bylo zájmu o tuto starobyloú památku aspoň z části vyhověno.

Pokud se však týče otázky druhé, jest toho nutná potřeba, aby se »Soupisná komise« *proti elektrickému vedení přes Karlův most ohradila*. — Pan Dr. L. Jeřábek sděluje, že klub »Za starou Prahu« zažádal již o to, aby záležitost ta stala se předmětem jednání sboru obecních starších. — Sekretář Dr. Herman vysvětlil, že se právě v poslední době konala vodopravní komise na opravu pilířů Karlova mostu, při které bylo poukázáno na to, že po celou dobu práce nebude možno připustiti těžkou vozbu přes most a tím také snad zřízení elektrické dráhy bude oddáleno.

Po delší debatě, již se účastnili pp. Dr. L. Jeřábek, prof. Klouček, arch. Martin, předseda J. V. Novák, arch. Zeyer a prof. Dr. Čelakovský, usneseno, aby užší výbor vypracoval »pamětní spis«, který by byl pak podán přímo praesidiu.

K návrhu pana Dra L. Jeřábka schváleno, aby byly *fresky v kostele sv. Apolináře* šetrně a účelně opraveny.

K návrhu pana měst. rady Brože doporučuje komise, aby rada městská zakročila ve příčině *opravy kostela Loretanského* na Hradčanech, který již po dlouhou řadu let nebyl opravován, čímž zejména stavitelské památky přicházejí ku zkáze.

Schůze dne 22. května 1902.

Předsedající místopředseda msgr. Ferdinand Lehner věnoval čestnou vzpomínku *zesnulému faráři dp. Eckertovi*, jenž v »Soupisné komisi« byl velmi činným a přítomní pánové vzdali povstáním čest jeho památce.

Ke stati o zjištění *bydliště* a působiště *Tychona de Brahe* přihlásil se pan ob. st. Herain a vysvětlil své náhledy, jež na základě konaného pátrání vrcholily v tom, že se místo to na místě nynějších kasáren Černínských *nenacházelo*. — Pan prof. Dr. Čelakovský k tomu podotknul, že se místo to neoznačilo přesně v kasárnách, nýbrž pouze blízko nich. — Pan měst. rada V. Brož doufá, že se nyní na základě nálezu v zápisech knih Pohořeleckých celá věc důkladně objasní.

Ohledně *elektrického vedení přes Karlův most* sestavil »Užší výbor komise« ve schůzi své dne 8. března 1902. znění »pamětního spisu« takto:

»Komise pro soupis stavebních a uměleckých památek Pražských usnesla se v řádné své schůzi dne 13. února 1902 konané, znovu upozorniti slavnou radu král. hlavního města Prahy na okolnost, že z *estetických, historických i uměleckých důvodů, každý pokus zavéstí vrchní vedení elektrické* pro vozbu tramwayovou na starobylém *Karlovu mostě* je nepřipustný. — Zároveň pokládá komise za povinnost v čas upozorniti na to, že je žádoucí, aby kandelábry pro elektrické osvětlení nově na most projektované nerušily rázu mostu a hlavně jeho sousoší; jest pak bezpodmínečně nutno, aby výška kandelábrů těchto nepřesahovala výši dvou třetin soch a skupin mostu. — V každém případě však doporučuje se vypsání veřejného konkursu za účelem získání nákresu pro tyto kandelábry, jež k osvětlování elektrickému sloužiti mají.«

Znění tohoto spisu bylo dodatečně schváleno.

Memorandum svazu studentských spolků »Unie«, v němž ohražují se tyto proti elektrickému vedení přes Karlův most, vzato na vědomí.

K návrhu pp. Heraina, Dra Chytila a prof. Liebschera usneseno, aby *fresky v kostele sv. Apolináře* ponechány byly v dosavadním stavu.

Vzhledem k důležitosti *evidence fresek* v Praze vůbec, zvolena byla zvláštní komise sestávající z pp.: msgr. Lehnera, Heraina, Hilberta a Dra Chytila, která bude míti fresky v patrnosti a v čas k jejich eventuální ochraně zakročiti.

Msgr. Ferd. Lehner daroval »Soupisné komisi« jeden výtisk svého díla: »*Codex Vyšehradský*« s doložením, že nebylo by k vydání jeho došlo, kdyby nebylo »Soupisné komise«. Pan řed. Šubert tlumočil jménem komise nejvřelejší díky za tento dar, blahopřál mu k tomuto zdárnému výsledku a přál mnoho zdaru k další práci.

Na to přednášel pan Dr. L. Jeřábek o výsledku činnosti komise pro zkoušení návrhů na *úpravu Malé Strany*. V obširném elaborátu popsány byly nejprve všechny návrhy a na to následoval úsudek komise o jednotlivých částech. Zvláště upozornil pan referent na *úpravu ostrova Kampy*, na okolí kostela sv. Jana na Zábradlí, na okolí Zbrojnice, kostela sv. Máří Magdaleny, Mostecké věže, ulice Lužické, Oettingenova paláce a pobřeží vltavského.

Pan předseda J. V. Novák poukázal na velikou cenu tohoto elaborátu a vyslovil pánům, jež elaborát vypracovali, díky za jejich obětavou práci, což přítomní pánové souhlasem a povstáním provázeli.

Poněvadž však ku bližšímu posouzení této práce jest nezbytně nutno, aby jednotliví členové tento elaborát prostudovali, usneseno, aby se »Soupisná komise« dříve na ničem neusnášela a aby byla zpráva »Užší komise« uveřejněna co nejdříve jako příloha »Věstníku Obecního«.

Pan městský rada V. Brož se dotazoval, bylo-li při úpravě Malé Strany pamatováno na *úpravu fortifikačních pozemků*. Pan Dr. L. Jeřábek vysvětlil, že otázka této úpravy nespádala do úkolu projektantů. — K návrhu pana předsedy J. V. Nováka usneseno, aby komise uvažovala o tom, nebylo-li by třeba při řešení regulace Malé Strany pomýšleti na *úpravu fortifikačních pozemků*.

Redakční výbor předložil detailní návrhy na vydávání »*Zpráv Soupisné komise*«. »Soupisná komise« majíc na zřeteli značný pokrok v těchto věcech v cizině a uznávajíc toho významnou potřebu, aby se za zasílané spisy podobného druhu obec Pražská dotýcným korporacím, zejména francouzským, revanžovala, a majíc na paměti důležitý úkol podobných publikací pro seznamování s kulturní vyspělostí národa našeho s cizinou — navrhuje slavné radě městské, aby vydávání »*Zpráv Soupisné komise* král. hlav. města Prahy« schválila a potřebnou dotaci do rozpočtu vřaditi dala.

K návrhu pana Dra L. Jeřábka schváleno, aby do návrhu na *úpravu Podskalí*, o kterém se má opětně jednati, pojata byla *úprava Vyšehradských hradeb*.

Schůze dne 27. září 1902.

Pan prof. Dr. Čelakovský poukázal na to, že by se pro *archív Soupisné komise* dala snad získati místnost v přízemí radnice Staroměstské. Pan Dr. L. Jeřábek k tomu uvádí, že »*Klub Za starou Prahu*« podal radě městské žádost za zřízení *stavebního archivu* a že by se otázka archivu komise mohla s touto spojití. Po delší debatě usneseno, aby pp. Dr. Jeřábek a Herain vyhledali vhodné místnosti.

Doporučeno radě městské, aby »*Klub Za starou Prahu*« byl v komisi zastoupen a aby jmenování pana Lad. Čupra delegátem Klubu bylo schváleno.

Poněvadž pan Karel Liebscher v brzku dokončí své »*Panorama Prahy*«, navrhuje komise, aby byla příslušná částka na zaplacení honoráře zařaděna do rozpočtu.

Pro pátrání v *kostele Panny Marie Sněžné* uložena částka 400 korun a na pátrání *po bydlišti Tychona de Brahe* uloženo 500 korun

V rozhovoru o návrhu tomto poukázáno na okolnost, že nynější subvence 5000 korun, blahovolností slavné rady městské ve prospěch tak významné a důležité věci každoročně povolovaná, nestačí. Výsledek úsilovné práce a činnosti Soupisné komise bude jednou neocenitelnou pomůckou studijní a sloužiti bude nejen vlastnímu prospěchu královské Prahy, ale i ku chloubě před *cizinou*, která v tomto směru velice pokročila a nás přímo svou prací vybízí, abychom s ní soutěžili. Aby tomuto úkolu Soupisná komise zdárně dostáti mohla, usneseno požádati radu městskou, aby roční subvenci na 8000 korun zvýšila.

Pan m. r. V. Brož předložil náčrtek dosud objevených *zbytků domnělého Curtiova domu*. Usneseno, aby se v dalším kopání pokračovalo a aby pak zvláštní komise učinila na místě samém popis nálezu pro věčnou paměť.

Pan Dr. L. Jeřábek sdělil, že »Užší výbor« vypracoval již také posudky o návrzích na *úpravu Starého města a dolejšího Nového města*. V důsledku toho odvolává se Soupisná komise výslovně na soupis domů, jež zachovány býti mají, před časem předložený, výslovně prohlašuje se již komise pro návrh pana arch. Sakaře, dle kterého má býti Dlouhá třída vyústěna do náměstí Staroměstského *u starého domu Laschova čp. 609-I.* takovým způsobem, že celek *uzavřeného* náměstí nebude porušen.

Pan konservátor Herain byl vyzván radou městskou, aby sepsal článek o *Libušině lázni* na Vyšehradě a dal tudíž tato místa na účet Soupisné komise o fotografování.

Pan arch. Kříženecký předložil výsledky dosavadního *měření starých památek*, a sice: 30 plánů, 150 skizz a fotografií budov i jednotlivých částí architektury. Komise při tom opět se přesvědčila, jak důležitým a bohatým bude sebraný tento materiál.

K návrhu pana Dra L. Jeřábka schváleno, aby se dbalo také na *zachování drobnějších památek*, jako mříží, soch i okras atd.

K návrhu pana m. r. Brože poukazuje komise k tomu, že má býti před každým bouráním domu vyrozuměn pan arch. Kříženecký, aby mohl v čas opatření po případě obkreslení té které památky. Zároveň bylo usneseno, aby se na účet Soupisné komise fotografovaly jen ty domy, o kterých se v tom směru vysloví buď pan konservátor Herain, nebo pan arch. Kříženecký.

Schůze dne 21. listopadu 1902.

Pan Dr. L. Jeřábek sdělil, že byla stará *mříž z malé kapličky* v Loretanské ulici odstraněna. K návrhu pana konservátora Heraina bylo usneseno, aby byl Zemský výbor král. Českého, jemuž kaple náleží, o tom vyrozuměn, že stará cenná mříž byla nahrazena novou méně cennou mříží.

Ohledně *místností pro stavební archiv* sdělil pan inženýr Hajský, že místnosti, jež by se byly mohly v domě na rohu ulice Valentinské a Platněřské upravit, byly určeny pro městskou knihovnu. Usneseno, aby stavební úřad prohlédl místnosti *přední* v témže domě.

Zpráva stavebního úřadu o tom, že *úprava hradeb Vyšehradských* má se řešiti samostatně, vzala komise na vědomí předpokládajíc, že práce stavebního úřadu v tomto směru bude podkladem *veřejného konkursu* a že bude vzat náležitý zřetel na získání *sadu* tam, kde hradby jsou vysoko nad údolím.

Dne 28. října 1902 svolána byla Soupisná komise na místo zbořeného domu čp. 117-IV., aby prohlédla objevené zbytky starého domu, o kterém se soudí, že jest to *dům Curtiův*. Pan m. r. Brož uvítal členy komise a vyložil celou historii domu, v němž obýval Tycho de Brahe, uvedl nález v knihách Pohořeleckých a ukázal nalezené zbytky domu. Komise prohlédla vykopávku, okolí i nalezené věci a usnesla se na tom, aby se to, co se našlo, náležitě popsalo tak, aby se mohly pak další dedukce vytvořiti. — Zpráva o této komisi vzata na vědomí.

K návrhu pana Dra L. Jeřábka usneseno žádati, aby Soupisná komise byla pozvána k jednání o *zachování kostela sv. Jana Na prádle*, jenž jest neobyčejně důležitým.

Pan Dr. L. Jeřábek uvádí, že *»Klub Za starou Prahu«* žádal za zachování *kostela sv. Petra a Pavla* na Zderaze a navrhuje, aby se i Soupisná komise k této akci připojila. Návrh tento se schvaluje a usneseno, aby v této záležitosti učiněno bylo podání slavnému praesidiu rady městské, a opis tohoto podání aby zaslán byl *»Centrální komisi pro zachování památek«* ve Vídni. Zároveň žádáno, aby ke komisi, jež jednatí bude o přístavbě techniky, pozván byl zástupce Soupisné komise, a tím jmenován pan Dr. L. Jeřábek.

K návrhu pana Dra L. Jeřábka usneseno, aby se komise ohradila proti projektované stavbě *dvou* neb *tří domů v Karlově ulici* s jednotnou fačadou a aby se trvalo na rozčlenění fačady.

K návrhu pana prof. Dra Čelakovského schváleno, aby se v almanachu na rok 1904 uveřejnila další stať o činnosti Soupisné komise. Článek tento napíše referent p. Dr. Herman.

Pan arch. rytíř Klenka tlumočil žádost *»Společnosti přátel starožitností českých«*, aby byla na vydání díla *»Staroměstský rynek«* povolena subvence. Soupisná komise postupuje tuto žádost slavné radě městské s vřelou přímluvou za vyhovění.

Schůze dne 27. ledna 1903.

K záležitosti o zachování *kostela sv. Petra a Pavla* podal pan Dr. L. Jeřábek vysvětlení o celém řízení, jež bylo zastaveno, a sdělil, že se bude asi konati komise nová. Usneseno požádati slavné praesidium, aby k této komisi pozvalo rovněž zástupce Soupisné komise, za kterého zvolen opět pan Dr. L. Jeřábek.

Pan Dr. Jeřábek připomíná, že se na všech stranách ztrácí celá řada *cenných a památných mříží* a navrhuje, aby stavební úřad a orgány stavebního dozoru na to přísně dohlíželi. K tomu uvádí pan arch. Hilbert, že jest jednou z příčin tohoto úkazu také snaha sbíratí všecko pro musea. Návrh pana Dra L. Jeřábka byl schválen.

Návrh stavebního úřadu na adaptování bytu v domě čp. 99-I. na rohu Valentinské a Platněřské ulice pro *stavební archiv* doporučuje se ku schválení.

Rada městská sdělila Soupisné komisi výsledek jednání o zachování *kostela sv. Jana Na prádle, sv. Vavřince a sv. Prokopa* na Malé Straně. Pan Dr. L. Jeřábek poukázal k tomu, že k této komisi *nebyl nikdo ze Soupisné komise pozván*, což stává se nyní takměř zpravidla. — Pan arch. Martin pochybuje o tom, že by obnosy *odhadní* při komisi uvedené byly správné, poněvadž byl asi kapitalisován *hrubý výnos*. — Pan Dr. Chytil upozorňuje na to, že zachování kostela sv. Jana jest nesmírně důležité nejen vzhledem k jeho historické ceně a malebnosti jeho okolí, ale zvláště proto, že jest místo to *rozhraním* mezi Malou Stranou a Smíchovem. Jakmile tato památka padne, stane se nyní ještě svérázná Malá Strana i v této části novým Smíchovem. — Pan vládní rada rytíř Tomek praví, že, posuzuje-li se cena objektu, nehledí se zpravidla *na dobu, ze které tento pochází. Jedná-li se o památku z 12. a 13. století, dostí na tom, že je tu důkaz, že se tehda tak a tak stavělo. Už k vůli tomu dlužno takový objekt zachovati, že je tak starý. A mezi takové památky právě náleží kostel sv. Jana Na prádle a jeho cena zvyšuje se i tím, že náležel slavnému Všehrdovi.* — Pan Dr. L. Jeřábek uvádí, že socialní komise bude potřebovati pro různé své účely místa a že by se v tomto případě mohlo na využitkování budovy při kostele upozorniti. Navrhuje, aby bylo podáno praesidiu rady městské zvláštní memorandum o zachování kostela sv. Jana Na prádle, kterýžto návrh byl jednohlasně přijat a vypracováním memoranda pověřen pan Dr. L. Jeřábek.

K návrhu pana Dra L. Jeřábka usneseno, aby se podalo slavnému praesidiu memorandum za tím účelem, aby *ke všem komissím, kde jedná se o zájem starobylých památek, pozván byl zástupce Soupisné komise*. Vypracování tohoto pamětního spisu svěřeno rovněž panu navrhovateli.

Návrhy redakčního výboru: aby redaktory »Zpráv Soupisné komise« byli pp. Dr. L. Jeřábek a Dr. Chytil, a aby vzhledem k důležitosti a obsáhlé nyní akci byli členové Soupisné komise voleni místo na jeden rok na tři léta, byly schváleny.

Přípis rady městské o tom, že bude ke komissím na úpravy kostelů zvatí Soupisnou komisi, vzat na vědomí. Zároveň usneseno, aby bylo zvoleno pět členů komise, ze kterých by se mělo jednomu pozvání dodat, a zvoleni pp.: Jan Herain Kamil Hilbert, Rudolf Kříženecký, Josef Martin a Dr. Jeřábek.

K návrhu pana Dra Jeřábka usneseno, aby Soupisná komise projevila svůj souhlas s návrhem na zřízení komise regulační »Klubem Za starou Prahu« a jinými spolky navržené, jejímž úkolem jest starati se o estetickou úpravu i nových čtvrtí a předměstí, a aby bylo žádáno, aby při tom byla Soupisná komise respektována.

K návrhu pana Dra L. Jeřábka usneseno, aby byl přípisem projeven souhlas se záchrannou akcí ohledně *Bruské brány* a budíž při tom projeveno přání, aby se o zbourání tohoto objektu dříve nejednalo, dokud celkový plán regulační schválen nebude.

Schůze dne 21. března 1903.

V užším výboru Soupisné komise navrhnul pan vládní rada rytíř Tomek, aby se komise ohradila proti změně názvu Vodičkovy ulice. V delší debatě bylo na to poukázáno, že by se neměla *stará a obvyklá jména ulic a náměstí měniti*, jako se to stalo s náměstím Havlíčkovým, s ulicí Karoliny Světlé a s ulicí Nerudovou. Užší výbor navrhuje, aby se staré ulice ve svých názvech neměnily a *pokud se tak stalo, aby jim staré názvy byly vráceny*. Nové názvy mohou být přeneseny na ulice nové. Tyto návrhy užšího výboru byly schváleny.

Pan Dr. L. Jeřábek uvádí, že již v *elaborátu Užšího výboru komise*, v roce 1902 vypracovaném a předloženém bylo žádáno, aby t. zv. »Stará kolkovna« byla zachována. Upozorňuje dále, že budova ta by se dobře hodila pro řemeslnické dílny. V komisi asanační bylo však usneseno, aby se zbořila. »Soupisná komise« se tudíž usnesla znovu trvati na zachování »Staré kolkovny«.

Do této schůze dostavil se také pan arch. Balšánek, ježto byla Soupisná komise vyzvána, aby podala své dobrozdání o jednotlivých projektech regulace, jež se *starých památek na Malé Straně* dotýkají.

Pan architekt podal obšírný referát o návrzích regulačních a uvedl, že do návrhu na zachování pojal také objekty hradčanské, a to: čp. 171, 170, 169, 161, 160, 159, 155, 114, 110, 113, 112, 107, 99, 100, 176, 173, 181 a 70. Na to probral jednotlivé památky na Malé Straně a debata o jeho návrzích odročena do schůze příští.

Schůze dne 26. března, 4. dubna a 8. dubna 1903.

V těchto třech schůzích jednáno pouze o *regulaci Malé Strany*.

Na základě referátu panem architektem Balšánkem na schůzi Soupisné komise dne 21. března 1903 podaného, konány porady o jednotlivých památkách a učiněny tyto návrhy:

a) Za jednu z velice cenných památek považován *kostel sv. Jana Na prádle s přiléhajícím špitálem*. Kostel tento (původně sv. Jana Křtitele na Újezdě) připo-

míná se již r. 1142. R. 1588 udeřil do něho blesk a shodil cihelný krov, ale nezapálil. R. 1620 přeložen byl ke kostelu městský špitál malostranský, pro nějž r. 1661 byl vystavěn dům místo původní budovy, a to v nynější podobě s otevřenými pavlačemi. Při té příležitosti byl kostel opraven. Roku 1784 byl kostel i se špitálem zrušen a r. 1787 za 4700 zl. prodán. Kostel zachoval příkrou střechu, vysoký štít, v průčelí starý kříž a na střeše dva železné křížky. Jest jednou z nejstarších památek malostranských, ač jeho cena architektonická neodhaduje se vysoko. V té příčině však pozvedl pan vládní rada W. W. ryt. Tomek svého hlasu a poukázal k tomu, že při posuzování ceny toho kterého objektu nehledí se zpravidla na dobu, ze které pochází. Jedná-li se o památku z *12. a 13. století*, dosti na tom, že je tu důkaz o tom, jak se stavělo. A mezi takové památky patří i kostel sv. Jana Na prádle a cena jeho zvyšuje se i tím, že náležel slavnému Všehrdovi. — Komise prohlásila se tudíž *pro zachování* tohoto kostela i se špitálem a učinila návrh, aby se vyzvaly náboženské korporace, aby zachování umožnily. Špitál hodil by se dobře i *pro různé účely obecní*. Ulice v okolí měla by býti ponechána v šířce 8 metrů, poněvadž tato šířka dostačí. Zemský výbor mohl by býti požádán za subvenci na restaurování kostela. — V záležitosti zachování tohoto kostela podala Soupisná komise ještě zvláštní memorandum sl. radě městské.

b) Ohledně úpravy »*Zbrojnice*« prohlásila komise, že všechny předložené alternativy k celkovému zachování této budovy směřující jsou přijatelné. Sl. rada městská měla by jednati s vídeňskou »Centrální komisi« a vojenským erárem o způsobu úpravy a zejména o tom, dala-li by se tato budova získati *pro galerii českého umění*.

c) Na zachování *kostela sv. Vavřince* komise *setrvala* a žádala, aby byl uvolněn a aby ho bylo *použito jako školního kostela pro blízké školy*.

d) Na zachování *kostela sv. Máří Magdaleny* komise *netrvala*. Proti tomuto stanovisku hlasovali pp.: Dr. L. Jeřábek a Dr. Chytil.

e) Navržený projekt při *kapli sv. Prokopa* byl schválen s přáním, aby byla kaple chována v evidenci a aby při eventuelním bourání byla bedlivě prohlédnuta.

f) Návrh regulace při *paláci Metternichově* čp. 510 byl schválen.

g) Při *paláci Nostitzově* doporučila komise zrušení uličky, zachování *jak zahrady Nostitzovy* tak i *sousední zahrady Chotkovy* a nenamítati ničeho proti upravení průchodu *palácem* Chotkovým.

h) Návrh na úpravu *ostrova Kampy a Čertovky* byl schválen s tím přáním, aby na severním cípu dovolovaly se pouze stavby *dělené, nevelké a nízké*, a aby malebné skupiny *stromů* v pravo od Karlova mostu byly zachovány, poněvadž k malebnému rázu těchto míst velmi podstatně přispívají.

i) Při jednání o *okolí kostela Maltézského* doporučila komise, aby *Velkopřevorské náměstí* zůstalo *neporušeno*, aby se pro pěší upravil průchod domem čis. pop. 484 a aby se v nádvoří obecního domu čp. 486 *upravil park*, po případě hřiště pro mládež.

j) Komise vyslovila se *pro zachování paláce Hrzanského*. Měl-li by býti přestavěn, žádala, aby se mohla o dotyčném návrhu vysloviti.

k) Předložený návrh na zastavění průlomu »*u Klíčů*« komise schválila a prohlásila se *pro vynechání loubí* v místě nynější uličky Karmelitské.

l) Ohledně upravení *komunikace kolem věže mostecké* nečinila komise zásadních námitek proti probourání věže v předpokladu, že detailní úprava bude součástí úpravy věže co celku.

m) Při *paláci Oettingenském* doporučeno bylo *pouze zřídit v levém přízemním traktu průchod pro pěší*.

n) Projektovaná komunikace z ulice Letenské přes obecní dvůr byla schválena s dodatkem, aby se *zahrada Taxisova v celosti zachovala*.

o) *Ohrada* na č. kat. 14. č. 421 měla by být regulována jen potud, pokud je toho pro ulici z ulice Letenské k náměstí Dražického navržené třeba. Místo domu č. p. 525 měla by se zřídit budova obecní se slušnou fačadou a s přiměřenou výškou. Rozhodně trvala komise na tom, aby *v těch místech nezastínily vysoké budovy pohled na Malou Stranu a na Hradčany*.

p) Komise žádala, aby nynější zahrada *Klárová ústavu slepých* byla zachována a pokud to bude možno i *kaple vzhledem k cenným její freskám*.

q) Návrh pana architekta Balšánka na úpravu *Loretanského náměstí* komise schválila i s návrhem p. Dra L. Jeřábka, aby *kaplička v ohradní zdi* jakož i »Salla Terrina« v ohradní zdi bývalé zahrady Černínského paláce byly zachovány.

r) Nezměněné zachování *Nerudovy ulice* bylo schváleno se žádostí, aby v případě změn jakýchkoli navrženého projektu dotázána byla Soupisná komise o dobrozdání.

Po skončené poradě vzdal p. arch. Balšánek díky Soupisné komisi za dobré zdání o jeho návrzích.

Příloha »Zpráv komise pro soupis stavebních, uměleckých a historických památek král. hlav. města Prahy«.

Ze schůzí »Soupisné komise«.

Referuje Dr. Fr. Herman.

Schůze dne 13. května 1903.

Komise zaujala rozhodné stanovisko proti tomu, aby se nedovolovalo *odstranování soch* s paláců a jiných památných a cenných budov, poněvadž taková změna musí být považována za změnu fačady, podléhající úřednímu schválení.

Městský úřad stavební sdělil, že zbytky *domu Curtiova* ve valech na jižní straně nové školní budovy čp. 224-IV. byly zaměřeny, ofotografovány a opět zasypány. Práce zemní konány za dozoru pana městského radního V. Brože.

Klub strany státoprávní pro král. České žádal, aby rada městská soustavně dala označovat historická místa král. hlav. města Prahy a v první řadě aby na budově *radnice Staroměstské*, a to nad vrátky, kudy vycházeli odsouzení mučenníci Bělohorští k popravišti dne 21. června 1621., zřídila velkou, důstojnou *pamětní desku*, na níž by bylo vyryto všech 27 jmen odsouzených, spolu s datem a označením děje. Debaty o této otázce účastnili se pp. J. V. Novák, J. Herain, Dr. Teige, V. Brož, F. A. Šubrt a Rud. Kříženecký, a bylo pak usneseno doporučit městské radě, aby taková deska byla na radnici umístěna a aby se místo popraviště označilo zvláštním kamenem ve dlažbě Staroměstského náměstí. Výkres této desky vyžádala si komise ku prozkoumání.

Při té příležitosti navrhl *pan F. A. Šubrt*, aby se postupně označovaly i *jiné budovy* případnými *deskami*, pokud je k budovám těm připoutána nějaká událost historická, a aby se takové desky dávaly i na budovy nové. Dále žádal, aby byl Soupisné komisi předložen nákras předláždění Staroměstského náměstí, ke kterému má v nejbližší době dojít.

Návrhy tyto byly schváleny a doporučeno městské radě jednohlasně, aby veškeré nápisy a desky na budovách byly jen české.

Pan Dr. Jeřábek vypracoval memorandum, ve kterém upozorňuje se praesidium městské rady na to, že »po celou řadu let horlivé a snaživé působnosti Soupisné komise nestalo se opatření, aby člen její — jako takový — povolán byl do některé z porot, jež rozhodovaly o úkolech, projektech a otázkách, jichž provedení spadá také do působnosti Soupisné komise. Rovněž nejsou zváni zástupci komise *ke komisím*, při kterých se jedná často o definitivní osudy jednotlivých starých a uměleckých památek. Vzhledem k tomu žádá uctivě Soupisná komise obecní praesidium, aby na příště učinilo opatření, aby vedle c. k. konservatora zván byl k porotám i k jednotlivým komisím jeden nebo dva zástupci Soupisné komise.« — Znění

této petice bylo schváleno a usneseno, aby ji pp. msgr. Ferd. Lehner a V. Brož osobně panu starostovi odevzdali.

Sdělení pana prof. Kříženeckého o tom, že se právě měří *kostel sv. Kajetána*, *kostel u Křížovníků* a že se snad bude měřiti také *kostel Uršulinský*, vzato s potěšením na vědomí.

K návrhu *pana J. Heraina* bylo usneseno požádati obec Smíchovskou, aby *portál z letohrádku bývalé »Kartounky«* dala umístiti jako vedlejší vchod v ohradní zdi při ulici, aby tak spíše přišel k platnosti.

Dále upozornil pan J. Herain na to, že by se u příležitosti zadávání *cestovních stipendií* pro architekty mělo jedno stipendium věnovati na vyměření letohrádku v Troji. *Pan arch. Martin* k tomu připomíná, že je pro architekty mnoho příležitostí vzdělati se v samotné Praze, a že by bylo záhodno věnovati jedno stipendium na poznání Prahy. — Po delší debatě bylo pak usneseno doporučiti radě městské, aby jedno stipendium věnovala na vyměření *letohrádku v Troji*, poněvadž jest jeho stavební stav v nebezpečí.

Schůze dne 13. června 1903.

Po schválení protokolu předešlé schůze povstal předseda pan cís. rada J. V. Novák a slovy vřelými a nadšenými vzpomenul oslavy *85tých narozenin pana vládního rady rytíře V. V. Tomka*. Přál mu ještě dlouhého věku a prosil ho, aby i na dále v Soupisné komisi působil. — Přítomní vyslechli projev tento stojíce a přijali jej s hlučnou pochvalou. — Pan vl. rada Tomek vřele děkoval za prokázanou mu pozornost a ubezpečil přítomné, že vždycky v komisi rád působil a že ji i příště dle sil svých podporovati bude.

Pan arch. Martin upozornil na projektované *novostavby v Celetné ulici a v ulici Karlově*. Oba domy mají obdržeti secesní fačadu, která se do rámce svého okolí nehodí. Proto navrhuje, aby se komise proti tomu ohradila, aby se nezdálo, že se tak stalo za jejího souhlasu. — *Pan Dr. Jeřábek* k tomu podotýká, že byla již podána radě městské žádost, aby fačadu secesní nepovolovala a mimo to aby při novostavbě v ulici Celetné výšku čtvrtého patra nepřipouštěla. — Na to byl návrh *pana arch. Martina* schválen.

Pan prof. Dr. Čelakovský zmiňuje se o usnesení ohledně *pamětních desek* a sděluje, že text desky pro Staroměstskou radnici jest již připraven a přimlouvá se za to, aby se dřívější usnesení o postupném označování pamětných budov provádělo. — *Pan ob. starší J. Herain* však žádá, aby i vedle desky jednající výhradně o radnici byla tam umístěna ještě deska se jmény popravených českých pánů. — Oba návrhy byly schváleny.

K návrhu *pana Dra Luboše Jeřábka* usneseno dožádati centrální komisi ve Vídni, aby dala ohledati *kostel sv. Petra a Pavla* na Zderaze, poněvadž by ho mohlo býti použito za *kostel garnisonní*.

V otázce úpravy *Novoměstské radnice* bylo schváleno, aby *pan konservator J. Herain* opatřil příslušné plány a fotografie, a aby je zaslal stavebnímu komitétu do Vídne s poukázáním na možnost restaurovati budovu ve starém slohu.

Pan předseda, cís. rada J. V. Novák, oznámil, že *pan Karel Liebscher* dokončil obraz *panoramatu Prahy*. — K návrhu *pana J. Heraina* schváleno, aby byl obraz opatřen tímto nápisem:

»Královské hlavní město Praha počátkem XX. století. Péčí a nákladem obce král. hlav. města Prahy a k návrhu Soupisné komise, při obci Pražské zřízené, provedl v letech 1900—1903 Karel Liebscher, akademický malíř.«

Na levé straně obrazu umístěn bude velký znak města Prahy a znaky jednotlivých měst budou umístěny v rámu. Zároveň doporučeno radě městské, aby byl rám proveden architektonicky, a aby byl *pan architekt Fanta* požádán, aby zhotovil návrh tohoto rámu.

Vzhledem k tomu, že je nutno zachovati *pohled na dosavadní stav Malé Strany a Hradčan*, navrhuje *pan obecní starší J. Herain*, aby Soupisná komise byla zmocněna takový obraz objednat, a aby za tím účelem zařaděna byla do rozpočtu na rok 1904 částka 4000 korun.

Schůze dne 29. října 1903.

Pan konservator J. Herain sděluje, že mu bylo ohledně *rekonstrukce Novoměstské radnice* sděleno, že návrh *pana arch. Balšánka* nebude možno provést. K návrhu *pana Dra Jeřábka* usneseno, aby byly opětně dožádány c. k. místodržitelství i centrální komise ve Vídni za provedení rekonstrukce starého stavu.

Pan Dr. Jeřábek upozorňuje na to, že má býti *stará kolkovna* vyklizena a snad brzy zbořena. K návrhu téhož usneseno, aby budovu tu prohlédl užší výbor Soupisné komise a aby návrhy jeho předloženy byly radě městské.

Pan Dr. Jeřábek sdělil, že se dle zpráv denních listů má opravovati budova *Černínských kasáren*, a žádal, aby oprava tato byla důstojná. K návrhu *pana J. Heraina* usneseno navrhnouti, aby ke komisi, která o opravě této jednatí bude, pozván byl také c. k. konservator.

Pan Dr. Jeřábek oznámil, že se mnoho pamětných *obrazů z kostelů* prodává různým lidem, kteří s obrazy pak v cizině obchodují. Usneseno doporučiti záležitost tuto radě městské k pozornosti a vyrozuměti také c. k. místodržitelství.

Do komise pro Soupis *památek* král. hlav. města Prahy zvolen městskou radou za *pana stav. radu K. Vlčka* *pan Dr. Luboš Jeřábek*.

Za účelem projednání návrhu na zadání provedení *obrazu Malé Strany* zvolena zvláštní komise, sestávající z pp.: *arch. Klenky, K. Klusáčka a J. Heraina*.

Před delší dobou usnesla se rada městská na tom, aby do obecního rozpočtu zařaděna byla částka 2000 korun na *odměny architektům* za cenné fačady budov.

Soupisná komise připomíná tuto záležitost a upozorňuje zejména na budovy, které se staví na důležitých místech.

Pan předseda, cís. rada J. V. Novák, poukázal na to, že se práce Soupisné komise stále více rozšiřuje a že je třeba, aby byla dána komisi nějaká *místnost* k dispozici pro ukládání výkresů a archivu. Usneseno požádati radu městskou, aby do té doby, než bude místnost taková definitivně povolena, byla vykázána některá místnost aspoň prozatímně.

K návrhu *pana J. Heraina* schváleno, aby byl zakoupen *odlitek domovního znamení* z domu čp. 26 v Tomášské ulici na Malé Straně.

K návrhu *pana prof. Kříženeckého* schváleno, aby byly naměřeny zbytky *románského kostela*, který byl objeven na Vyšehradě.

Pan konservátor Herain sdělil, že pan stav. rada Soukup má plán místa, kde leží *socha sv. Františka* z mostu Karlova v řece. Usneseno požádati pana stavebního radu, aby plán ten dal Soupisné komisi pro případ, kdyby bylo přece někdy překročeno k vytažení sochy.

Pan arch. ryt. Klenka se nabídl, že zhotoví návrh *desky*, určené pro *Staroměstskou radnici*.

K návrhu *pana Dra Chytila* usneseno dbáti toho, aby při uměleckých a významnějších *façádách* nebyla požadována světlá barva nátěru, protože se k docílení toho osekávají okrasa a sochy.

Schůze dne 19. prosince 1903.

K návrhu *pana Dra Jeřábka* usneseno, aby byla k panu starostovi vyslána zvláštní deputace, která by žádala ještě v poslední chvíli za zachování *staré kolkovny*. Budovu tuto prohlédl užší výbor dne 31. října 1909 a podal následující posudek:

Façáda domu jest velice pěkná a zvláště cenným jest balkon nad dvojím vchodem, nad kterým umístěna jest bohatá kovová mříž. Dále jest pozoruhodna attika s členěnou mansardou a zvláště vyniká pěkná věž.

Vnitřek traktu při Dlouhé třídě má neobyčejně rozsáhlé místnosti, hodící se bez adaptace k různým účelům, zejména pro velké úřadovny, posluchárny atd. — Schody jsou vesměs klenuté a v přízemí jsou klenby oválové. Průjezd i chodby vykazují vzornou práci zednickou.

Zvláštní ozdobou je gotický arkýř mezi dvěma oblouky ve dvoře. Zachován je z něho celý podnož polygonální a profilovaný oblouk v hlavní zdi při vstupu do prvního patra.

Užší výbor proto činil návrh, aby budova tato byla zachována až na část při zadní uličce, na jejíž zachování netrval.

Do deputace zvoleni pp. msgr. Ferd. Lehner, měst. radní Čupr a Dr. Jeřábek. Deputaci uvede pan předseda Soupisné komise.

Pan Dr. Jeřábek referoval o výsledku komise na přestavbu *Novoměstské radnice* a žádal, aby se naléhalo na to, aby projektovaným schodištěm nebyl rozrušen vnitřní starý stav. K návrhu *pana Dra Chytila* bylo usneseno, požádati pana stav. radu Wiehla, aby předložil takový návrh i se skizzou, jaký činil při komisi stavební.

K návrhu *pana Dra Jeřábka* usneseno doporučení městské radě, aby nařídila *zinventarisování* veškerých památek v kostelích a ve skladištích.

K návrhu téhož doporučila komise, aby bylo ještě jednou dopsáno c. k. místo držitelství o zachování *kostela sv. Petra a Pavla* na Zderaze.

Schůze dne 3. února 1904.

Pan Dr. Jeřábek sděluje, že deputace zvolená v poslední schůzi byla u pana starosty a žádala za zachování *»kolkovny«*. Pan starosta slíbil, že záležitost tu dá

do schůze obecních starších a že si vyžádá ještě dobrozdání pana arch. Sakaře. — Pan předseda navrhnul, aby se vydal cirkulář všem členům sboru obecních starších, aby byli o věci náležitě informováni. Návrh tento schválen a pan Dr. Jeřábek požádán, aby cirkulář vypracoval. Korporace, jež své zástupce do Soupisné komise vysílají, budou požádány, aby oběžník spolu podepsaly.

Pan předseda při té příležitosti poděkoval panu Dru Jeřábkovi za jeho neobyčejnou horlivost, s jakou pro zachování starých památek pracuje, a za všeobecného souhlasu doložil, že Soupisná komise může býti na činnost pana Dra Jeřábka hrda.

K návrhu *pana Dra Jeřábka* bylo usneseno požádati radu městskou, aby dala Soupisné komisi *plán polohy Starého Města* k posouzení.

Pan konservátor J. Herain sděluje usnesení komise pro zhotovení *panoramatu Malé Strany*, dle kterého má býti obraz malován z vodárenské budovy u Staroměstských mlýnů a sice z lešení, jež by se upevnilo u okna na štítu. Dále navrhuje komise, aby byl obraz barevný, k jehož korektuře a revisi by sloužila celková fotografie. — Pan Dr. Podlípny upozornil na to, že by mělo býti ono místo, ze kterého bude pohled malován, každému přístupné, ježto jinak bude mítí divák jiný dojem. Snad by se vůbec neměl zhotoviti obraz v jednom celku, protože pak bude více umělý, než přirozený. — K tomu připomíná pan Klusáček, že to má býti obraz informativní pro budoucnost a nikoli pro přítomnost. — Pan prof. Kříženecký uznává, že důvody panem Drem Podlípny uvedené, jsou závažné; ale jedná se o to, aby Praha měla obraz Malé Strany v celku a proto jinak to upravití nelze. Navrhuje však, aby se dříve dala zhotoviti velká fotografie a pak teprve aby se jednalo o způsobu provedení obrazu a o malíři. — Pan architekt Martin se přimlouvá za to, aby byl malíř přítomen už při zhotovení fotografie a zejména při stanovení místa, z kterého se bude fotografovatí a malovatí. — Pan konservátor J. Herain navrhuje, aby se napřed pohled ofotografoval a dle toho se pak rozhodlo, má-li býti proveden v malbě. — Konečně bylo usneseno, aby byla zhotovena nejprve celková fotografie.

K návrhu *pana Dra Jeřábka* doporučuje komise, aby se za přítomnosti zástupců Svatoboru, obce Košířské a komise patronátní sepsaly *památky* umělecky cenné a památné, které se nalézají na hřbitově Košířském.

Pan Dr. Jeřábek upozorňuje na zachování *pavillonu Dienzenhofera na Smíchově* (na nábřeží) a na navigační plány, podle kterých bude tvárnost změněna. Za účelem bližší informace budou v obou případech dožádány plány.

Schůze 20. května 1904.

Pan Dr. Jeřábek zmiňuje se o projektech navigačních a navrhuje, aby se trvalo na zachování *vodárenské věže* Smíchovské. Návrh ten schválen.

K návrhu *pana Dra Chytila* usneseno podati dotaz ohledně otázky úplného zastavění průlomu *»u Klíčů«* na Malé Straně a rozšíření malé Karmelitské uličky. Bude-li se jednati o změnu původního návrhu, žádá Soupisná komise, aby jí tato změna byla dodána k posouzení. Při tom komise připomíná, že má obavu, že by rozšíření uličky Karmelitské a přeložení tramwayového spojení do této ulice mohlo vésti ku snaze po odstranění zajímavé skupiny domů před kostelem sv. Mikuláše

a to proto, že by elektrická dráha musela jeti na Malostranské náměstí velkou zatáčkou, což dle pravidel železničních při stanici není přípustno.

K návrhu *pana Dra Jeřábka* učinila Soupisná komise praesidii rady městské toto podání: »Vzhledem k tomu, že se musí v nejbližší době přikročiti k luštění výšky rovinné a stavebních čar v okolí *Staronové školy* (synagogy) v assanaci, dovoluje si Soupisná komise připomenouti znovu svá promemoria, která v téže věci podala u příležitosti posuzování konkurenčních plánů na úpravu Starého Města roku 1901, a žádá, aby mimo to přihlédnuto bylo k návrhům bývalé umělecké komise v tomto směru podaným, zejména v otázce snížení výšky rovinné.

K návrhu *pana konservatora J. Heraina* doporučuje komise, aby bylo v čas pamatováno na to, aby *niveau ulice Platnéřské* přes Mariánské náměstí k Husově třídě bylo přiměřeně sníženo, než jak bylo dosud projektováno, tak aby palác Clam-Gallase neztratil značnou část soklu. Rovněž byly by tím poškozeny domy v Husově třídě, poněvadž by byly prahy jejich utopeny. Bude-li kanalisace dešťových vod vysoko položena, nedostane se voda z řeky do ulic a pak bude zbytečno na tolik rovinnou výšku zvyšovati.

Usneseno, aby se provedl *soupis památných a cenných domů na Novém Městě a na Vyšehradě*. Soupis ten ochotně provedou pp. Dr. Jeřábek a Dr. Chytil.

Dále usneseno opětovati žádost za vypsání veřejného konkursu na *úpravu Vyšehradu* a jeho okolí.

Karlovská Jednota z lásky k bližnímu darovala obci Pražské *sousoší sv. Jana Křtitele*, které bylo ve dvoře domu čp. 1006-I. Jednotě vysloveny díky a sousoší nabídnuto městskému museu.

Soupisná komise rozhodla se trvati na zachování staré *kašny u ruského kostela* a navrhuje, aby bylo vyšetřeno, kam přišli kamenní delfini, kteří na kašně byli umístěni.

Pan stav. rada Soukup daroval plán místa, kde leží *socha sv. Františka* v řece. Dárci vysloveny díky.

Schváleno, aby byl předplacen jeden výtisk francouzského časopisu »*L'ami des monuments et des arts*« pro archiv Soupisné komise.

K návrhu *pana Dra Jeřábka* schváleno, aby se v čas zakročilo o zachránění *kaple sv. Maří Magdaleny* u občanské plovárny pod Letnou, jež má býti za účelem stavby nového mostu zakoupena a sbourána.

Pan Dr. Jeřábek vyličil celou historii akce, směřující k zachování starého stavu *Novoměstské radnice* a sdělil, že c. k. ministerstvo nepřistoupilo na obnovení staré fačády, poněvadž by prý tím trpěla jednotnost průčelí celé soudní budovy a poněvadž staré části nejsou hodnověrně zjištěny. Obec Pražská proti tomuto rozhodnutí nereurovala. Nyní se však objevily při otloukání omítky celé části a sice: krásný portál, sloupy, ostění, okna i původní lomenice a tím starý stav je zjištěn. — Po tomto sdělení usnesla se komise doporučiti městské radě, aby se rozhodně ohradila proti stanovisku centrální komise a aby zakročila u c. k. místodržitelství o zachování objeveného původního stavu.

Pan Dr. Jeřábek poukazuje na *dům čp. 268 na Malé Straně*, který byl prototypem renesančního domu a byl bez předchozího šetření sbourán, třeba že v pro-

jektu regulačního plánu měl býti zachován. Bourání to dělo se tak rychle, že bylo sotva možno dům tento naměřiti. — K tomu dokládá pan K. Klusáček, že pan arch. Balšánek žádal, aby se fačáda oklepala, nejsou-li pod ní sgrafita; to se však rovněž nestalo. — Pan inž. Zvěřina uvádí, že návrh na zachování tohoto domu technické komisi předložený, přijat býti nemohl, poněvadž by se rozdělení okenních os starého domu nedalo sloučiti s požadavky moderního vnitřku. — Konečně upozornil referent Dr. Herman na to, že sbourání domu čp. 268-III. bylo předmětem několika komisí magistrátních a že sbourání jeho nařízeno bylo hlavně z důvodů veřejné bezpečnosti. — Konečně usnesla se Soupisná komise na tom, aby bylo žádáno za reorganisasi městského úřadu stavebního v architektonickém oddělení.

Pan Dr. Jeřábek uvádí, že bylo vypsáno offertní řízení na *úpravu Staroměstské radnice* a podmínky změněny byly v tom směru, že neudrží pūdorys Malého náměstí a že má býti sbourán dům čp. 3 a 4-I. *Pan Dr. Jeřábek* žádá, aby se komise proti tomu ohradila a aby žádala za připuštění varianty, která by měla zření ku zachování pūdorysu i obou uvedených domů, ježto se komisi jedná hlavně o to, aby byl typický pūdorys náměstí zachován. Tentýž požadavek stanovil také Spolek architektů a inženýrů. — *Pan Dr. Chytil* dokládá, že při předešlém konkursu, kde byla ponechána volnost zachovati starý stav, podáno bylo více projektů, jež starý stav zachovávaly, než těch, které jej rušily. Nejedná se o to, aby bylo utvořeno něco nového, ale o to, aby byl nový projekt starému stavu přispůsoben. Nové věci mohou se prováděti jinde. Bylo by velice osudné, kdyby se mělo ze starých budov vykomponovati něco, co by budoucnost nerada přijímala. — Konečně prohlásila se komise jednomyslně, že trvá na tom, aby byl zachován pūdorys Malého náměstí a dům čp. 3 a 4-I. a že žádá, aby i ohledně ostatních domů připuštěna byla varianta, která by ji zachovávala. Zároveň schváleno, aby domy tyto byly vyměřeny a elaboráty konkurentům k dispozici dodány.

Pan Dr. Jeřábek poukazuje na *novostavbu u Prašné brány*, která svou fačádou hyzdí celé okolí. Komise ohraňuje se proti tomu, aby byly dovolovány takové fačády, které se k okolí svému nehodí, a žádala, aby na příště byl k tomu při schvalování stavebních plánů vzat náležitý zřetel.

Schůze dne 25. června 1904.

Pan Dr. Chytil sděluje, že byla svolána zvláštní komise na ohledání starého stavu *Novoměstské radnice*. Komise tato podala radě městské obšírné vysvětlení a rada městská na projevované náhledy přistoupila. *Pan konservator Herain* dokládá, že vzhledem k objeveným nálezům a se zřetelem k posudkům znalců prohlásila i centrální komise vídeňská, že nečiní proti restaurování starého stavu námitek. *Pan architekt Kamil Hilbert* praví, že se on a pan stav. rada Wiehl nabídl, že vypracují restaurační návrh. Jakmile bude jeden originál dohotoven, bude ofotografován a zašle se i do Vídně. Dále usneseno požádati pana starostu, aby v této záležitosti osobně intervenoval u pana místodržitele.

Pan Dr. Chytil lituje, že byl návrh komise v předešlé schůzi ohledně *úpravy Staroměstské radnice* učiněný, radou městskou zamítnut, poněvadž i podle prvního konkursu nejlepší projekty domy čp. 3 a 4-I. zachovávaly. — *Pan architekt Hilbert*

naopak tvrdí, že se práce značně stěžuje, jakmile se předepíše zachování staré budovy; neboť při zachování domů čp. 3 a 4-I. není možno nic provést, poněvadž se výšky pater nemohou k novostavbě upotřebiti.

Pan konservátor J. Herain konstatuje, že na domě čp. 268-III. nebyla žádná sgrafita nalezena.

Pan Dr. Chytil opět navrhuje, aby komise trvala na zachování *kaple sv. Maří Magdaleny* pod Letnou, kterážto kaple jest z r. 1635. Usneseno, aby komise kapli tuto prohlédla.

V zájmu zdárného postupu i kýženého výsledku práce doporučila komise radě městské, aby při důležitých otázkách svolány byly společné porady komise technické a soupisné.

K návrhu *pana Dra Jeřábka* usneseno urgovati vyzdvížení *soch z kamenného mostu Karlova*, jež spadly do Vltavy.

Schůze dne 17. listopadu 1904.

Pan Karel Liebscher žádal, aby mu bylo dáno právo reprodukce *panoramatu Prahy*, jež pro obec Pražskou zhotovil. Podle původního ujednání s p. Liebschierem mělo býti panorama odevzdáno obci Pražské s právem reprodukčním pro heliogram. Autorské právo ohledně všech jiných způsobů reprodukce zůstalo mu vyhrazeno. V tom smyslu bude panu žadateli vydáno vyřízení.

Městská rada usnesla se ve schůzi dne 17. června 1904 na tom, aby východní část usedlosti »*Rokosky*« čp. 93-VIII., obcí Pražskou zakoupené, rezervována byla na staveniště pro novou budovu Pražské vychovatelny v Libni. Při té příležitosti navrhl *pan měst. radní L. Čupr*, aby zámeček na »*Rokosce*« byl jako starobylá památka zachován a aby pohled na něj zůstal neporušen. Podle dobrozdání pana konservátora J. Heraina je budova »*Rokosky*« asi z let 1740—1760. Vinice i letohrádek nese jméno staroměstského měšťana Rokosa. Vzhledem k tomu, že většina starých viničních letohrádků v okolí Prahy zmizela, prohlásila Soupisná komise, že doporučuje, aby byla »*Rokoska*« zachována, opravena a přiměřeně upotřebena a aby pro novou vychovatelnu vykázano bylo místo pod jižní stranou letohrádku, kde terrain je pro stavbu nejpříznivější.

Pan konservátor J. Herain podal zprávu o jednání komise pro *panoramatu Malé Strany*. K jednání tomu byl pozván pan Dr. Husník, který obstaral a předložil rozpočet na snímek celého obrazu z Berlína. Přijetí obrazu stalo by se na plátně 80 cm širokém a 5 až 6 m dlouhém, v barvě sepíové, která po přemalování nepronikne. Náklad rozpočten i s původním snímkem na 1550 korun. — Komise rozpočet tento schválila a doporučila v zásadě provedení obrazu v olejomalbě. Lešení pro fotografování panoramatu zřízeno bude až na jaře a pak bude už ponecháno i pro malíře.

Komise doporučuje, aby byla podána žádost k okresnímu výboru na Smíchově a k zemskému výboru za zachování starobylé *kaple na Kajetánce* v Břevnově.

Vzato na vědomí, že hlavice *sloupu P. Marie* před Týnem byla 15. září 1904 sejmuta a do lapidaria městského musea odevzdána.

Na to rokováno o návrhu *pamětní desky pro Staroměstskou radnici*. Pan konservátor J. Herain sdělil ve schůzi užšího výboru Soupisné komise dne 17. listo-

padu 1904, že městský archiv předložil návrh nápisu příliš rozsáhlý, takže deska projektována býti musila asi na 1.80 m šířky a 2.30 m výšky. Pan architekt Klenka zhotovil návrhy na úpravu desky, dle kterých má býti deska z černého mramoru s bronzovou ozdobou a se zlatým písmem. Podle návrhu pana prof. Dra Čelakovského měl míti obsah desky toto znění:

»Památná tato radnice vystavěna jest na místě domu, jež l. MCCCXXXVIII Volflin od Kamene obci Staroměstské prodal. Když při ní za císaře Karla IV. nádherná věž jest postavena a l. MCCCLXXXI v ní kaple vysvěcena, rozšiřována jest napotom přikupováním několika sousedních domů a při tom vyzdobena jest kolem l. MCCCCXC proslulým orlojem na věži radniční, jež mistr Hanuš z Hradce Králové byl pořídil. Po spojení čtyř měst Pražských v jedinou obec l. MDCCCLXXXIV došlo k nové přístavbě domů radničních, aby v nich mohly býti umístěny spojené úřady magistrátní a obecní. I dokončena jest l. MDCCCXLVIII přestavba radnice na východní straně a l. MDCCCLXXX zřízena jest nová zasedací síň pro sbor obecních starších v jižní její části. V obecním tomto domě po staletí byl střed veřejného života netoliko královského hlavního města, nýbrž i slavného království Českého, jehož Praha jest hlavou. Zde často rozhodováno o osudech města i země, zde slavní králové obnovovali druhy rady městské, zde odbyvaly se sjezdy městského stavu a i sněmy celého království; zde občané scházejíce se v porady pěstovali ctnosti občanské a ducha vlasteneckého. Zde l. MCCCCXX po vyhlášení kříže na Čechy uzavřena jest jednota na obranu kalicha a vlasti; zde l. MCCCLVIII zvolil sněm Jiřího z Poděbrad králem českým; zde na náměstí Staroměstském po bitvě na Bílé Hoře l. MDCXXI popraveni jsou direktori Čeští. Zde konečně l. MDCCCXVIII podařilo se obětavé snaze vlastenců Českých obnoviti samosprávu obce a tak položití základní kámen k rozkvětu města a k novému povznesení vlasti«.

K posudku užšího výboru prohlásil pan prof. Dr. Čelakovský, že dle jeho mínění nelze na obsahu tohoto návrhu mnoho měniti a přimlouval se za to, aby byla pamětní deska umístěna uvnitř radnice. — Naproti tomu hájil pan L. Herain náhled užšího výboru a poukázal k tomu, že jména popravených českých pánů uvedena budou na zvláštní desce, jež má býti umístěna na východní straně radnice. Zároveň projevil náhled, že by se navržená deska radniční dovnitř radnice nevešla. — Vzhledem k těmto odporujícím sobě názorům usneseno po skončené debatě ponechatí městské radě rozhodnutí.

Pan Dr. Jeřábek uvedl, že centrální komise zaujala nejnověji v otázce rekonstrukce *Novoměstské radnice* opět nepříznivé stanovisko k požadavku zachování starého stavu a žádal, aby se podnikly ještě všechny navržené kroky k obhájení návrhů pp. rady Wiehla a arch. Hilberta. — Pan architekt Martin praví, že by byl snad erár ochoten dotyčnou budovu prodati a že by se mělo tudíž uvážiti, neměla-li by se Novoměstská radnice vykoupiti. — Proti tomu uvádí pan K. Klusáček, že není povinností obce, aby vykoupením sprošfovala stát povinností, jejíž splnění tomuto v plné míře náleží. — Konečně doporučila komise, aby rada městská podala memorandum ministerstvu vnitra, ministru krajanovi a všem poslancům za město Prahu, v němž by bylo také poukázáno k tomu, že by bylo restaurování starého stavu možné, kdyby se netrvalo na přesídlení přestupkového soudu do nové budovy trestního soudu

ve Spálené ulici. Zároveň má být podáno ohrazení centrální komisi, o kterém se uradí komise, sestávající z pánů: Dra Jeřábka, Dra Chytila a Hilberta.

Redakční výbor jednal ve schůzích dne 15. září a 17. listopadu 1904 o předání prvního čísla »Zpráv Soupisné komise« do prodeje a stanovil cenu jednoho výtisku na 2 koruny. Příloha mapy plánu Malé Strany, pokud vybyla, prodávána bude v obálce separátně. Do druhého čísla zařazeny budou články: O regulaci Starého Města s mapou, o Královém domě, o kostele sv. Jana na Prádle a pokračování historie »Soupisné komise« a jednacích protokolů. — Ostatní články: O Novoměstské radnici, o staré Kolkovně a o nálezu pod kostelem u Křížovníků, ponechány do čísla třetího. — Návrhy redakčního výboru byly schváleny.

K návrhu pana Dra Jeřábka, doplněnému panem Drem J. Podlipným, prohlásila komise, že trvá na požadavku zastavení průlomu »u Klíčů« na Malé Straně a na zachování uličky Karmelitské dle návrhu pana architekta Balšánka technickou komisí schváleného a poukázala zejména na zachování výšek panem arch. Balšánkem navržených. Zároveň usneseno, aby byl vydán o tom oběžník všem pp. členům sboru obecních starších se žádostí, aby tyto požadavky podporovali.

Pan Dr. Jeřábek uvedl, že obec Pražská zakoupila za účelem stavby kanalizačního sběrače dům čp. 84-III. u Čertovky, aby jej sbourala. Komise navrhuje se zřetelem k důležitosti tohoto místa, ježto není známo, jakým způsobem by se zastavělo, aby dům tento bourán nebyl. —

Pan konservator J. Herain učinil tato sdělení:

U pana architekta M. Blechy našel řez Staroměstské radnice před její přestavbou a získal jej pro archiv.

Když se stavěla uliční stoka na Perštýně, nalezeny byly v hloubce 9·20 m na straně domu »u Medvídků« a v hloubce 9·50 m u paláce Šlikova základy příkopů a pilíře. Již dříve nalezeny byly také pilíře při bourání domu na Můstku a zachoval se výkres toho místa. —

Při opravě Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí bylo shledáno, že hlavice sloupu je velmi poškozena a proto musela být zhotovena nová. Stará hlavice byla fotografována.

V kapli sv. Rocha na Olšanech byly nalezeny staré fresky, jež byly zachovány a vyspraveny.

V domě čp. 178-I. objeven byl freskový obraz P. Marie Vítězné s bitvou na Bílé Hoře. Polír sám ze své iniciativy obraz tento sňal a majitel domu hodlá obraz umístiti na domě. Usneseno oběma poděkovati za tuto pozornost ke staré památce.

Při čistění stropu staré zasedací síně na Staroměstské radnici bylo pátráno po účelu řetězů stropní trámy objímajících a zjistilo se, že trámy jsou sice na koncích nahnilé, ale ještě dosti nosné. Poněvadž jsou však řetězy zapnuty do věšadla střechy, lze za to míti, že tam byly dány z důvodů technických.

Ve dvoře Libeňského zámku byla nalezena sgrafita, která jsou z doby před rokem 1600. Byla ofotografována a při projektované opravě zámku bude pátráno v omítce dále.

Sdělení tato vzata byla s potěšením na vědomí a k návrhu pana J. Heraina schváleno, aby byly detaily na kostelu sv. Mikuláše (ruském) na náklad Soupisné komise fotografovány.

Schůze 17. prosince 1904.

Po zahájení schůze přivítal pan předseda nového delegáta musea král. Českého, pana prof. Dra Zírta.

Pan Dr. Jeřábek sděluje, že se centrální komise Vídeňská skládá z lokálních činitelů vídeňských, kteří rozhodují o objektech, kterých nikdy sami neviděli. — Msgr. Ferd. Lehner k tomu připomíná, že se Krakovská akademie hned po svém zřízení odloučila od Vídně a referuje centrální komisi o věcech již hotových. — Pan Dr. Jeřábek navrhuje se zřetelem ke stanovisku, jaké zaujala centrální komise v otázce restaurace starého stavu Novoměstské radnice, aby byla rada městská požádána, aby dopsala akademii Krakovské a žádala ji za sdělení, jakým způsobem se emancipovala z područí centrální komise a jak je při ní služba ohledně zachování památek organizována. — Pan prof. Dr. Čelakovský navrhuje, aby se k tomuto dotazu připojil dotaz, není-li nějaká organizace u zemského výboru, která s Vídní o zachování památek vyjednává. — Komise uznávajíc i se stanoviska samosprávného, že záležitosti tyto vyřizovány býti mají v král. Českém, doporučila návrh pp. Dr. Jeřábka a prof. Dra Čelakovského ke schválení. —

Soupisné komisi předložen byl k vyjádření návrh, aby byl při obci Pražské zřízen nějaký zvláštní odbor, který by sledoval tytéž snahy, jako klub »Za starou Prahu«. Po delší debatě prohlásila komise, že nemůže zřízení takového odboru doporučiti, poněvadž je sama dle svého statutu takovým orgánem, který se o zachování starých památek radí a tlumočí přání všech i snahy, jež k tomuto cíli tíhnou. Komise jest ochotna kdykolí na přání rady městské dáti své dobré zdání, nebo k různým jednáním svého znalce vyslati. —

K návrhu pana Dra Jeřábka obnovila komise svou žádost, aby byla zvána i ke komisím na stavbu nových domů, jedná-li se o ulici nebo prostranství, jejichž starý ráz je dosud zachován. —

Pan Dr. Jeřábek navrhuje, aby bylo okolí villy Dienzenhoferovy již upraveno a aby byly znovu dány na straně ulice mříže dle vzoru mříže u kostela sv. Karla Boromejského u techniky. Komise doporučila návrh ten ke schválení.

Pan Dr. Jeřábek sděluje, že učinil návrh na zřízení meziměstské komise pro řešení otázek regulačních a estetických. K tomu připomíná pan inž. Zvěřina, že již dříve něco podobného navrhoval, poněvadž se nepřikládá náležité ceny oboru geometrickému. Jakýsi počátek učiněn s otázkou regulace Letné. — Pan Dr. Chytil přimlouvá se za to, aby z komise Soupisné vyšel popud k takové otázce už proto, že je v obcích předměstských mnoho starých památek uměleckých, jež by se měly chrániti. — Komise pak prohlašuje, že se přimlouvá za zřízení meziměstské komise regulační.

Pan Dr. Jeřábek poukázal k tomu, že osnova stavebního řádu nebude v dohledné době projednána, a navrhuje, aby rada městská žádala zemský výbor král. Českého, aby zemskému sněmu předložil ku schválení onu partii 12—14 paragrafů osnovy o zachování starých památek jako novelly ku nyní platnému stavebnímu řádu. — Po přimluvě pana prof. Dra Čelakovského byl tento návrh jednomyslně schválen.

Pan konservator J. Herain referoval o freskách a nálezích v klášteře a v kostele sv. Jiří na Hradčanech a navrhoval, aby nálezy tyto komise Soupisná prohlédla. Den k této prohlídce ustanoven bude v lednu 1905.

Schůze dne 14. února 1905.

K návrhu *pana vrch. ředitele V. Brože* doporučuje komise, aby bylo každé *bourání domu* včas oznámeno, aby se mohly pohledy na staré domy ofotografovati. Poněvadž se pak i mezi bouráním, nebo po sbourání domu často objeví zajímavé pohledy na zákoutí, nebo na ulice a skupiny staveb, požádán pan archivář J. Herain, aby tyto okolnosti měl v patrnosti a aby eventuelní fotografování řídil.

Užší výbor konal schůzi dne 30. ledna 1905, ve které poukázal znovu na své dobrozdání ohledně okolí *Staronové školy* a staré židovské radnice při posuzování konkurenčních projektů na úpravu Starého Města podanému a znovu žádal, aby byla úprava tohoto okolí řešena zvláštním konkursem.

Dále bylo sděleno užším výborem, že na domech č. p. 4-I. a »U dvojky« na Malém náměstí nalezena byla *sgrafita*, částečně i figurální. Užší výbor žádal, aby byl povolen náklad na prozatímní jejich ohledání zkusmo, aby se zjistilo, jsou-li i na ostatních částech domu *sgrafita*, a aby se práce ta děla pod dozorem členů Soupisné komise.

Užší výbor navrhuje, aby se obec Pražská opětne zasadila o to, aby byl *Dienzenhoferův pavillon* v botanické zahradě na Smíchově důstojně opraven a aby nebyl zasypán, ani do nábrežní zdi zachycen, nýbrž aby bylo nábreží vedeno poněkud dále od pavillonu a aby kolem tohoto zřízení byl park. Úprava tato je pro Prahu důležitou proto, že pavillon tvoří protějšek ulice Ječné a Resslovy.

Užší výbor žádal, aby byly zřízeny odlitky *sochy svatě Luitgardy a svatého Iva* na Karlově mostě a dále, aby pro letošní rok povolen byl náklad na zřízení aspoň dvou pomocných modelů pro sochy, jež před lety byly z ballustrády nad hlavní římsou na jižní straně kostela sv. Mikuláše na Malé Straně sejmuty.

Konečně vyslovil se užší výbor pro návrh *pana profesora J. Kouly* na zachování kaple *sv. Maří Magdaleny* na levém břehu Vltavy pod Letnou, jež bude stavbou nového mostu dotčena.

Veškeré tyto návrhy užšího výboru doporučila komise radě městské ku schválení.

Česká akademie žádala za další subvenci na vydávání soupisu Prahy; komise doporučila, aby rada městská povolila jistou částku buď jednou pro vždy, nebo subvencí roční, aby však také poukázala k tomu, že by i jiné korporace a osobnosti, o jejichž majitele se jedná, měly něčím přispěti.

Pan vrchní ředitel V. Brož uvedl, že bylo tvrzeno, že dům *Tychona de Brahe* stával na místě nynějších Černínských kasáren, nebo na místě budovy donucovací pracovny. Tvrzení to však bylo vyvráceno a jemu podařilo se naléztí právě v poslední době v Pohořeleckých knihách zápis, dle kterého opat Lohel dne 1. srpna 1593 potvrzuje Jakubu Kurtzovi zakoupení majetku pro dům, zahradu a »lusthaus«. Je naděje, že se najde ještě listina, dle které císař Rudolf objekty tyto zakoupil a Tychonu de Brahe daroval. — Sdělení to s povděkem vzato na vědomí.

Pan Dr. Jeřábek sděluje, že se konala komise za účelem vyhledání místa pro stavbu nového gymnasia, při které se pomýšlelo také na zbourání domu č. p. 476-III. »u sedmi čertů«. K návrhu jeho doporučila komise, aby dům tento bourán nebyl a aby byl buď pronajat, nebo aby se ho použilo k účelům kulturním nebo museálním.

Pan Dr. Jeřábek oznámil, že dole ve věži *Novoměstské radnice* byl pěkný zvon a v předsíni kaple staré obrazy. Komise žádá, aby se po těchto věcech pátralo a aby rada městská vyžádala dovolení, aby Soupisná komise směla prohlédnouti kapli a jiné památky v Novoměstské radnici.

K návrhu *p. vrch. ředitele V. Brože* upozorňuje komise na sešlý stav *Malostranské věže mostecké* a doporučuje, aby se pamatovalo na její opravu, dokud je ještě čas.

Dle návrhu *pana profesora Dra. Chytila* doporučuje komise, aby se při provádění rekonstrukce *kostela sv. Martina* pátralo po hrobkách vynikajících osobností, jež jsou v tomto kostele pochovány, a aby se pak zvěčnila jejich památka tím, že by se uvnitř kostela umístila deska nebo malý pomník. Komise zároveň žádá, aby jí byly plány na rekonstrukci kostela sv. Martina, jakož i plány na úpravu kostela sv. Václava na Zderaze, předloženy k nahlédnutí.

Schůze dne 25. května 1905.

Pan vrchní ředitel V. Brož předkládá půdorys *Curtiova domu*, jež našel v archivu kláštera Strahovského, a projevuje naději, že se mu podaří zjistiti i vinici t. zv. »Šafrancí« a zabírání pozemků strahovských fortifikacemi, od r. 1650 počínaje. Sdělení to přijato s potěšením na vědomí a pan předseda, cís. rada J. V. Novák, vyslovil panu vrch. řediteli V. Brožovi zvláštní díky za píli a pozornost, jakou otázce této věnuje.

K návrhu *pana Dra. Jeřábka* usneseno urgovati sdělení plánů na rekonstrukci *kostela sv. Václava* na Zderaze a žádati, aby s úpravou bylo co nejdříve započato.

Užší výbor konal dne 24. května 1905 schůzi a učinil tyto návrhy:

Původně bylo schváleno, aby se lešení pro zhotovení obrazu *panoramatu Malé Strany* zřídilo až na jaře, a to po svátku sv. Jana. Výbor navrhuje, aby se nyní lešení zřídilo a aby byl zároveň pan Husník upozorněn, aby nyní zodpověděl otázky ohledně trvanlivosti papíru, fotografické vrstvy, volby plátna či papíru, a aby se vyslovil o tom, co by se doporučovalo, zda olejomalba nebo akvarel. Dle této odpovědi by se pak rozhodlo o malíři.

Užší výbor navrhuje, aby byly odkryté fresky v kostele *sv. Jiří na Hradčanech* ofotografovány a obkresleny.

K návrhu *pana arch. Klenky z Vlastimilu* doporučuje užší výbor, aby se na zevnější úpravu *uličních hodin*, jež se mají rozvěšovati, opatřil od některého umělce návrh, aby hodiny snad vzhled ulic nerušily.

Návrhy tyto Soupisná komise schválila. — Rovněž schválen byl dodatečný návrh *pana Dra. Jeřábka*, aby byla vzata v úvahu *vhodná dekorace ulic*, ku př. květinová, a aby za tím účelem vyžádány byly zkušenosti od obce pařížské a bruselské.

Pan konservátor J. Herain sděluje, že bylo ve špaletách domu čp. 102-I. nalezeno 6 obrazů, zbytek to *kostela P. Marie na Louži*. Pan vrch. ředitel V. Brož k tomu dodává, že on první spozoroval, že je pod omítkou asi obraz. Zakázal ihned další kopání a oznámil to panu archiváři Herainovi. Přeje si, aby všichni členové Soupisné komise všímali si takových věcí a aby v čas potřebné kroky učinili.

Komise se usnesla na tom, aby byly veškeré *fotografie*, jež byly na účet její dotace zhotoveny a městskému museu odevzdány, odtud rekvírovány a do archivu vlastního dodány.

Pan Dr. Jeřábek žádal, aby byla pro sbírku kreseb a fotografií Soupisnou komisí sebraných vykázána — třeba jen dočasně — nějaká *místnost*, ku př. v domě »u sedmi čertů«, aby mohla býti sbírka tato přístupnou, ježto má veřejnost z ní čerpati poučení. Navrhoval pak, aby byla rada městská požádána, aby takové místnosti povolila. — Pan vrch. ředitel V. Brož upozornil na to, že dům »u sedmi čertů« se k účelu tomu nehodí, a projevil přání, aby se prozatím jen sbíralo, zejména, když nyní jedna památka za druhou mizí. — Komise pak doporučila návrh pana Dra. Jeřábka ku schválení a připojila návrh pana předsedy, aby pan archivář J. Herain byl požádán, aby sestavil řádný inventární seznam všech věcí Soupisné komisi náležejících, a konečně doporučila, aby bylo v příštím rozpočtu pamatováno ještě na jednu pomocnou sílu pro městský archiv stavební.

Komise schvalující návrh pana archiváře J. Heraina ohledně opatření *nástropních maleb v čp. 476-III.* (»u sedmi čertů«) vyslovila se opětně proti bourání tohoto domu, při čemž pan měst. radní Lad. Čupr podoitknul, že zakladatel Strakovské akademie projevil vzácný úmysl, vychovávat šlechtu v duchu českém, a již z toho důvodu mělo by se místo, kde žil a bydlel, zachovat.

Klub »Za starou Prahu« žádal, aby byl na *úpravu horního Nového Města a Vyšehradu* vypsán konkurs. Pan inž. Zvěřina prohlásil, že je návrh v zásadě dobrý, že však pro případ vypsání konkursu není pro to, aby definitivní vypracování plánu bylo svěřováno tomu, kdo obdrží cenu, nýbrž regulační kanceláři, která by měla dříve konati řádné porady a pak teprve plány zhotoviti a nikoli, jak se to nyní děje, že se vypracují plány a pak se teprve v dlouhé řadě porad opravují. — Komise vyslovila se pro vypsání veřejného konkursu.

Pan Dr. Jeřábek navrhuje, aby se rada městská vrátila při definitivním projektu *regulace Starého města* ke starým projektům, které podmínku zachování Malého náměstí zachovávaly. Jest možno radnici Staroměstskou rozšířiti na Linhartské náměstí a v zachovaných domech mohou býti umístěny podřízené kanceláře, se kterými strany do styku nepřicházejí. Jak se domy tyto dají slušně zrestaurovati, to ukázala výstava architektů a inženýrů. — Pan archivář J. Herain dokládá, že zachování dotyčných domů bude v odporu s půdorysem projektované radnice. — Pan inž. Zvěřina míní, že se to žádati může; ovšem, stavba radnice musí se řešiti jako celek a možná, že by se vhodnou kombinací dalo vyhověti oběma požadavkům. — Konečně byl návrh pana Dra. Jeřábka schválen. —

Schůze dne 17. října 1905.

Ke zprávě stavebního úřadu o požadovaných *místnostech* pro deponování kreseb, plánů a modelů Soupisné komise uvedl pan Dr. Chytil, že se jedná o řádné uložení těchto věcí za tím účelem, aby mohl každý a v každý čas do nich dle potřeby nahlédnouti. O výstavy by tu tak nešlo, poněvadž by se mohly pořádati odděleně. — *Pan Dr. Jeřábek* pravi, že není jistě všecko sebráno, co je na různých místech uloženo. Mnoho plánů, zejména konkurenčních, uloženo jest na různých místech a proto je třeba, aby se ukládaly ve stavebním archivu, hlavně pro technický dorost. — K návrhu *pana předsedy cí. rady J. V. Nováka* a *pana Dra. Jeřábka* usneseno upozorniti městskou radu na to, že se nejedná pouze o ukládání materialu, komisí Sou-

pisnou spracovaného a sebraného, nýbrž, že jde o zřízení příručního archivu pro úřady, o archiv musea stavebního vývoje a pak o uložení sbírky modelů z různých konkurencí atd. —

Při opětném jednání o zachování *starých domů na Malém náměstí* zdůraznil pan Dr. Jeřábek, že je povinností Soupisné komise starou konstelaci chrániti, poněvadž je stará budova milejší, než její kopie, a učinil návrh, aby komise na svém původním návrhu setrvala. — Pan architekt K. Hilbert prohlašuje, že s tímto návrhem souhlasiti nemůže, poněvadž ti činitelé, kteří uvedli soutěž na přístavbu radnice do proudu, chtěli postaviti budovu monumentální a ne kopii něčeho starého. — *Pan professor Dr. Chytil* připojil se k náhledu pana Dra. Jeřábka a vítal dobrozdání pana architekta Sakaře, jenž je aspoň pro zachování domu nárožního. — Konečně prohlásila komise většinou hlasů přítomných členů, že trvá na svém původním návrhu na zachování domů na Malém náměstí. —

Komise pro zřízení *panoramatu Malé Strany* obdržela nabídky několika akademických malířů a prohlásila, že je všecky uznává stejnoměrně za způsobilé obraz provésti. Obraz proveden býti má na zvětšené fotografii v barvách. Při hlasování o tom, komu by práce zadána býti měla, obdržel nejvíce hlasů pan Otto Bubeníček, který se nabídl, že zhotoví obraz za 2000 korun. — Poněvadž na přípravné práce bylo už nyní rozpočteno asi 2000 korun, žádá Soupisná komise radu městskou, aby původně schválený obnos 4000 korun zvýšila na 5000 korun. — Lešení na budově Staroměstské vodárny ponecháno bude na svém místě až do zhotovení obrazu, aby se náklad s odstraněním a znovuzřízením jeho spojený ušetřil. —

Aby se urychlila záležitost úpravy okolí *villy Dienzenhoferovy t. zv. Ameriky*, požádá pan předseda cí. rada J. V. Novák osobně pana stav. radu Vrat. Pasovského, jemuž byly plány k posouzení dodány, aby své návrhy co nejdříve předložil. —

Akademie věd v Krakově odpověděla k dotazu, jak je služba na zachování starých památek organizována, že se tamní archeologická komise obírá pouze vědeckou teorií. Přípis tento vzat na vědomí. — *Pan Dr. Jeřábek* při tom sdělil, že se jedná právě o *reorganizaci centrální komise* ve Vídni a je tudíž důležité, aby se zdejší odborné kruhy o této otázce vyslovily. Měli bychom se domáhati autonomisování této korporace, která bez vlastní autopsie rozhoduje o našich památkách. Dlužno trvati aspoň na tom, aby v Čechách zřízena byla samosprávná skupina. — K návrhu *msgr. Ferd. Lehnera* ustanovena byla zvláštní komise, která by takový návrh vypracovala, a zvolení do ní pp.: msgr. Lehner, J. Herain, Dr. Jeřábek a Dr. Chytil. —

Soupisné komisí bylo sděleno, že plány na rekonstrukci *kostela sv. Václava* byly již zhotoveny a centrální komisí dodány. —

Schůze dne 27. října 1905.

V příčině zadání malířské práce *panoramatu Malé Strany* usneseno, aby komise pro obraz tento zřízená vypracovala smlouvu, jež by se s panem Ottou Bubeníčkem uzavřela.

Pan archivář J. Herain učinil tato sdělení:

Od pana inž. Ot. Materny obdržel více než 50 fotografií budov, které byly sbourány, a jiných zajímavých pohledů.

Od pana oficiála Šebka z Libně obdržel asi 100 fotografií starého stavu některých částí *Libně* a částí povodní zatopených.

Od pana architekta J. Vericha, správce Rudolfiny, obdržel 5 fotografií budovy *Rudolfiny* mezi stavbou a má dostati ještě soupis prací, ze kterého bude patrné, kdo jednotlivé sochy dělal.

Stará grotta, již se říkalo »lázeň císaře Rudolfa« v Bubnech, byla zaměřena a plány i fotografie její současně pan archivář J. Herain předložil.

Na Zderaze vykopán byl základní kámen *kostela sv. Petra a Pavla*. Byl ofotografován a dodán do zemského musea. Fotografie byla ve schůzi předložena.

Když byly stěny ruského *kostela sv. Mikuláše* omývány, vyšly kontury freskových maleb, což uvádí pan J. Herain na vědomí, poněvadž se k odkrytí fresek přikročiti nemohlo.

Pod sklepy domu č. p. 84-III. na *Kampě* nalezen byl kvádrový pilíř bývalého *Juditina* mostu; byl vykreslen a zaměřen.

Na *Františku* nalezen byl *starý jez*, který byl ve 14. století pro mlýny vystavěn a velkou vodou pak stržen.

U *kostela sv. Víta* nalezeno bylo zdivo levé věže, o které se v dějinách mluví za krále Vladislava. Stavitel dómu pan arch. Hilbert slíbil, že dá nález tento pro Soupisnou komisi zakreslit.

Při provádění kanalisace u *kostela sv. Mikuláše* přišlo se na zdi starého hřbitova, který u *kostela* býval. Rovněž v Poštovské ulici nalezeny staré hřbitovní zdi u *kaple sv. Kříže*.

Po odbourání domu vedle *kostela sv. Martina* objevilo se, jak byl kostel stavěn ve třech obdobích. Čelo hlavní lodi je z kvádrů. Levá loď je z lomového zdiva a je patrným požár asi z roku 1678. Ve 12. století vystavěn byl malý románský kostel a ve 13. století upraven zvětšený kostel ve slohu gotickém a později sloužila hradební zeď za zeď kostelní. V 15. století byla přistavěna křídla a provedeny nucené gurtly.

V *kostele sv. Havla* nalezen byl starý portál. Vnitřek *kostela* byl vyměřen. Vnitřek obou věží je slohu čistě gotického a zdivo je hrazené. Při vykopávce nalezeny byly profily a vyšlapané futro dveří u sakristie, kudy chodil sv. Jan Nepomucký a Mistr Jan Hus. V přízemí našla se místnost refektáře se štukovými ozdobami.

Při provádění kanalisace v Celetné ulici nalezeno bylo u *Prašné brány* staré základní zdivo původní věže, jež byla více natočena směrem k domu »u černého koně«. U starého Králova dvora nalezeny obě hradební zdi a příkop.

Když nalezena byla dlažba bývalého *mostu Juditina* u Křižovníků, byly kameny její vybrány. Pan archivář J. Herain navrhuje, aby kameny tyto byly položeny v dlažbě chodníku mezi Klementínem a Křižovníky v rozměru asi 6 m² a aby se místo to označilo tabulkou, opatřenou přiměřeným nápisem. Komise přimlouvá se za schválení.

Před dvěma lety boural se krov *kostela u Věch Svatých na Hradčanech* a při tom objeven byl štít s letopočtem 1546 a se znakem pánů Berků z Dubé. Štít byl ofotografován.

V *Laschově domě* na rohu Dlouhé třídy a Staroměstského náměstí nalezena byla gotická žebra ze 14. století, štít a zdravé trámy. Kus trámu s erbem odevzdán městskému museu. Okrasné části trámů a profily byly obkresleny.

K návrhu *pana archiváře J. Heraina* doporučuje komise, aby byly ofotografovány *pohledy s věží kostela Týnského*, s věže Malostranské a Staroměstské mostecké, kteréžto pohledy jsou velice zajímavé.

K návrhu téhož schváleno, aby byl zakoupen *obraz Sedleckého domu* na Příkopě za 14 korun a akvarelový pohled na Emausy za 30 korun od malíře pana Picky.

Od pana architekta M. Blechy obdržel pan archivář plán příkopu, nalezeného pod novostavbou p. Dörflera na Příkopě.

Po těchto sděleních vzdal pan předseda panu arch. J. Herainovi vřelé díky za obsáhlý jeho referát.

Schůze dne 28. prosince 1905.

Po zahájení schůze ujal se slova pan předseda J. V. Novák a sdělil, že podle nového jmenování delegátů Soupisné komise není více členem pan architekt Jos. Martin a vzdal dosavadní jeho činnosti díky. Projev ten přijali přítomní se souhlasem, ježž projevili povstáním. K návrhu *pana Dra L. Jeřábka* jmenován pan architekt Martin odborníkem Soupisné komise na místě zemřelého pana cís. rady J. Eckerta.

Zároveň uvítal pan předseda nově zvoleného člena pana obec. staršího arch. V. Müllera.

Na to provedeny byly nové volby a zvoleni byli vesměs jednohlasně:

za předsedu: pan cís. rada J. V. Novák;

za místopředsedu: msgr. Ferd. Lehner;

za jednatele: pan archivář J. Herain;

do užšího výboru: pp. msgr. Lehner, Dr. Jeřábek, Dr. Chytil, J. Herain a K. Hilbert.

do redakčního výboru: pp. Dr. Jeřábek, Dr. Chytil, J. Herain, prof. Kříženecký a Dr. Herman.

Radě městské bylo navrženo, aby požádala c. k. místodržitelství, aby pátralo, kam přišly staré obrazy z *Novoměstské radnice*.

Klub »Za starou Prahu« podal žádost, aby byly všechny místnosti v domě »u sedmi čertů« na Malé Straně bedlivě prohlédnuty, veškeré nálezy a památky sepsány a aby celý stav budovy byl zaměřen a ofotografován. Dále navrhl »Klub« aby byla místnost, jež dříve sloužila za obrazárnu, uvedena do předešlého stavu, a aby v dohodě s pp. konservatory bylo jednáno o tom, jak by se mohly odkryté stropy i s malbami jako celek uchovati. — Práce tyto provede Soupisná komise na účet své dotace a pan archivář J. Herain dohodne se za tím účelem s městským úřadem stavebním.

Pan arch. J. Herain sdělil, že by bylo c. k. místodržitelství ochotno upravití v *kostele sv. Havla* náhrobek Karla Škrety, kdyby obec Pražská polovicí nákladu přispěla. Komise doporučuje povolení této polovice nákladu a doporučuje, aby byl na náhrobku umístěn také erb Škretův.

K návrhu *pana J. Heraina* schváleno, aby se dle potřeby opatrovaly a získávaly staré plány *pražských budov*. — Pan prof. R. Kříženecký sděluje, že bylo provedeno naměření ruského *kostela sv. Mikuláše* zevně i uvnitř.

Pan *Dr. Jeřábek* navrhuje, aby byla získána hlava Pomony z *Krocínovy kašny*. Pan předseda sděluje, že se v tom směru stane nový pokus z městského musea.

Pan *Dr. Jeřábek* upozornil na to, že podle předběžné smlouvy má obec Pražská získati kasárna — *Michnův palác* — na Malé Straně a navrhuje, aby byl palác tento zachován. Komise doporučuje, aby bylo paláce použito za součást městského musea, které již dnes nedostačuje.

Komise upozorňuje na to, aby se věž u *Staroměstské radnice* při projektované opravě neomítala a aby byl magistrát upozorněn, aby v témž smyslu nepřipouštěl omítání věží u kostela *Maltézského* na Malé Straně.

K návrhu pana *Dra Chytila* žádá komise, aby byly pěkné portály bouraných domů v Kaprové ulici umístěny zase v novostavbách, nebo aby byly dány do městského musea.

Příloha »Zprávy komise pro soupis stavebních, uměleckých a historických památek král. hlav. města Prahy«.

Ze schůzí »Soupisné komise«.

Referuje *Dr. Fr. Herman*.

Schůze dne 10. února 1906.

Obchodní a živnostenská komora v Praze upozornila zvláštním přípisem na to že v měsících od dubna až do listopadu 1906 bude pořádána v *Miláně mezinárodní výstava* pro dopravnictví na oslavu otevření *Simplonského tunelu*. Výstavy této, která bude obelána četnými státy, účastní se také přední firmy komorního obvodu. V rámci rakouské exposice má býti uspořádáno zvláštní oddělení pro povznesení ruchu cizineckého v zemích rakouských a zejména město Vídeň obešle exposici zcela mimořádným nákladem. V zemích českých nepodařilo se komoře přes úsilí, které otázce té věnovala, podnítiti důstojné obelání cizineckého oddělení většího slohu, takže na konec se rozhodla, že se sama ujme organizace české exposice ve spolku se účastněnými činiteli, hledíc k vynikajícímu praktickému významu, jaký tato exposice může míti pro oživení cizineckého ruchu u nás a tím i pro provázející jej prospěchy hospodářské. Při této exposici má býti přihlíženo vedle krajinných krás také k znamenitostem krajinným v ohledu uměleckém, historickém a národopisném. Z toho důvodu žádala komora za svolení, aby si mohla opatřiti u firmy *Husník a Häusler* kopii pohledu na Prahu od staroměstských mlýnů, která byla péčí *Soupisné komise* objednána pro zhotovení panoramatu *Malé Strany*. — Komise doporučila městské radě, aby žádosti této vyhověla s výhradou, že se další reprodukce obrazu nepřipouští.

Pan *Dr. Luboš Jeřábek* navrhnul, aby byly dány výkonnému komitétu pro *Londýnskou výstavu* k dispozici některé fotografie zajímavých pohledů ze sbírky komise *Soupisné*. Pan archivář *J. Herain* však poukázal k tomu, že by se měly spíše vhodné fotografie vybrati a pro výstavní komitét zříditi duplikáty. — Komise doporučila tento návrh ku schválení s doložením, že by se potřebný náklad na duplikáty mohl uhraditi z její dotace.

Stavební úřad oznámil, že se u domů na *Malém náměstí* zachovává v regulačním návrhu nynější regulační čára, což bylo s potěšením vzato na vědomí. K návrhu pana *Dra. Luboše Jeřábka* schváleno, aby otázka zachování těchto domů byla držána ve stálé evidenci.

Pan archivář *J. Herain* sdělil, že má již celou řadu zpráv pro určení bytu *Tycho-na de Brahe* a že doufá, že bude míti pátrání dobrý výsledek. — Rovněž bude

dále pátráno po zbytcích před *kostelem Maltézů* na Malé Straně. Pan stavitel Fiala k tomu podotknul, že se našly zase sloupy, ale že se šířka původního kostela objevila o půl druhého metru užší, než jak se původně počítalo. Plány tohoto nálezu budou komisi později předloženy.

Pan Dr. Luboš Jeřábek uvedl, že pan architekt Polívka žádal Klub »Za starou Prahu«, aby vydal *mapu Prahy* z doby Leopoldovy. Poněvadž má Soupisná komise možnost vydati tuto mapu jako přílohu svých Zpráv, navrhol pan Dr. Jeřábek, aby se komise zásadně na tom usnesla, že mapu tímto způsobem vydá. — Pan archivář J. Herain pravil, že máme mapu Prahy z roku 1811 a z roku 1816. Nyní našel pan architekt Polívka Gerstnerovu mapu, ve které je zakresleno mnoho budov, jež v oněch dvou mapách nejsou. Mapa sama je znamenitá. — Komise se usnesla na tom, aby se prozatím mapa získala, a pak aby se předložil teprve návrh na reprodukci.

Pan architekt Vincenc Müller referoval o tom, že bylo již k návrhu hospodářské komise schváleno, aby byly v obecním domě v Železné ulici upraveny *místnosti* k účelům výstavním a pro Soupisnou komisi. — Komise vzala referát s povděkem na vědomí a žádala, aby jí byly místnosti v době co možná nejkratší vykázány.

K návrhu pana Dra. Luboše Jeřábka usneseno, aby bylo zhotovení rámu pro *panoramatický obraz Prahy* urgováno, poněvadž má být obraz vystaven na Londýnské výstavě.

K dotazu pana architekta Vincence Müllera, jak daleko pokročila otázka restaurace *kostela sv. Václava* na Zderaze, podali pp. msgr. Ferdinand Lehner a archivář J. Herain vysvětlení, že otázka tato souvisí s rozřešením přeložení fary z Podskalí a že bude asi v brzkou rozřešena.

K návrhu pana Dra. Jeřábka žádá komise radu městskou, aby vedle *kostela sv. Martina* na Starém Městě nepovolovala ve stejnojmenné ulici stavbu domu vyšší, než připouští stavební řád, poněvadž by vysokou stavbou utrpěl vzhled kostela i celého okolí.

Pan archivář J. Herain sdělil, že budou v domě »u sedmi čertů« na Malé Straně sejmuty dolejší stropy, jakmile budou obytné místnosti vyprázdněny. Pak bude Soupisná komise pozvána, aby si obrazy prohlédla.

Schůze dne 24. února 1906.

Návrhy komitétu pro zhotovení *panoramatického obrazu Malé Strany*, pokud se týkaly stanoviště, se kterého má být obraz malován, a způsobu provedení, byly schváleny. — K návrhu pana archiváře J. Heraina usneseno, aby kopie tohoto obrazu byla vystavena na výstavě krásné Prahy.

Pan městský radní, inženýr Zvěřina oznámil, že učinil ve schůzi městské rady návrh, aby restaurování *villy Ameriky* bylo urychleno. Pan archivář J. Herain sdělil, že bylo již zavedeno pátrání po tom, kam byla dána původní mříž z této villy, ale nalezena nebyla. Návrh pana inženýra Zvěřiny, aby byla zhotovena aplikace mříže u kostela sv. Karla Boromejského za českou technikou, byl schválen. Pan architekt V. Müller upozornil na velmi chatrný stav omítky, která v kusech opadáva. Pan Dr. Jeřábek navrhnul, aby byl pan stavební rada Pasovský požádán, aby jemu do-

dané plány rekonstrukce villy Ameriky co nejdříve vrátil. Pan inženýr Zvěřina se laskavě uvolil, že tuto záležitost projedná osobně, což bylo s díky vzato na vědomí.

Pan inženýr Zvěřina navrhnul, aby se paralysovaly vlivy, které se snaží zachovat faru i kostel u *Nejsvětější Trojice v Podskalí* po přeložení farního úřadu ke kostelu sv. Václava na Zderaze a doporučil, aby se celý objekt prodal některé kongregaci, která by jej mohla zachovat. Komise návrh tento schválila.

Pan archivář J. Herain sdělil, že pátral po *mapě Prahy* z doby Leopoldovy a shledal, že byla zhotovena od žáků profesora Hergeta a za jeho vedení, nikoliv od Gerstnera. Na mapě je vyznačeno mnoho kostelů a mimo to jsou věrně zakresleny parky. V příští schůzi bude mapa komisi předložena. Pan Herain již zakročil o sestavení rozpočtu na reprodukci mapy a bude o nich rovněž příště referovat. — K tomu připomenul pan městský archivář Dr. Teige, že uveřejní v pokračování Tomkova místopisu mapu Starého Města o sto let starší, a uvedl, že už před tím byla zhotovena mapa Prahy od Šimona Podolského z Podolí Hory, která však dosud nalezena nebyla.

K návrhu pana archiváře J. Heraina bylo usneseno požádati Obchodní a živnostenskou komoru za odpověď, přistupuje-li na podmínku povolení ku objednání kopie panoramatu Malé Strany pro *výstavu Milánskou*, že se další reprodukce nepřipouští.

Pan architekt V. Müller poukázal na chatrný stav severního *portálu kostela Týnského*, který by se měl co nejdříve opravit. Komise doporučila, aby byli odborníci požádáni o rozpočet a o nákres opravy, a aby se s touto opravou ihned započalo.

Pan Dr. Luboš Jeřábek upozornil na to, že *staré pěkné dvory*, zejména ve čtvrti Svato-Petrské, mizejí, a navrhnul, aby užší výbor Soupisné komise tyto dvory dle zpráv o regulaci sepsal a aby byly pak ofotografovány. Komise návrhy tyto schválila.

Pan architekt Vincenc Müller uvedl, že pan architekt Balšánek vydal brožuru o otázce zachování výšek budov na *Malé Straně*, ve které navrhuje, aby se provedl odhad domů na Kampě a u ramene Čertovky, a aby se uvažovalo o tom, nedalo-li by se provést zakoupení těchto domů a opětný jejich prodej s podmínkou, že dosavadní stav musí být zachován. Pan inženýr Zvěřina podotknul, že se mnoho uvažuje theoreticky, ale že se pozitivní návrhy neprovádějí. Proto vítá každý krok, kterým by se úprava Malé Strany uspíšila. — Komise usnesla se doporučit městské radě, aby vzala návrh pana arch. Balšánka ve věcnou úvahu a aby s tímto pokusem nebylo otáleno.

K návrhu pp. Dra. Jeřábka a inž. Zvěřiny bylo usneseno, aby se *fotografie Malé Strany* dala zasklít, aby byly na skle naznačeny výšky budov a aby byla na Staroměstské radnici vystavena.

Schůze užšího výboru dne 2. května 1906.

Rada městská usnesla se na tom, aby bylo pečováno o zabezpečení trvání *pamětních desk* na pražských domech upevněných. Za tou příčinou byl opatřen výkaz pamětních desk a Soupisná komise byla dožádána, aby seznam prozkoumala.

Užší výbor doporučil, aby byl seznam dodán panu archiváři J. Herainovi k podání dobrého zdání a aby § 33. osnovy nového řádu stavebního doplněn byl slovy: »Staré nápisy mající cenu historickou a uměleckou.«

Před časem byl učiněn návrh, aby u *Karolína* byla umístěna v koutě nějaká stará kašna nebo socha. Užší výbor navrhuje, aby bylo v tom směru dožádáno řiditelství městského musea za vyjádření.

Užší výbor navrhuje, aby Soupisná komise požádala radu městskou, aby jí přikazovala otázky zvláště starých památek se týkající k posouzení a k podání návrhu, ježto komise tato tvoří sbor znalců a zástupců všech uměleckých korporací.

Soupisná komise podporovala návrh pana Dra. Luboše Jeřábka na zřízení *meziměstské komise* pro regulační a estetické otázky. Odůvodnění tohoto návrhu uvolil se vypracovati sám pan navrhovatel.

Užší výbor navrhuje, aby vzhledem k tomu, že není naděje na brzké projednání a schválení osnovy nového *stavebního řádu*, byl zemskému výboru předložen návrh na schválení oné části osnovy, která jedná o zachování památek, poněvadž mizí památka za památkou a jeden malebný pohled za druhým, aniž by při nejlepší vůli povolaných orgánů nynější stavební řád poskytoval takovým objektům dostatečné zákonné ochrany, na kterou je v osnově pamatováno. Novellisování těchto zákonných ustanovení bylo by velice cennou pomůckou stavebnímu úřadu při provádění regulace starších částí města.

Schůze dne 2. května 1906.

Některé *obrazy* před časem obcí pražskou do Novoměstské radnice dodané byly jinam uloženy. Pan archivář J. Herain vyšetří, kde se nalézají.

Návrhy užšího výboru ze dne 2. května 1906 byly jednomyslně schváleny.

Pan Dr. Luboš Jeřábek doporučil, aby se všechny *umělecké věci*, zejména *obrazy*, které se v různých úřadech a vůbec v majetku obce pražské nalézají, zinventarisovaly, aby se pořídily malé fotografie obrazů, aby se tyto eventuelně za kopie vyměnit nemohly, a aby sestavený inventář dodán byl Soupisné komisi k prohlédnutí. Návrh ten byl schválen.

Pan archivář J. Herain předložil ve schůzi *mapu Prahy* z r. 1790 a podal zprávu o rozpočtu na její reprodukci. Pan Dr. J. Podlipný se přimlouval za to, aby se vzhledem k velkým rozměrům mapy zhotovila její kopie, ze které by se pak jednotlivé čtvrti mohly reprodukovat. Pan Dr. Jeřábek navrhoval, aby se vyžádal rozpočet na zhotovení kopie a aby se pak z ní pořídily po částech fotografické snímky, jež by se mohly přikládati ke Zprávám Soupisné komise. — Komise se pak usnesla na tom, aby se předložil rozpočet na kopii a aby se vyzkoušelo, jakým způsobem by se dala mapa zmenšit.

Pan archivář J. Herain předložil »*Herynkářskou knihu*«, kterou vedl cech na Novém Městě, asi roku 1784. rozpuštěný. Cech tento měl právo kupovati a prodávati herynky ve velkém a založil si svou knihu, ve které měl od roku 1599. až do roku 1640. každý člen svůj list. Třetina listů je česká, většina německá a některé listy jsou latinské. Pan arch. Herain navrhoval, aby sto listů této knihy bylo vydáno jako samostatný sešit »Zpráv Soupisné komise«, což by vyžadovalo nákladu asi 8500 korun,

byla-li by reprodukce barevná, nebo 2000 korun, užilo-li by se pouze světlotisku. Po debatě, které se účastnili pp. předseda, cís. rada J. V. Novák, Dr. Jeřábek, Karel Klusáček, Kamil Hilbert a J. Martin, bylo usneseno, aby redakční výbor otázku reprodukce projednal, při čemž se pp. prof. Adolf Liebscher a Karel Klusáček uvolili, že listy, jež by se reprodukovat měly, vyberou. Pan archivář Herain obstará pak rozpočet.

Pan archivář J. Herain předložil nový návrh textu *pamětní desky pro Staroměstskou radnici* tohoto znění:

»Památná tato radnice vystavěna v letech 1350—1354 na místě nárožního domu od obce roku 1338. zakoupeného.

Věž dostavěna před rokem 1365., v ní zřízena a r. 1381. vysvěcena nádherná kaple.

R. 1399. vyhořela světnice radní, která byla opět znovuzřízena a dosud zachována jest.

Koncem 15. století veliká síň sklenuta vysutou klenbou, jižní portál a přístavek pro orloj zřízen, do nějž mistr Hanuš r. 1490. památný orloj zhotovil.

Zde sněmováno v letech 1437, 1444, 1448, 1452, 1454, 1458 a roku 1437. zvolen Albrecht, pak roku 1458. slavný Jiří Poděbradský za českého krále.

Roku 1784., po spojení čtyř měst pražských v jedinou obec, stará radnice přestavována a v letech 1839—1848 rozšiřována. R. 1879. zbudována nová zasedací síň.

V obecním tomto domě po staletí byl střed veřejného života netoliko královského hlavního města, nýbrž i slavného království Českého, jehož Praha jest hlavou.«

Tento nový text doporučila komise ku schválení s tím dodatkem, aby v něm byla také zmínka o popravě na náměstí. Pan prof. Klenka z Vlastimilu se uvolil, že vypracuje náskres desky dle nového textu upravené.

Pan Dr. Luboš Jeřábek upozornil na to, že Klub »Za starou Prahu« podal protest proti zastavění pohledu na klášter Emauzský. Technická komise přijala návrh na zachování tohoto pohledu, ale rada městská ho neschválila. Pan archivář J. Herain uvedl, že umělci brali tu ohled na příští pomník Palackého. Pan Dr. Jeřábek však tvrdil, že ohled na starobylý klášter je větší a že, nebude-li v těch místech nějakého přerušení, bude celé nábreží od Národního divadla až k Vyšehradu řadou bloků činžovních domů. Pp. prof. Rudolf Kříženecký a architekt Josef Martin projevíli s tímto náhledem souhlas a komise pak učinila jednohlasný projev, že klade váhu na zachování pohledu na Emauzy, že navrhuje, aby řešení regulace této části stalo se prostřednictvím vypsání veřejné soutěže, a že žádá, aby jí byly pak plány předloženy k posouzení.

K návrhu pana archiváře J. Heraina bylo schváleno, aby byly již fotografie pohledu na Malou Stranu panu Ottovi Bubeníčkovvi vydány a aby byly negativy těchto fotografií od firmy Husník a Häusler pro Soupisnou komisi vyžádány.

Pan archivář J. Herain sdělil, že je rám pro obraz panoramatu Prahy již hotov a že se obraz v rámu dá ofotografovati.

Schůze dne 20. června 1906.

Pan archivář J. Herain sepsal soupis *pamětních desk a nápisů na pražských budovách*. K návrhu pana ředitele Dra. K. Chytila usneseno, aby byl seznam litografován a všem členům užšího výboru dodán. Užší výbor pak učiní definitivní návrhy.

Pan architekt Antonín Balšánek učinil dotaz, zdali by Soupisná komise nevydala jeho studii: »Starý ráz Menšího Města Pražského a Hradčan a snahy o jeho zachování.« V publikaci této byly zahrnuty dosavadní výsledky studií o typických zvláštlostech vytváření obou čtvrtí, které tvoří jejich malebnost a ráz. Založena byla na témž základě, jako dílo Camilla Sittého: »Der Städtebau nach seinen künstlerischen Grundsätzen«, přihlízejíc k uměleckým zásadám, jež byly při výstavbě města v dřívějších dobách platnými. Studie vztahovala by se k podmínkám daným přírodou, dále pak k elementům výstavby města, totiž k náměstím a ulicím. Nejde tu o topografický popis ulic a náměstí, nýbrž o vymezení rázu na podkladě analytickém, totiž sestavením společných známek a typických zvláštostí, které podmiňují, proč ulice a náměstí Malé Strany a Hradčan jsou malebné a krásné, v čem spočívá jejich ráz a jakým směrem dlužno snažiti se o jejich zachování. Vedle toho bylo by vyznačeno, jakým způsobem jsou jednotlivé stavební a umělecké památky v plánu města situovány, aby k největší platnosti přišly. Charakteristika starého rázu má být vystižena nejen v popisné části slovně, nýbrž bude doložena také obrazově a to tak, že vedle typických situačních půdorysů dotyčného ústředí položen bude perspektivní obraz fotografický nebo kreslený. Touto methodou zobrazeny jsou staré části Bruselu v tamním museu v »Maison du roi« se nalézající. — Při debatě, již se účastnili pp. J. Herain, Dr. Jeřábek, arch. Balšánek, J. Martin, Lad. Čupr a referent, bylo většinou poukázáno k tomu, že by se látka tohoto díla měla rozšířiti na všechny čtvrtě Prahy a že by se mělo pak vydati souborné dílo buď najednou nebo v částech, což by i pro sestavení látky i pro náklad bylo výhodnějším, než kdyby se pro každou čtvrt města vydávalo dílo samostatné. — Komise pak doporučila, aby bylo v zásadě vydání takového díla schváleno a redakčnímu výboru uloženo, aby v dohodě s panem navrhovatelem sestavil rozpočet.

Aby mohla Soupisná komise prohlédnouti stropy v domě »*U sedmi čertů*« na Malé Straně, schváleno, aby stavební úřad dal na účet dotace této komise stropy napřed odkrýti.

Pp. K. Klusáček a prof. Ad. Liebscher předložili seznam listů z »*Herynkářské knihy*«, které by se pro reprodukci hodily. P. archivář J. Herain se uvolil, že zaopatří rozpočet.

K návrhu pana Dr. Luboše Jeřábka usneseno žádati, aby byly komisi předloženy *plány polohy Vyšehradu a Podskalí*.

K návrhu pp. inž. Zvěřiny a arch. J. Martina žádala komise, aby byla zvána k jednání o památkách a aby byli odborníci zváni předem ke každému jednání a nikoli teprve, když je program již vypracován.

Pan archivář J. Herain navrhoval, aby jedná část *hřbitova Košířského* u kostela byla upravena na park, ve kterém by byly umístěny památné náhrobky, a aby desky ze zdi již vypadávající byly do kostelní zdi zazděny. U vrat hřbitovních mělo by se

vyvěsiti oznámení, že pražská obec přijme náhrobky vynikajících mužů nebo staré náhrobky k zachování. Návrhy tyto byly schváleny.

Plány na *pamětní desku pro Staroměstskou radnici* byly panem prof. Klenkou z Vlastimilu vypracovány a budou předloženy technické komisi.

Schůze dne 27. října 1906.

Za nepřítomného pana předsedu zahájil pan Dr. Luboš Jeřábek schůzi a uvítal pana archiváře Dra. Teigeho, který nastoupil místo pana prof. Dra. Čelakovského. Pan Dr. Teige děkoval za uvítání a slíbil, že bude své síly i vědomosti věnovati Soupisné komisi.

K jeho návrhu bylo pak jednomyslně usneseno, aby byl pan prof. Dr. Jaromír Čelakovský jmenován odborníkem Soupisné komise.

Zpráva stavebního úřadu o tom, že bude vypsán konkurs na úpravu okolí *kláštera Emauzského*, vzata na vědomí.

V záležitosti zachování kaple, nalézající se v usedlosti »*Na Kajetánce*« v Břevnově, bylo usneseno, aby bylo obecnímu úřadu dopsáno, aby tuto památku chránil a aby majiteli jejímu z důvodu policie stavební nařídil, aby kapli řádnou střechou opatřil. Mimo to bude na tuto památku upozorněna centrální komise ve Vídni.

Stavební úřad oznámil, že byla provedena u kostela Křižovníků dlažba z kamene *Judytina mostu*. Pan archivář J. Herain opatří nápis, který by se na případném místě umístil.

K návrhu pana Dra. Luboše Jeřábka usneseno, aby na základě svolení městské rady byly *regulační návrhy na úpravu Vyšehradu a Podskalí* v příští schůzi komisi předloženy.

Pan Dr. Luboš Jeřábek sdělil, že *panorama Prahy* vzbudilo na Londýnské výstavě velký zájem a že jistý Angličan nabízel za obraz tři tisíce liber šterlinků.

Pan archivář J. Herain předložil rozpočty na reprodukci 23 listů z *knihy Herynkářů* v úhrnném obnosu asi 3000 korun. Komise uznala, že kniha tato není tak důležitou, aby byl na reprodukci několika listů věnován tak velký náklad a usnesla se, aby se záležitost tato odložila.

Pan archivář J. Herain předložil plán starého stavu věže na dvoře budovy c. k. policejního ředitelství a sdělil, že otázka restaurování této věže se příznivě rozluští, poněvadž k tomu přispěje pražská obec i zemská komise.

Dále oznámil, že se při opravě *kostela v Chabrech*, který náleží pražskému záduší, našly pod omítkou románské figury, jež dal ofotografovati.

Na základě dřívějšího usnesení vypracoval pan archivář J. Herain specifikaci pomníků a desek na *hřbitově v Košířích* s podrobným návrhem, jak a kam by se měly umístiti. Pan Dr. Luboš Jeřábek vzdal mu za důkladnou práci a za obsírný referát díky, ale vyslovil se pro to, aby byl celý hřbitov zachován pro park, poněvadž k připojení tohoto předměstí dojde, a Smíchov dosti málo parků si zachoval. Pan architekt Kamil Hilbert se rovněž přimlouval za zachování celého hřbitova a oznámil návrh nepřítomného pana měst. radního V. Brože, aby byl zachován také plán o tom, kde který pomník stál. Pan arch. J. Herain uvedl, že je dosažitelnější, bude-li zatím jen dolejší část při kostele upravena na park. Pan architekt Vincenc

Müller doložil, že pieta ku starým památkám se už tak vžila, že by se snad nikdo nenašel, kdo by je chtěl rušit. Navrhoval, aby se žádalo za zachování celého hřbitova a aby byla obec Košířská dožádána, aby také nepřipustila zastavení Klamovky tak, jak je to plánem regulačním navrženo. K poslednímu návrhu připojil se také pan Dr. Luboš Jeřábek z toho důvodu, že se jedná o dílo umělecké, a vřele se za zachování Klamovky přimlouval. — Konečně bylo usneseno doporučení městské radě schválení návrhů pana archiváře J. Heraina na zachování pomníků a desek na hřbitově Košířském a navrženo, aby byl celý hřbitov zachován a aby se náhrobní desky nepřenašely, kdyby se dalo zjistiti, kde původně byly, jinak aby byly vsazeny do zdi kostela. Rovněž se komise přimlouvala za to, aby se hájila Klamovka jako umělecky založené dílo ve svém celku a aby v tom smyslu byla požádána obec Košířská, aby zastavení souvislými budovami nepovolovala.

Pan archivář J. Herain referoval o své intervenci v *Karlíně* za účelem zachování náhrobků tamního *hřbitova* a sdělil, že žádal aspoň za zachování části evangelického hřbitova. Jsou tam náhrobky a desky z roku 1800, kdy začal býti Karlín osadou. Karlín je na prvním místě v Rakousku, pokud jde o strojnictví, jež mělo vliv i na vývoj techniky. Proto by měly býti náhrobky prvních zakladatelů zachovány. Pan starosta karlínský slíbil, že se o zachování přičiní.

Pan městský radní Václav Brož oznámil, že se při provádění adaptací v *klášteře Strahovském* přišlo v srpnu t. r. na část starého románského zdiva s letopočtem 1424. Kámen tento byl umístěn v chodbě, kde byl nalezen. Pan Václav Brož opatřil jeho fotografií.

Pan architekt Kamil Hilbert sdělil, že se opravuje severní *portál kostela Týnského* a že se při tom omývá opukový tympanon. Varoval před tím na místě samém, poněvadž by mohly mrazy tuto cennou památku zničit. Později se však přesvědčil, že se pracuje tímže způsobem dále. Navrhoval tedy, aby byla práce tato ihned zastavena. Komise vzala návrh za svůj a splnomocnila pana Dr. Luboše Jeřábka, aby ihned intervenoval u pana starosty Dra. Karla Groše a aby při tom upozornil také na nebezpečí, že kříž na štítu kostela hrozí spadnutím.

Pan Karel Klusáček tlumočil návrh pana Dra. Karla Chytila, aby dala komise zhotoviti kresby některých detailů z portálu kostela Týnského, jež jsou historicky a kulturně důležité. Návrh tento byl schválen a k ohledání detailů zvolena zvláštní komise, skládající se z pánů: J. Heraina, K. Klusáčka, Dr. K. Chytila a Kamila Hilberta, která pak příslušné návrhy předloží.

Pan archivář J. Herain sdělil, že *panorama Malé Strany* bude asi za 14 dní hotovo a že lešení ze Staroměstské vodárny může býti odstraněno.

Pan architekt Vincenc Müller poukázal k tomu, že se u *kostela sv. Václava* na Zderaze sesouvá půda z násypu. Vzhledem k tomu, že se úprava okolí stejně bude prováděti, žádal, aby se ulice upravila již nyní a aby se teras vyzdil k ochraně základů kostela. Komise doporučila, aby se tato oprava provedla na jaře roku 1907.

Schůze dne 6. prosince 1906.

K návrhu pana Dra. Luboše Jeřábka bylo schváleno, aby byl také okresní výbor smíchovský požádán, aby akci směřující k zachování kaple u »*Kajetánky*« v Břevnově podporoval.

Pan Dr. Luboš Jeřábek referoval o výsledku intervence u pana starosty Dra. Karla Groše v záležitosti opravy *portálu Týnského* a sdělil, že ho pan starosta ubezpečil, že opravné práce zastaví. K tomu uvedl pan architekt Kamil Hilbert, že byla skutečně práce dne 7. listopadu t. r. zastavena.

Pan archivář J. Herain předložil šest velkých výkresů a skizz pana architekta R. Vanderlinda.

Na základě usnesení rady městské ze dne 24. října 1905 byla vložena do rozpočtu na rok 1906 částka 5000 korun na zhotovení *panoramatu Malé Strany*. Akademický malíř pan Otto Bubeníček obraz již provedl a odevzdal. Soupisná komise obraz ve schůzi prohlédla a provedení jeho schválila. Definitivní rám bude opatřen. Pan archivář J. Herain oznámil, že firma Husník a Häusler dodala již fotografické desky pohledu na Malou Stranu. Slavnostní výbor V. sletu všesokolského žádal za propůjčení práva reprodukčního panoramatu a to i obrazu panem Bubeníčkem zhotoveného i obrazu fotografického. Poněvadž je právo jakékoli reprodukce vyhrazeno obci pražské, doporučila komise, aby žádosti sjezdového výboru bylo vyhověno.

Pan archivář J. Herain zakoupil od paní Beringrové *kopii plánu Prahy* z let 1720—1730, ve které je zakreslen vodovod a všechny vynikající budovy, a po zemřelém fotografu panu Mulačovi fotografické desky pražských pohledů, což bylo dodatečně schváleno.

Městská účtárna předložila roční výkaz o příjmu a vydání dotace Soupisné komise, ze kterého vyšlo na jevo, že bylo vydáno na pátrání po starých památkách přes 1000 korun a na kreslení, měření a nanášení architektonicky cenných budov přes 3840 korun. Vzhledem k tomu žádala komise, aby schodek letošního roku byl uhrazen z obecních důchodů.

Assanační komise sestavuje zvláštní album pro příjezd Jeho Veličenstva do Prahy. Pan inženýr Kukla navrhoval, aby se vydání alba stalo za součinnosti Soupisné komise a aby pan archivář J. Herain vybral z archivu fotografie starých částí assanační čtvrti. Návrh ten byl schválen.

Komise upozornila na to, aby nebyly povoleny eventuelní změny na zevnějšku paláce hrabat z Kolovratu na Starém Městě.

Schůze dne 30. ledna 1907.

Obchodní a živnostenská komora v Praze usnesla se uspořádati na oslavu šedesátiletého panovníckého jubilea Jeho Veličenstva v roce 1908 *jubilejní výstavu* svého komorního obvodu a sdělila, že počítá v první řadě na účastenství král. hlav. města Prahy. Rada městská usnesla se pak na tom, aby se obec Pražská této výstavy jako vystavovatelka účastnila a dala Soupisné komisi na uvážení, zdali by se nedoporučovalo, bohatý a cenný materiál její ve vhodné kolekci při této příležitosti učiniti veřejně přístupným. Debaty o tomto návrhu účastnili se pp. cís. rada J. V. Novák, prof. Kříženecký, J. Herain, Dr. K. Chytil, ing. Kukla a Dr. L. Jeřábek, načež bylo usneseno, aby se Soupisná komise účastnila výstavy a aby vystavila výkresy, zaměření, fotografie, panoramatické pohledy a mapy. Při tom však projevila přání,

aby místnosti byly ohnivzdorné, poněvadž jsou některé věci velmi cenné a nenahraditelné.

K návrhu pana Dra Luboše Jeřábka bylo usneseno žádati, aby byly Soupisné komisi předloženy plány a studie na úpravu domu č. p. 56-III. u Malostranské věže mostecké a aby o nich podal užší výbor své návrhy.

Výbor »Jednoty výtvarných umělců v Praze« podal radě městské naléhavou žádost, aby rozebrání *sousoší sv. Iva na Karlově mostě* neprodleně odvolala a potom o to péči měla, aby oformování obou slavných děl, sv. Iva a sv. Luitgardy, dříve pořízeno bylo, nežli se jakékoliv pokusy k zachování jich podniknou. Soupisná komise projevila s touto peticí svůj souhlas.

Pan městský radní Lada učinil ve schůzi městské rady návrh, aby bylo dbáno o záchranu *maleb v Týnském dvoře*. Návrh tento byl přidělen k vyjádření Soupisné komisi a pan archivář J. Herain podal obšírný popis historie domu č. p. 639 a 640-I. (Starý Ungelt) a popis obrazů ve dvoře, na kterých jsou letopočty 1559 a 1560. Zároveň naznačil, jakým způsobem by se daly malby chrániti. Pan Dr. Jeřábek sdělil, že podobný návrh učinil i užší výbor Soupisné komise, když pracoval na svém posudku o regulačním plánu Starého Města, a žádal, aby se v tomto případě nešetřilo a aby se oprava provedla co nejdříve. Komise s tímto návrhem souhlasila a doporučila, aby se loggie, jejíž sloupy byly obezděny, dala do původního stavu, pak aby se obrazy obkreslily a očistily a teprve, kdyby se toho potřeba ukázala, dle kopií opravily.

V č. p. 42-I. v Kaprové ulici nalezeny byly v I. patře malby. Pan archivář J. Herain vybral malovaná prkna stropní a dal je odnésti do obecního dvora.

Při jednání o úpravě *villy Ameriky* usneseno, aby byla sadová komise dožádána o plány na dobový sad a aby užší výbor rozšířený o pp. prof. Klenku ryt. z Vlastimilu a arch. Kamila Hilberta plány prozkoumal a určité návrhy předložil.

Dále usneseno, aby si komise vykázané *místnosti* v č. p. 486-I. podržela a aby se tam uložily také konkurenční plány, do kterých je jinak těžko nahlédnouti. Pan prof. Rud. Kříženecký žádal, aby se objednala pro výkresy měření skříní bezpečná před prachem, na kterou by sám předložil návrh a rozpočet.

Pan obecní starší ing. Kukla žádal, aby se stropů v domě »*U sedmi čertů*« na Malé Straně použilo v budově budoucí školy a aby se záležitost tato včas připravovala.

K návrhu pana archiváře J. Heraina doporučila komise, aby byl zhotoven *panoramatický pohled na Prahu* s Letné, dříve než bude ostrov Štvanice ubrán a než mlýny budou zbořeny. Prozatím obstará komise fotografické pohledy od Karlína až ke Smíchovu.

Rovněž schválen návrh pana Dra Luboše Jeřábka, aby byl ještě dříve vymalován pohled ze Smíchova na Emauzský klášter, na Karlov atd., a aby byly prozatím objednány fotografické pohledy.

Schůze užšího výboru dne 8. března 1907.

Plány na rekonstrukci *villy Ameriky* byly prostudovány a usneseno doporučiti toto dobré zdání:

Přední mříž ve čtyřech polích a ve dveřích budiž upravena bohatěji v rázu mříže u kostela sv. Karla Boromejského, která pochází rovněž od Dienzenhofera, a do každého pole budiž dán letopočet, kdy byla upravena. Na bohatosti mříže dlužno trvati proto, že původní mříž byla jistě bohatou, když byla prodána do Drážďan.

Schody u hlavního vstupu budtež co možná upraveny tak, aby jich nepřišlo mnoho dovnitř, a aby byl při tom respektován bývalý terrain kolem villy.

Na pilíře předního zábradlí doporučují se plastické skupiny. Na jižní pavillon budtež dány leseny, jako jsou na pavillonu severním. Nefaçadovaná strana pravého pavillonu budiž symetricky vyzdobena.

Střecha u přístavku při pavillonu neměla by býti vidět a měl by byti zřízen pult se spádem do dvora.

Okna pavillonu při ulici budtež otevřena, v pavillonech budtež zřízena k otvírání dovnitř, mají-li se pavillony obývat.

Komíny budtež upraveny dle starého stavu.

Na ostatní tři strany doporučují se jednoduché kovové mříže v barokním slohu. Východní vchod budiž upraven na ose villy a nikoli jak je navržen.

Alternativa červeně u východního vchodu zakreslená se doporučuje a pilíře budtež tvaru takového, jako jsou pilíře u předního vchodu. Při zdi v ulici na Karlově doporučuje se izolace, aby omítka nespadala a dále kamenný sokl z tvrdého pískovce.

Terrain zahrady budiž aspoň ve střední části upraven na původní výšku rovinnou.

V zadním vchodu hlavního pavillonu budtež plné dveře se světlíkem a s mříží, aby se mohlo villy spíše používat. Průčelí I. patra villy budiž odlišeno v omítce, při čemž se cihly nedoporučují.

Zahrada budiž řešena architektonicky. Vchody by se měly spojit alejí. Vázy v zahradě budtež respektovány tak, aby přišly do středu skupin.

V I. patře by se měly zabílené fresky odkryti. — Doporučuje se zřízení okapní žlab, který by byl nesen kovovými konsolami. —

Ohledně díla p. arch. Balšánka: »Ráz staré Prahy« bylo doporučeno, aby se vydalo ve »Zprávách Soupisné komise« s vlastním stránkováním tak, aby se dalo samostatně spojití.

Schůze dne 16. března 1907.

Návrhy užšího výboru ze dne 8. března t. r. byly schváleny a to ohledně *villy Ameriky* s dodatkem, aby se zevnější okna vyňala, aby zůstala původní špaleta a aby se druhé okno osadilo za původní okno dovnitř. — Znění textu *pamětní desky pro Staroměstskou radnici* navržené panem archivářem J. Herainem bylo schváleno a komise projevila souhlas s tím, aby byla deska bronzová a aby byla umístěna pod orlojem.

Jmenování vdp. Dra. Antonína Podlahy, kanovníka v Praze, delegátem České akademie v Soupisné komisi bylo vzato na vědomí.

Na to předložil pan stavební rada Václavek návrh *polohopisného plánu Vyšehradu* a celý projekt obšírně vysvětlil.

Komise pak sestavila toto dobré zdání:

Zachování hradeb a zřízení promenád podél nich i dispozice parková se schvaluje. Arkády před kostelem by se měly vypustit ve prospěch volného prostranství.

Na straně k řece Vltavě by se mělo zřídit v ose kostela dvoustranné schodiště. — Schodiště přes staré bašty je projektováno výhodně. Skála by se měla zachovat a schodiště řešit pohledově.

Úprava pod Vyšehradem v části Libušiny ulice se schvaluje a poukazuje se jen na shora navržené schodiště.

Větší veřejná budova na místě Libušinky měla by se vypustit. — V bloku před branou je nutné výškové omezení nejvýše na dvě patra v hořejší části proti hradbám.

Francouzská brána budiž vyhrazena jen pro jízdu a po obou stranách budtež zřízeny vchody pro pěší, ježto prorva v hradbách vedle brány by působila nepříjemným dojmem.

Táborská brána budiž upravena se schodištěm na výhled a budiž zachována tak, jak je navrženo.

Na Podolském a Pankráckém katastru nebudtež navrhovány bloky souvislých domů, nýbrž volné zastavění dle třetí zony osnovy nového stavebního řádu. Tak zv. »Slepičárna« budiž zbourána a dotyčné místo budiž vyhrazeno eventuelně pro příští kostel Podolský. V tom případě by bylo nutno regulaci pod ním tak změnit, aby byl utvořen volný průhled od řeky. V každém případě však budiž pamatováno na náměstí a na místo budoucího kostela s průhledem od řeky, kdyby místní poměry nedovolovaly stavbu kostela na místě t. zv. »Slepičárny«.

Kolem starého kostela budiž upraveno náměstí s průhledem od řeky.

Tunel a cesta z Podola do Nuslí budiž rozšířena, poněvadž bude velmi frekventovanou komunikací.

Ohledně veřejné budovy vedle kostela na Vyšehradě je třeba, aby předcházelo výškové a pohledové řešení.

Schůze dne 31. května 1907.

Po zahájení schůze uvítal předseda pan cís. rada J. V. Novák nového člena komise pana kanovníka Dr. Antonína Podlahu, jakožto delegáta České akademie.

Komise doporučila, aby panoramatický obraz *Malé Strany* byl zatím zavěšen v zasedací síni č. 28 na Staroměstské radnici, aspoň do výstavy r. 1908.

Městský úřad stavební opatřil fotografie *pohledů na Podskalí*, což bylo vzato na vědomí.

Klub »Za starou Prahu« navrhnul změny a opravy ve staré části *královského hradu* na Hradčanech. Pan Dr. Luboš Jeřábek žádal, aby komise Soupisná návrhy tyto podporovala. Pan archivář J. Herain sdělil, že Česká akademie v této záležitosti sestavuje memorandum a že výsledek bude pak komisi sdělen. Usneseno tudíž vyčkat, až bude toto jednání provedeno.

Pan Dr. Luboš Jeřábek oznámil, že asi ve třech případech se ničí fačady cenných budov nátěrem. K tomu připojil se také pan ředitel Dr. K. Chytil a dodal, že se kamenné výzdoby osekávají. Komise se usnesla požádati radu městskou, aby v tom

směru zakročila, aby se ničení nepřiměřeným nátěrem netrpělo a aby se osekávání kamenných výzdob nedovolovalo.

Pan Dr. Luboš Jeřábek upozornil, že byl zakryt portál domu naproti Staroměstské radnici u p. Kerlitzkého a žádal, aby se podobné případy netrpěly. Pan prof. Adolf Liebscher sdělil, že i na domě »Stará rychta« je zakryt portál tabulí. Komise doporučila, aby se oba případy vyšetřily.

Pan Dr. Luboš Jeřábek sdělil, že dle pověsti hodlá německé kasino přestavěti svůj dům na Příkopě. Komise doporučila, aby se tato stavební památka chránila a aby se její bourání nepřipouštělo.

Pan Dr. Luboš Jeřábek uvedl, že v komisích projednávajících *plán polohy Malé Strany* nebylo schváleno, aby seznam domů, které se mají zachovati, byl k plánu připojen. Pan archivář J. Herain sdělil, že se má konati pochozí komise nová, která vyšetří, které domy se mají zachovat a sestaví seznam nový. K návrhu p. ředitele Dr. K. Chytila usneseno požádati radu městskou, aby tento nový seznam dodala Soupisné komisi k vyjádření.

K návrhu pana prof. R. Kříženeckého usneseno, aby vzhledem k projektované výstavě přibrána byla ještě jedna síla technická. Pan navrhovatel zároveň zmocněn, aby vhodnou sílu vyhledal.

K návrhu pp. ředitele Dra. K. Chytila a architekta Vinc. Müllera usneseno, aby se některé zajímavé *typy starých domů* v assanačním obvodu Staroměstském vyměřily a aby stavební úřad dbal pokynů při bourání za tím účelem daných. Domy takové určí pp. archivář J. Herain a architekt V. Müller.

Pan archivář J. Herain sdělil, že obec Pražská zamýšlí opatřit pohledy na zákoutí a malebné pohledy Prahy a že je třeba naznačiti dva malíře a učiniti k tomu přípravné kroky. Do komise za tím účelem ustanovené zvolení pp. K. Klusáček, V. Müller, J. Herain, A. Liebscher a R. Kříženecký.

Pan archivář J. Herain uvedl, že firma J. Eckert má fotografii pohledu na Prahu s bastionu, s něhož oznamuje se výstřelem poledne, z roku 1893. Bylo by dobře opatřit z téhož místa nyní pohled nový, zatím jen fotografický. Pan J. Herain bude v věci intervenovati.

Do komise pro výstavu komorního obvodu zvolení byli za Soupisnou komisi pp. architekt K. Hilbert a architekt V. Müller.

K návrhu p. archiváře J. Heraina usneseno požádati c. k. místodržitelství za zapůjčení plánů starých budov a kostelů pražských pro výstavu.

Schůze dne 19. září 1907.

Pan prof. Rud. Kříženecký sdělil, že přijal na základě předešlého usnesení pro práce technické druhou sílu, což bylo dodatečně schváleno.

Městský úřad stavební oznámil, že byl v domě č. p. 476-III. (*»U sedmi čertů«*) vyklizen byt za účelem odkrytí stropů. Usneseno, aby se Soupisná komise sešla na místě samém a aby po prohlídce stropů učinila určité návrhy.

Ve schůzi rady městské dne 22. února 1907 bylo usneseno požádati zemský výbor král. Českého, aby dal důstojným způsobem upravit věž Daliborku, staré purkrabství a prostranství před tímto *na hradě pražském*, a aby zjednal obecnstvu

přístup do věží, opevnění starého hradu, zejména do věže Černé, ve které by mohly být umístěny různé památky, historické sbírky a pod. Zemský výbor nyní sdělil, že byla v dohodnutí s panem c. k. konservátorem J. Herainem provedena na jaře úprava Daliborky a budovy purkrabské, zejména osazení starobylých dveří u vchodu do Daliborky, zřízení nového schodiště za těmito dveřmi, oprava staré soudní síně v bývalém purkrabství a osazení tří kamenných znaků v nádvoří. Provedení jiných oprav a úprav nebylo panem konservátorem doporučeno. Ohledně Černé věže bylo podotknuto, že tato ve svém vnitru žádných zajímavostí nemá, pozůstávajíc z holých čtyř zdí beze všeho dalšího vnitřního rozdělení. Nemělo by tudíž valného významu, aby byla učiněna přístupnou a to tím méně, ježto v ní mimo dřevěné schůdky není žádného schodiště. — Tato odpověď zemského výboru vzata byla na vědomí.

Na dotaz městské rady nedoporučila komise, aby byl kamenný jehlanec v Belcrediho třídě v Praze VII., obsahující oboujazyčný nápis, zachováván.

Pan archivář J. Herain učinil tato sdělení:

Dal zhotoviti kopie *plánů kostela sv. Petra a sv. Štěpána*, které současně předložil k nahlédnutí.

Za účelem fotografování *pohledu na Prahu* s bastionu na Letné vymohl povolení od c. a k. vojenské správy.

Oznámil, že šest neděl trvala pochozí komise na *Malé Straně* a na *Hradčanech*, která měla sepsati seznam domů, které by se měly zachovat. Dle návrhu Soupisné komise mělo se zachovati na Malé Straně 108 domů. Pochozí komise učinila návrh, aby se z tohoto počtu vypustilo celkem devět domů, a to: č. p. 181 v Thunovské ulici, č. p. 367 na Tržišti, č. p. 376, bývalý kostelík v ul. Prokopské, č. p. 459, bývalá místodržitelská tiskárna v Nebovidské ulici, č. p. 510 na Kampě, č. p. 249 v Nerudově ulici, a dále podmínečně č. p. 3 a 4 na Malostranském náměstí a č. p. 489 na Velkopřevorském náměstí. — Mimo to byly zbourány domy č. p. 84 a 268-III. — Naproti tomu doporučila komise, aby bylo zachováno osm jiných budov, které v seznamu Soupisné komise obsaženy nejsou, a to: č. p. 56 v ulici k mostu, bývalá celnice, č. p. 183, 196, 198 v Thunovské ulici, č. p. 234 v Nerudově ulici, č. p. 355 ve Vlašské ulici a č. p. 553 na Újezdě. — Ohledně Hradčan Soupisná komise seznamu nepořídila. V původním katastru pana arch. Balšánka bylo obsaženo 22 budov, z nichž místní komise dvě vůbec nepopsala (č. p. 59 a 60-IV. na Hradčanském náměstí) a jednu vůbec vypouští (č. p. 170 — Radniční schody.) Za to popsala komise dalších 40 budov, z nichž doporučuje k zachování 19 a o bývalé radnici Hradčanské č. p. 173-IV. prohlašuje, že se pro sešlý stav zachovati nedá. U domů č. p. 12 až 27 v ulici »U Daliborky« navrhla komise zachování jen dočasné a na zachování č. p. 99 (Kapucinského kláštera), dále č. p. 103, 105, 106 v Loretánské ulici netrvala, doporučujíc pouze, aby byl zachován princip loubí. — Předběžná tato zpráva byla vzata na vědomí.

Při kopání na Linhartském náměstí byly nalezeny zdi *kostela sv. Linhart*a a kostnice.

Před bývalou *radnicí Podskalskou* byl nalezen původní hřbitov.

Veškerá tato sdělení vzata byla s povděkem na vědomí.

Schůze dne 13. listopadu 1907.

Z úpravy průjezdu Staroměstské radnice zbyl a na dvoře uložen jest kámen — nosník a mimo to socha bohyně spravedlnosti z dřívější úpravy průčelí radničního. Předměty tyto nabídnuty byly městskému museu a pak řiditelí městských sadů, bylo-li by je lze někde výhodně umístiti, ale z obou stran došly odpovědi záporné a to z musea z toho důvodu, že předměty nemají valné umělecké ceny a z řiditelstva sadů, že není vhodného místa k jich umístění. Soupisná komise doporučila, aby byla socha umístěna v parku u Odkolkových mlýnů a konsola aby byla nabídnuta zemskému museu do lapidarea.

V hospodářské komisi byl učiněn návrh, aby *sochy na mostě Karlově* a pomníky vůbec opatřeny byly vhodnými nápisy vysvětlujícími původ a význam jejich. K návrhu stavebního úřadu usnesla se rada městská dne 11. října 1907, aby od umístění nějakých dalších nápisů při sochách na mostě Karlově vůbec bylo upuštěno, pokud pak jde o pomníky, aby v záležitosti té opatřeno bylo dobré zdání Soupisné komise. Komise nedoporučila, aby se na sochy a na pomníky vůbec dávaly nápisy, nýbrž, aby dle návrhu pana Dr. Jana Podlipného byly tištěné průvodce v tom směru upraveny a doplněny.

Magistrát král. hlav. města Prahy zaslal protokol o pochozí komisi na *Malé Straně a Hradčanech*. Usneseno, aby bylo po jednom výtisku dodáno všem členům Soupisné komise, aby se mohli o návrzích v něm obsažených vyjádřiti.

Domácí rada Klubu »Za starou Prahu« připomenula, že bude nutně třeba, aby král. hlav. město Praha, řídíc se příklady vysoce kulturních měst Evropy, zakupovala přistě cenné *ohrožené domy* v městě. Městský úřad stavební podal o tom zprávu, že by bylo třeba, aby byl znám seznam cenných domů pražských, aby bylo již předem známo, které objekty jsou k zachování doporučitelné. Takový soupis cenných domů stane se nutností, až vejde v platnost nový stavební řád, který v § 65. stanoví: »Budovy a jiné památky, jako: sochy, pomníky, kašny a pod., které jsou historicky významny, nebo umělecky vynikají, buďtež pojaty do zvláštního seznamu, který sdělá stavební úřad, vyslechnuv uměleckou komisi, aneb, kde jí není, odborníky a který schválí zemský výbor vyslechnuv mínění c. k. místodržitelství. Seznam tento budiž sdělán a schválen nejdéle v době jednoho roku po vydání tohoto zákona a budiž vyhlášen v zemském zákonníku.« — Rada městská požádala tudíž Soupisnou komisi, aby v záležitosti této podala své dobré zdání s eventuelními návrhy zejména o způsobu, jakým by se vše po stránce finanční dalo provésti. — Pan Dr. Jan Podlipný poukázal v debatě k tomu, že nestačí jen vypočítati objekty, nýbrž také vypočítati jejich cenu, co by jejich vykoupení stálo a odkud by se náklad tento uhradil. Poukazuje pak ke stavu obecních financí žádal, aby užší výbor prozkoumal aspoň seznamy domů již hotové a aby také finanční otázku vzal v úvahu. Pan obecní starší ing. Kukla poukázal k tomu, že ohledně Malé Strany byl již učiněn návrh, aby se majitelům domů dala gratifikace slevou na obecních přírážkách, a že by se tím způsobem daly řešiti také ostatní části města. Ostatně Soupisná komise není povolána řešiti otázky finanční. Pan Dr. Luboš Jeřábek uvedl, že nejsou dosti vyčerpány státní fondy na udržování památek v Čechách určené a že by se měla požádati centrální komise ve Vídni, aby také v tomto směru, na zachování soukro-

mých domů, přispěla. Mimo to poukázal k tomu, že by se náklad na zachování budov měl hraditi z regulačního fondu, poněvadž se regulováním také zasahuje do soukromého majetku rozšiřováním a měněním směru ulic. Pan Dr. Jan Podlípny pravil, že odpis na přírůžkách znamená opět deficit a že vznikne pak opět otázka, jak ho uhradit. Radil rozhodně k tomu, aby se Soupisná komise také o finanční otázce vyslovila. Pan Karel Klusáček navrhoval, aby se zvolil pro tuto otázku zvláštní výbor a rovněž se přimlouval za to, aby se finanční otázka projednala, poněvadž se věci tím prospěje. Komise zvolila pak do tohoto výboru pp. J. Heraina, ing. Kuklu a Dra Luboše Jeřábka. K návrhu tohoto výboru bylo pak sděleno radě městské, že Soupisná komise provádí soupis všech cenných a památných budov všech částí velké Prahy a že elaborátu toho bude pak lze upotřebiti také pro seznam domů, jaký má na mysli osnova stavebního řádu. O efektu finančním se komise vysloviti nemohla, ježto otázky tyto nespádají do oboru její působnosti.

Do ankety ku projednání otázky získání klášterní budovy *Milosrdných Bratří* pro moderní galerii a národopisné museum zvolen delegátem Soupisné komise pan obecní starší ing. Kukla.

K návrhu téhož upozornila komise znova na to, aby nebyl měněn regulační plán *čtvrti Svato-Petrské*, ve kterém zůstalo otevřené rameno od Kubešova mlýna ke Karlínu zachováno.

Pan archivář J. Herain sdělil, že našel dvě sochy z *villy Ameriky* v zahradě pana Klečky na Slupi. Sochy tyto dají se ofotografovati a pak učiní komise příslušné návrhy.

Pan archivář J. Herain oznámil, že se nalezl v Novoměstské radnici náhrobní kámen z bývalého *kostela sv. Lazara* a mimo to fragmenty náhrobních kamenů židovských. Budou nabídnuty městskému museu.

Pan Dr. Jan Podlípny učinil dotaz, jaké stanovisko zaujímá Soupisná komise v otázce *budovy městského musea*. Není tu žádného lapidarea a bylo by záhodno sbírky museální skoncentrovati. Snad by se mělo včas pamatovati na přístavbu dosavadní budovy musejní. Pan předseda, cís. rada J. V. Novák, uvítal tento pokyn a slíbil, že jej sdělí ve schůzi kuratoria městského musea.

K návrhu pana předsedy bylo schváleno, aby byl předložen rozpočet a plány na umístění *sousoší sv. Jana Křtitele*, které dosud leží v obecním dvoře malostranském.

Schůze dne 11. prosince 1907.

Pan Dr. Luboš Jeřábek se ujal vřele *domu »u Vejvodů«* na Starém Městě a žádal, aby bylo setrváno na jeho zachování. Obec by ho mohla po případě vykoupiti a k účelům řemeslnického domu adaptovati. Komise projevila s tímto návrhem souhlas.

O záležitosti změnovacího návrhu na úpravu regulace *čtvrti Svato-Petrské* rozvinula se debata, které se účastnili pp. Dr. Luboš Jeřábek, ing. Kukla, V. Brož, V. Müller a pan předseda, a konečně bylo usneseno, aby byly vyžádány regulační plány i s onou změnou k nahlédnutí a aby do příští schůze byl pozván pan architekt Sakař za účelem projednání otázky zasypání strouhy od mlýna Kubešova ke Karlínu.

K návrhu pana předsedy, cís. rady J. V. Nováka, bylo usneseno žádati, aby byly předloženy plány na úpravu domu č. p. 56-III. u Malostranské věže mostecké, ježto z plánů, které stavební úřad předložil a které se týkají úpravy okolí věže, není zřejmo, jak se uvedený dům rekonstruovati má.

Do komise, v poslední schůzi za účelem prozkoumání otázky zachování památných a cenných domů zvolené, zvolen byl ještě pan ředitel Dr. Karel Chytil.

Na to bylo projednáno několik účtů a otázka ponechání technických sil na delší dobu.

